

DET KONGELEGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Meld. St. 12

(2013–2014)

Melding til Stortinget

Gjennomføring av råfisklova og
fiskeeksportlova i 2011 og 2012

DET KONGELEGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Meld. St. 12

(2013–2014)

Melding til Stortinget

Gjennomføring av råfisklova og
fiskeeksportlova i 2011 og 2012

Innhald

1	Innleiing	5	Vedlegg	
1.1	Hovudinnhaldet i meldinga	5	1	Utdrag av årsmeldingane for Norges sjømatråd 2011 og 2012 15
1.2	Bakgrunnen for meldinga	5	2	Utdrag av årsmeldingane for Norges Råfisklag 2011 og 2012 27
1.3	Status i lovverket	6	3	Utdrag av årsmeldingane for Sunnmøre og Romsdal fiskesalgslag 2011 og 2012 48
2	Gjennomføring av omsetning av fisk osv. i første hand – aktuelle saker	7	4	Utdrag av årsmeldingane for Vest-Norges Fiskesalgslag 2011 og 2012 54
2.1	Salslagsstrukturen	7	5	Utdrag av årsmeldingane til Rogaland Fiskesalgslag 2011 og 2012 63
2.2	Salslaga si verksemd	7	6	Utdrag av årsmeldingane til Skagerakfisk 2011 og 2012 71
2.3	Innføring av ny fiskesalslagslov ...	8	7	Utdrag av årsmeldingane til Noregs sildeslagslag 2011 og 2012 79
2.4	Forbod mot transitt	9		
2.5	Ordninga med fangstsertifikat	9		
3	Kontroll	10		
3.1	Intern og ekstern kontroll	10		
3.2	Salslaga sine kontrolloppgåver	10		
4	Gjennomføring av fiskeeksportlova	12		
4.1	Sjømateksporten i 2011 og 2012 ...	12		

Meld. St. 12

(2013–2014)

Melding til Stortinget

Gjennomføring av råfisklova og fiskeeksportlova i 2011 og 2012

*Tilråding frå Fiskeri- og kystdepartementet 29. november 2013,
godkjend i statsråd same dagen.
(Regjeringa Solberg)*

1 Innleiing

1.1 Hovudinnhaldet i meldinga

Fiskeri- og kystdepartementet legg med dette fram melding om gjennomføring av lov av 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk (råfisklova) og lov av 27. april 1990 nr. 9 om regulering av eksport av fisk og fiskevarer (fiskeeksportlova) i 2011 og 2012. Meldinga omtalar enkelte aktuelle saker av interesse for Stortinget. Meldinga omtalar forutan saker frå åra 2011 og 2012, enkelte saker frå 2013.

Den førre meldinga om gjennomføring av råfisklova og fiskeeksportlova vart lagt fram for Stortinget 30. mars 2012, jf. Meld. St. 16 (2011–2012) Om gjennomføring av råfisklova og fiskeeksportlova i 2009 og 2010 og Innst. 324 S (2011–2012).

Meldinga er stort sett utforma på same vis som den førre meldinga. Meldinga greier ut i kapittel 2 om gjennomføringa av omsetninga i første hand. I tillegg omtalar meldinga arbeidet med ny fiskesalslagslov, som vil erstatte råfisklova frå 1. januar 2014. I kap. 3 blir salslagas arbeid med

ressurskontroll omtala. Vidare er det ei utgreiing om gjennomføringa av eksporten i kapittel 4. Årsmeldingane for 2011 og 2012 frå styret til Noregs sjømatråd (tidlegare Eksportutvalet for fisk) utgjer vedlegg 1 til meldinga, medan tilsvarande årsmeldingar frå styra til dei ulike salslaga utgjer vedlegga 2 – 7.

1.2 Bakgrunnen for meldinga

For å sikre Stortinget regelmessig orientering om gjennomføringa av råfisklova er det ei eiga føresegn i råfisklova § 10 om at ansvarleg departement årleg skal leggje fram ei melding for Stortinget om gjennomføringa av lova, jf. Ot.prp. nr. 63 (1951) om lov om omsetning av råfisk.

Den første meldinga kom i 1953, jf. St.meld. nr. 42 (1953) Råfisklovens gjennomføring i 1952. Den eittårlege meldinga utvikla seg over tid til ei toårleg melding. Etter kvart vart ho dessutan slått saman med meldingar om andre lover, dei seinare år gjeld det fiskeeksportlova.

Meldinga har hovudsakleg innehalde ei deskriptiv framstilling av nokre aktuelle saker om salslaga eller fiskeeksporten, forutan at omfattande utdrag frå årsmeldingane til Noregs sjømatråd og salslaga er tekne inn som vedlegg.

1.3 Status i lovverket

Sidan den siste meldinga vart lagt fram har det vore ein omfattende prosess knytt til høyring og framlegg for Stortinget av den nye fiskesalslagslova, lov 21. juni 2013 nr. 75 om førstehandsomsetning av viltlevande marine ressursar. Lova erstatter råfisklova og trer i kraft 1. januar 2014. To nye

forskrifter vil tre i kraft samtidig, ei samleforskrift som skal erstatte råfiskforskrifta og ei forskrift om oppdraget til staten sine kontrollørar for fiske-salslaga, som er ny.

I perioden som meldinga dekkjer, 2011 og 2012, har det berre vore mindre endringar. Det kan nemnast at Eksportutvalet for fisk AS skifta namn til Noregs sjømatråd AS 1. januar 2012. Bakgrunnen for endringa er at Noregs sjømatråd (Norwegian Seafood Council) er eit meir dekkande namn for selskapet si samla verksemd, medrekna den auka satsinga i den norske marknaden. Vidare vart marknadsavgifta i medhald av fiskeeksportlova auka frå 5 promille til 7,5 promille frå 1. januar 2011.

2 Gjennomføring av omsetning av fisk osv. i første hand – aktuelle saker

2.1 Salslagsstrukturen

Salslagsstrukturen er ikkje endra sidan førre melding til Stortinget. Det er framleis fem salslag i kvitfisksektoren; Skagerrakfisk, Rogaland Fiskesalgslag, Vest-Norges Fiskesalgslag, Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag og Norges Råfisklag, forutan eitt i pelagisk sektor; Norges Sildesalgslag.

2.2 Salslaga si verksemd

Dei seks fiskesalslaga er private rettssubjekt, organiserte som samvirke der berre fiskarar kan vere medlemmer. Formålet var opphavleg å vere ein salsorganisasjon for fiskarane som på deira vegne skulle stå for omsetninga i første hand av fangsten. I si rolle som salsorganisasjon for fiska-

Tabell 2.1 Fangstmengd i rund vekt og fangstverdi frå norske fartøy i 2011 og 2012, fordelt etter salslag i tonn og 1000 kroner.

Fiskesalslaga	2011 tonn	2011 verdi	2012 tonn	2012 verdi
Skagerakfisk	9 285	272 238	9 060	275 799
Rogaland Fiskesalgslag	6 860	151 241	15 355	126 487
Vest-Norges Fiskesalgslag	31 041	404 925	69 820	454 773
Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag	248 635	2 272 865	210 891	1 915 300
Norges Råfisklag	632 106	5 775 333	739 956	5 736 109
Norges Sildesalgslag	1 370 669	7 156 906	1 236 136	5 740 217
Fangst registrert på anna vis	0	0	329	0
Totalt	2 298 903	16 033 509	2 281 547	14 248 685

Kjelde: Fiskeridirektoratet

Tabell 2.2 Fangstmengd i rund vekt og fangstverdi frå utanlandske fartøy i 2011 og 2012, fordelt etter salslag i tonn og 1000 kroner.

Fiskesalslaga	2011 tonn	2011 verdi	2012 tonn	2012 verdi
Skagerakfisk	2	216		
Rogaland Fiskesalgslag	20	422	6	62
Vest-Norges Fiskesalgslag				
Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag	3 162	35 061	3 593	33 046
Norges Råfisklag	141 130	1 179 069	137 536	1 145 762
Norges Sildesalgslag	135 448	1 167 535	146 893	1 136 416
Totalt	279 762	2 382 304	288 028	2 315 287

Kjelde: Fiskeridirektoratet

rane opptrer salslaget som privat forretningsaktør.

Salslaga har gjennom råfisklova med tilhøyrande råfiskforskrift monopol eller einerett på all omsetning av råfisk mv. i første hand i Noreg, fordelt mellom laga etter fiskeslag, og etter kva for ein stad fisken er bringa i land. Råfisklova gir i tillegg laga høve til å fastsetje forretningsreglar som er bindande for alle som kjøper fisk i første hand. Sjølv om denne typen aktivitet ber preg av å vere privat forretningsverksemd, har han i nokre tilfelle også preg av å vere offentlig forvaltningsverksemd, til dømes dersom salslaga fastset forretningsvilkår som er bindande for ein ikkje avgrensa krins av fiskekjøparar. Departementet har ingen kompetanse til å instruere laga i slike saker.

Minstepris for den enkelte arten blir fastsett etter konsultasjonar mellom salslaget og representantar for industrien. Dersom partana ikkje blir einige, fastset salslaget einsidige minsteprisar. Til vanleg fastset fiskesalgslaga minsteprisar før kvar hovudsesong i dei enkelte fiskeria, men praktiseringa av når og kor ofte minsteprisar blir fastsette, kan variere. Minsteprisar kan berre fastsettast for dei fiskeslaga som fell inn under omsetningsretten til salgslaga. Både i 2011 og 2012 var det ni prisforhandlingsmøte mellom Norges Råfisklag og representantar for kjøparsida. Av desse vart det ikkje semje om prisen i eit av møta i 2011 (pris for rognkjeks) og to av møta i 2012 (pris for rognkjeksrogn og torskeprisen i septemberforhandlinga). I både 2011 og 2012 var det seks prisfohandlingsmøte mellom Norges Sildesalgs- lag og representantar for kjøparsida. I alle tilfelle vart det semje, og ingen av minsteprisane som Norges Sildesalgs- lag praktiserte i 2011 eller 2012 var diktert frå laget si side.

Fiskesalslaga har ut over dette ei rolle som offentlig forvaltar. Gjennom klare føresegnar i råfisklova har dei kompetanse til å utøve offentlig forvaltning, mellom anna gjere vedtak. Det gjeld til dømes regulering og dirigering av fangstar for å sikre avtak av fisk i første hand, jf. råfisklova §§ 5 og 6. Vidare har laga kompetanse til å inndra oppgjer for produkt levert i strid med slike reguleringar eller dirigeringar, og til å kontrollere at fiskarane held føresegnene i lova og tilhøyrande regelverk. I inndragingssaker er Fiskeridirektoratet klageinstans.

Over tid har salslaga fått ei rekkje andre oppgaver med klart preg av offentlig forvaltning som ikkje går fram av råfisklova. Dei har ei rolle som forvaltar av statlege tilskot der føringstilskot til mottakarar av fisk er det mest sentrale. Føringstil-

skotet er finansiert av statlege midlar, og salslaga står for handsaming av søknader innfor ramma av retningslinjer godkjende av departementet etter forslag frå dei enkelte laga. I slike saker har departementet direkte instruksjonsmyndigheit overfor laga. Ramma for føringstilskot har i 2011 og 2012 vore på 33 mill. kroner begge åra.

Salslaga spelar ei særskild viktig rolle i den nasjonale ressurskontrollen saman med offentlege organ som Fiskeridirektoratet og Kystvakta. Dette arbeidet omfattar både kvotekontroll og inn- draging av fangst ut over kvote. Eineretten til omsetning sikrar tilgang til informasjon om uttak av alle ressursar i sjøen, noko som er avgjerande for kartlegging av ressursane meir generelt. Systemet med landings- og sluttsetel er avgjerande i dette arbeidet. Vidare er det viktig at fiskesalslaga har tilstrekkeleg legitimitet som objektiv kontrollmyndigheit, og det blir difor oppnemnt offentlege kontrollørar som skal føre ein ekstern kontroll med at salslaga utfører forvaltningsverksemda i samsvar med gjeldande regelverk. Oppgavene til kontrollørane er regulerte i instruks, men departementet meiner det er tenleg at dette no inngår som ei eiga føresegn til fiskesalsslagslova.

I den nye fiskesalsslagslova er dessutan departementet gitt heimel til å tillegge salslaga oppgaver med kvalitetskontroll etter matlova.

2.3 Innføring av ny fiskesalsslagslov

Stortinget vedtok 21. juni 2013 ny lov om førstehandsomsetning av viltlevande marine ressursar. Den nye lova erstattar råfisklova frå 1951 og trer i kraft 1. januar 2014. Lova vidarefører i det mest vesentlege ordningane i dagens råfisklov, men ho har oppdateringar slik at ho blir harmonisert med dei to andre sentrale lovene som regulerer fiskerir- næringa; deltakarlova og havressurslova. Den nye lova gjer det klart korleis førstehandsomsetninga av viltlevande marine ressursar skal føregå og kva rolle fiskesalslaga har i ressursforvaltninga. Dei viktigaste nye elementa er eigen formålsparagraf, prosedyrar for å fastsetje minstepris og for meklings ved usemje om minsteprisen. I tillegg kjem utvida forvaltningsoppgåver.

Fiskesalsslagslova gjer det klart korleis minsteprisen skal fastsettast og kva prosedyrar som skal følgjast dersom det oppstår usemje om han. Det følgjer av lova at det skal gjennomførast forhandlingar mellom fiskarsida og industrisida om minsteprisen, og at salslaget skal fastsetje den prisen som partane blir samde om. Sjølv om det ikkje

er ei legal plikt til å fastsetje minsteprisar, er praksis at salslaga fastset minstepris for viltlevande marine ressursar. Det går fram av lova at minstepris formelt skal fastsetjast av salslaget etter forhandlingar med representantar for industrien. Ved usemje skal spørsmålet om minstepris leggjast fram for mekling. Dersom heller ikkje mekling fører fram kan salslaget fastsetje minsteprisen. Salgslaga har med dette framleis det siste ordet ved ei eventuell usemje. Departementet er gitt heimel til å regulere samansetninga av meklingsnemnda og gjennomføringa av meklinga. Dette vil bli forskriftsfesta i ny samleforskrift til lova som trer i kraft samstundes med lova 1. januar 2014.

2.4 Forbod mot transitt

Råfisklova inneber at fangst som er landa i Noreg av utanlandsk fartøy berre kan førast ut av landet dersom fangsten er omsett i første hand, gjennom eller med godkjenning av, eit fiskesalslag. Det gjeld med andre ord eit transittforbod. Det spelar inga rolle om fisken er tilverka. Det gjeld likevel unntak for EU-fartøy gjennom forskrift 21. april 2006 nr. 433 om transitt av fisk fanget av og brakt i land fra EU-fartøy. Dette unntaket gjeld til 30. april 2014 og er eit resultat av transittavtalen mellom EU og Noreg, som igjen er knytt til regelmessige forhandlingar om marknadstilgang for fisk i lys av EØS-avtalen og finansieringsordningane i medhald av denne avtalen.

2.5 Ordninga med fangstsertifikat

Med verknad frå 1. januar 2010 innførte Den europeiske unionen (EU) ei ordning med fangstsertifikat for eksport av fisk mv. for å hindre UUU-fiske

(ulovleg, urapportert og uregulert fiske). Sjølv om kampen mot UUU-fiske har svært høgt prioritet i Noreg, kunne EU sitt tiltak ha ført til store praktiske konsekvensar for norsk eksport til EU. Den 3. september 2009 inngjekk difor Noreg ein avtale med EU om norsk tilslutning til EU sitt fangstsertifikatsystem.

Eksporten frå Noreg har for det meste gått utan problem. Det sentrale i Noreg sin avtale med EU er at Noreg skal skrive ut fangstsertifikat basert på det eksisterande norske sluttsetelsystemet. Dette blir gjennomført av salslaga, sidan all villfanga fisk skal omsettast i første hand gjennom eit salslag. Salslaga utferdar og validerer fangstsertifikata via www.catchcertificate.no, som er oppretta i fellesskap mellom salslaga. Dei utferda elektroniske dokumenta gjer det mogleg å identifisere opphavet til råvarene, og fangstsertifikata følgjer varene ved eksport til EU.

I internasjonal samanheng er det i stor grad støtte til initiativ som har som formål å motvirke UUU-aktivitet. I den seinare tid har fleire land innført krav til fangstsertifikat for visse sjømatprodukt. Med utgangspunkt i framveksten av ulike sertifikatregime har det frå norsk side vore arbeidd for at moglege krav som blir stilt til fangstsertifikat ved import av sjømat blir harmoniserte globalt. Felles krav til fangstsertifikat vil vere eit bidrag i kampen mot UUU-fiske. Samstundes er det svært viktig at krav til import av sjømat ikkje verkar som unødige handelshindringar. Frå norsk side blir det arbeidd kontinuerleg og aktivt både bilateralt og i fleire internasjonale fora for harmonisering av fangstsertifikat globalt. I november 2013, i FN arbeidet med fiskeriresolusjonen, fekk Noreg gjennomslag for at Verdens matvareorganisasjon FAO, skal arbeide med ei slik harmonisering.

3 Kontroll

3.1 Intern og ekstern kontroll

Alle salslaga skal revidere rekneskapane sine i samsvar med gjeldande reglar for dette.

Råfisklova § 3 (Fiskesalslagslova § 4a) fastset at fiskesalslag med einerett til omsetning av fisk osv. i første hand skal ha ei kontrollnemnd. Representantskapet vel nemnda som i perioden mellom kvart møte i representantskapet skal føre kontroll med virket til dei utøvande organa, mellom anna at vedtekter og forretningsreglar blir følgde.

Råfisklova § 3 andre ledd (Fiskesalslagslova § 5) fastset at Fiskeri- og kystdepartementet skal ha høve til å oppnemne ein offentlig kontrollør i kvart salslag. Det er i dag oppnemnde kontrollørar for alle salslag. Den viktigaste funksjonen er å føre kontroll med at den delen av verksemda til salslaget som er forvaltningsverksemd, blir utført i samsvar med gjeldande lov- og regelverk. Fiskeri- og kystdepartementet har fastsett ein instruks for kontrollørane som inneber at vedkomande skal skrive årlege rapportar til departementet som mellom anna skal innehalde merknader til årsmelding og rekneskap. Rapportane er gjennomgått av departementet og det er ikkje kome fram saker som treng å bli rapporterte.

I samband med ny fiskesalslagslov blir heimlane i råfisklova §§ 6 a og 7, som gir fiskesalslaga kontrollmyndigheit, vidareført. Føresegnene i instruksen for kontrollørane er nedfelt i forskrift for verksemda til kontrollørane, som skal gjelde frå 1. januar 2014. Ei slik føresegn vil synleggjere på ein betre måte at fiskesalslaga er underlagde ekstern kontroll, og medverke til å styrkje salslaga sin legitimitet. Vidare er føresegnene om reaksjonar ved lovbrøt harmonisert med føresegnene i havressurslova og deltakarlova.

3.2 Salslaga sine kontrolloppgåver

Fiskeridirektoratet har eit hovudansvar for ressurskontrollen i Noreg, med havressurslova som det sentrale rammeverket. Salslaga har sidan 1990 hatt eit ansvar for å delta i arbeidet med den nasjo-

nale ressurskontrollen og har ei viktig rolle i dette arbeidet.

Salslaga har i dag kontrolloppgåver både for ressurskontroll etter havressurslova og omsetningskontroll etter råfisklova. Kontrollen inneber utøving av offentlig myndigheit. Ressurskontrollen er avgrensa til opplysningar som naturleg følgjer av salslaget si verksemd, til dømes kvotekontroll. I havressurslova er salslaga sine fullmakter utvida slik at dei no er betre i stand til å utføre operativ kontroll. Salslaga har mellom anna fått uhinndra tilgang til fartøy, anlegg og rekneskapsopplysningar.

Då havressurslova tredde i kraft i 2009 utvida ho ansvarsområdet til fiskeriforvaltninga ved at lova no femner om all hausting og anna utnytting av viltlevande marine ressursar og genetisk materiale. I tillegg gir lova fiskesalslaga ei større rolle i den nasjonale ressurskontrollen. Desse endringane er gjennomgått i Ot.prp. nr. 20 (2007–2008) kapittel 8.1.9.

Dette er naturleg fordi all omsetning av kommersielt viktig råfisk i første hand skjer gjennom, eller med godkjenning av, salslaga. Salslaga har blant anna eit ansvar for at fangsten blir avrekna mot kvoten til fartøyet, og det er salslaga som utferdar fangstsertifikat for eksport av fisk til EU. Salslaga har gjennom den daglege forvaltninga av fiskeressursane og kontrollen med uttaket, tileigna seg god kunnskap om dei utfordringane styremaktene og fiskarane står overfor.

Eit sentralt grep i havressurslova i denne samanhengen er den plikta fiskarane har til å føre all fangst av fisk i land. Plikta til ilandføring gjeld også dersom fangsten er teken i strid med føresegnar i eller i medhald av lova, men då er det ein føresetnad at haustarane ikkje skal få ha verdien av ulovleg fangst, jf. havressurslova § 54. Dette er bakgrunnen for forskrift om inndraging av fangst og bruk av inndregne midlar.

Hovudpoenget i denne forskrifta er at salslaga har overteke ein del av inndragingskompetansen som tidlegare låg til Fiskeridirektoratet. Etter kvart som tekniske løysingar utviklar seg, vil dei gjennom systema sine på enkle måtar kunne avdekkje brot på reglane.

I Innst. 213 S (2009–2010) bad næringskomiteen om ei evaluering av kvaliteten og ressursbruken i salslaga sitt kontrollarbeid. Departementet har kartlagt innhaldet og omfanget av kontrollarbeidet i dei ulike salslaga. Resultatet av denne evalueringa er omtalt i Meld. St. 16 (2011–2012) Gjennomføring av råfisklova og fiskeeksportlova i 2009 og 2010.

Gjennomgangen av salslaga sitt kontrollarbeid har avdekkja til dels store ulikskapar salslaga i mellom med omsyn til kontroll. Årsakene til dette kan vere ulik organisering, ulik bemanning og ulik vekt på dei ulike oppgåvene. Det er viktig å harmonisere kontrollinnsatsen og arbeidsmetodikken, og sikre ein lik praksis i korleis arbeidet skal gjennomførast. Vidare er det eit potensial for kompetanseoverføring og betre økonomisk utnytting av dei midlane salslaga rår over til kontrollformål, samt eit tettare samarbeid salslaga imellom og med Fiskeridirektoratet.

Kontrollarbeidet i Fiskeridirektoratet, Kystvakta og salslaga blir samordna i ei årleg nasjonal strategisk risikovurdering. I dette dokumentet blir

det gjort ei samla vurdering av risiko for ulovlege handlingar innanfor ulike område, grunna på erfaring, reguleringane for dette året, kontrollhistorikk, tilhøva på marknaden og lokal kunnskap. I vurderinga for 2012 var det mellom anna lagt særleg vekt på svart omsetning av både fisk og skalldyr, innanfor og utanfor dei formelle omsetningskanalane. Dette er eit døme på eit område som er relevant for salslaga, og som krev samarbeid med Fiskeridirektoratet, men også med toll- og avgiftsstyresmaktene og Skatteetaten. Svarte landingar og svart omsetning er av dei områda som har hatt høg prioritet i 2012.

Departementet vil undertreke at sjølv om ressurskontroll ikkje er salslaga si primære oppgåve, har dei ei svært viktig rolle i det samla ressurskontrollarbeidet. Salslaga har ofte minst like god informasjon om mange viktige tilhøve i sann tid som styresmaktene, og kan peike ut aktuelle kontrollsituasjonar. Gjennom samarbeidet med Fiskeridirektoratet har ein kome langt i å utnytte denne informasjonen.

4 Gjennomføring av fiskeeksportlova

Fiskeeksportlova tredde i kraft 1. juli 1991 og avløyste den dåverande fiskeeksportlova frå 1955. Lova regulerer ei rekkje spørsmål knytt til eksporten av fisk og fiskevarer. Det vart gjort få endringar i lova fram til 2005, men då kom ei omfattande endring gjennom Ot.prp. nr. 88 (2004–2005). I perioden 2011 og 2012 har det ikkje vorte gjennomført endringar i lova.

Fiskeeksportlova omfattar mellom anna Noregs sjømatråd AS. Sjømatrådet er sjømatnæringa sitt felles marknadsføringsorgan og endra namn frå Eksportutvalet for fisk AS til Noregs Sjømatråd AS 1. januar 2012. Dette vart gjort fordi namnet Eksportutvalet for fisk ikkje fortalde godt nok kva som er verkeområda til selskapet, og det nye namnet blir sett på som meir dekkjande.

Tilknytingsforma til Fiskeri- og kystdepartementet, og selskapet si organisatoriske oppbygging, vart evaluert av Statskonsult (no Difi) i 2002. Rapporten førte til at selskapet vart omdanna til eit statsaksjeselskap. Stortinget vedtok difor ved lovendring 17. juni 2005 å omdanne Sjømatrådet frå forvaltningsorgan underlagt departementet til statleg aksjeselskap. Omdanninga vart gjennomført 1. september 2005. I lys av at dette no er åtte år sidan er det tenleg å gjennomføre ei ekstern evaluering av selskapet. Evalueringa vil byggje på dei evalueringane av marknadsføringsarbeidet som selskapet sjølv utfører. Oppdraget blir lagt ut til offentleg anbud tidleg i 2014.

Det er registrert om lag 452 eksportørar i eksportørregisteret som Noregs sjømatråd har ansvaret for. Terskelen for å bli registrert er låg. Ein fyller ut eit skjema og betaler ei årsavgift på 15 000 kroner. Ved førstegangs registrering må ein betale avgift for to år. Behandlingstida for registrering er om lag ei veke. Registrering og vedlikehald av registeret er ei offentleg forvaltningsoppgåve for Noregs sjømatråd.

Sjømatrådet si verksemd blir finansiert av norske sjømateksportørar gjennom årsavgifta på 15 000 kroner og ei marknadsavgift på eksporten av fisk og fiskevarer. Marknadsavgifta er heimla i fiskeeksportlova og blir fastsett av departementet i fiskeeksportforskrifta. Avgifta varierte tidlegare mellom 2 og 7,5 promille av eksportverdien,

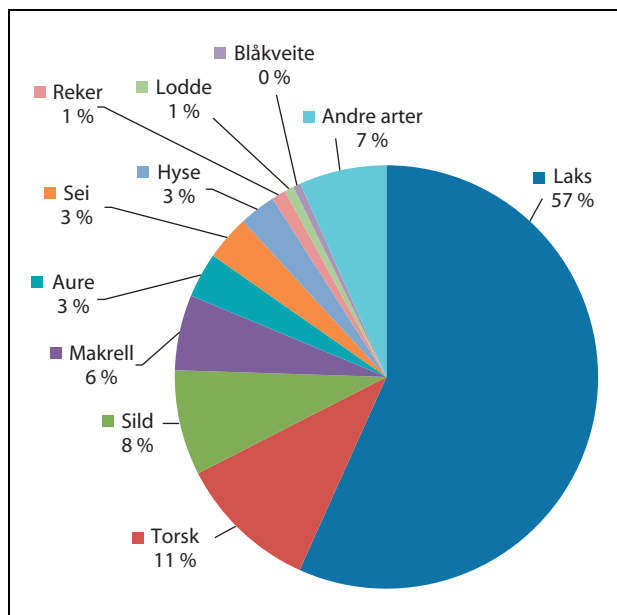
avhengig av art og produkt. I 2009 vart det bestemt at avgifta skulle harmoniserast til 7,5 promille på alle sjømatprodukt, for å styrke marknadsarbeidet for norsk sjømat i inn- og utland. Dette førte til ein auke i avgifta på kvitfisk, pelagisk fisk og reker. Unnataket var hermetikkprodukt, som framleis svarte ei marknadsavgift på 2 promille fram til 1. januar 2012, då hermetikkavgiftslova vart oppheva og avgifta vart avvikla. Avgifta på sjømatprodukt vart auka i to omgangar, først til fem promille av fob-verdien (FOB – Free on Board. Verdien ved utskiping av vara) frå og med 1. april 2010, og deretter til 7,5 promille frå og med 1. januar 2011. Auken av marknadsavgifta førde til auka inntekter for Sjømatrådet, og følgjelig auka ressursar til marknadsføringa av norsk sjømat. Sjømatrådet sine totale inntekter utgjorde 389 mill. kroner i 2011 og 385 mill. kroner i 2012.

Toll- og avgiftsdirektoratet krev inn midlane og kanaliserer dei etterskotsvis Noregs sjømatråd. Sjømatrådet gjennomfører felles marknadskampanjar, analysar av marknadsland og konsumtrendar, dei hentar inn eksportstatistikk og er rådgivar for eksportørane og styresmaktene i markedsprøsmål for sjømat. Det ligg føre vedtekter for verksemda til Sjømatrådet.

4.1 Sjømateksporten i 2011 og 2012

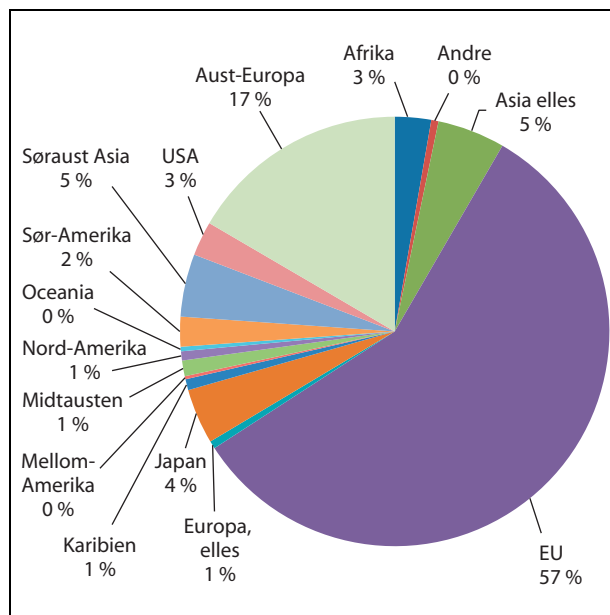
Noreg er verdas nest største eksportør av sjømat (målt i verdi) etter Kina. Verdiutviklinga i sjømateksporten har auka jamt dei siste åra. I 2011 og 2012 vart det eksportert norsk sjømat for høvesvis 53 og 52 mrd. kroner. Dei viktigaste artane er laks, torsk, sild og makrell, men det blir òg eksportert mykje aure, sei og hyse. Verdien av lakseeksporten var den desidert største og utgjorde i underkant av 60 prosent av den totale verdien begge år.

Sjømatrådet har berekna at det vart servert 33 mill. måltid av norsk sjømat kvar dag i 2011. Noreg eksporterte sjømat til over 130 land i heile verda, men dei viktigaste marknadene er EU (særleg Frankrike, Polen og Danmark) og Russland. Den norske marknaden er også viktig. Den nor-

Figur 4.1 Norsk eksportverdi av sjømat i 2012 etter fiskeartar

Kjelde: Noregs sjømatråd

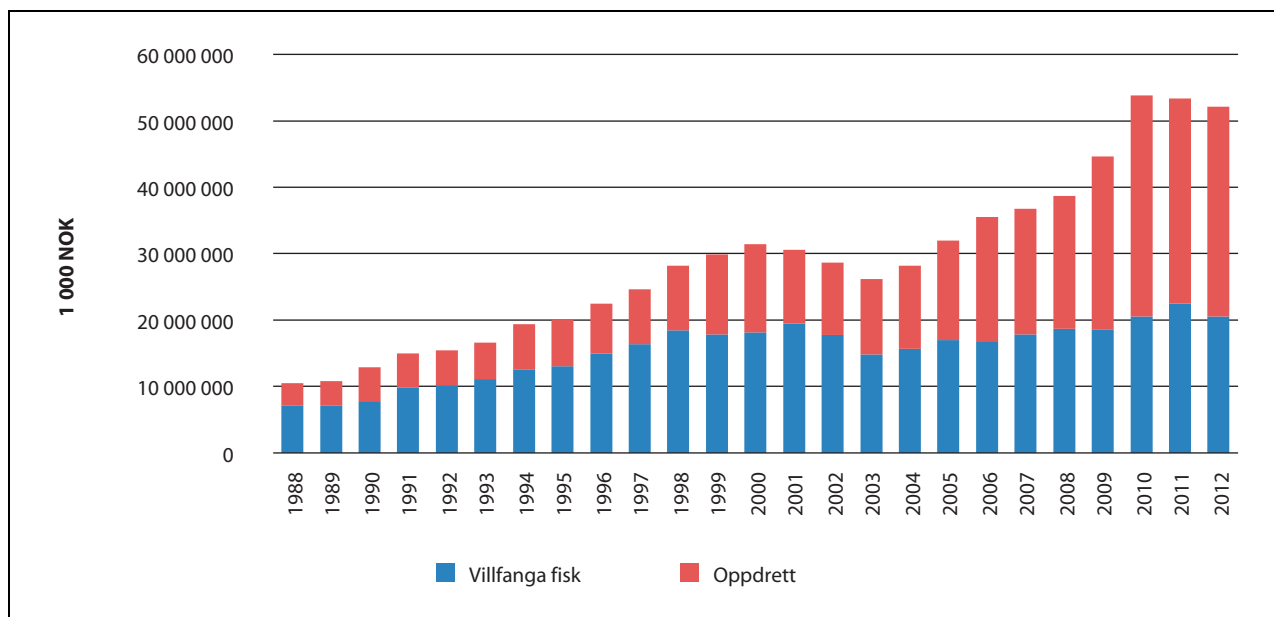
Figur 4.2 Norsk eksportverdi av sjømat i 2012 fordelt på marknader

Kjelde: Noregs sjømatråd

ske marknaden er i vekst og på storleik med Russland og Frankrike.

Eksporten av sjømat frå oppdrett hadde i 2012 ein verdi på 31,5 mrd. kroner, ein oppgang på 560 mill. kroner eller 2 prosent frå 2011. Den

totale eksportverdien frå dei tradisjonelle fiskeria var 20,6 mrd. kroner, som er ein nedgang på 1,9 mrd. kroner eller 8 prosent frå rekordåret 2011.

Figur 4.3 Utvikling i norsk eksportverdi dei siste 25 åra

Kjelde: Noregs sjømatråd

Fiskeri- og kystdepartementet

t i l r å r :

Tilråding frå Fiskeri- og kystdepartementet 29. november 2013 om gjennomføring av råfisklova og fiskeeksportlova i 2011 og 2012 blir send Stortinget.

Vedlegg 1

Utdrag av årsmeldingane for Norges sjømatråd 2011 og 2012

1 Sjømatrådets årsberetning for 2011

1.1 Innledning

Norges sjømatråd (Sjømatrådet) er organisert som aksjeselskap og 100 pst. eid av Fiskeri- og kystdepartementet. Fiskeri- og kystministeren utgjør selskapets generalforsamling, som blant annet oppnevner styret etter innstilling fra næringens hovedorganisasjoner. Funksjonsperioden for styret er to år med virkning fra juni 2011. Administrerende direktør er Terje E. Martinussen.

Selskapet endret navn 1.januar 2012, fra Eksportutvalget for fisk AS til Norges sjømatråd AS. Bakgrunnen for endringen er at Norges sjømatråd (Norwegian Seafood Council) vurderes å være et mer dekkende navn for selskapets samlede virksomhet, herunder også den betydelig økte satsingen i det norske markedet.

Sjømatrådet er organisert i tre virksomhetsområder: fellesmarkedsføring, markedsinformasjon samt kommunikasjon og beredskap. Hovedkontoret ligger i Tromsø. Sjømatrådet er representert med fiskeriutsendinger i Tyskland (Hamburg), Frankrike (Paris), Spania (Madrid), Portugal (Lisboa), Italia (Milano), USA (Boston), Brasil (Rio de Janeiro), Japan (Tokyo), Kina (Beijing), Singapore, Russland (Moskva) og Sverige (Stockholm). Fiskeriutsendingene er anmeldt som diplomater og er administrativt underlagt den norske utenrikstjenesten i vedkommende land.

Styret ønsker å videreutvikle Sjømatrådets tette og nære samarbeid med bedriftene i fiskeri- og havbruksnæringen med sikte på å målrette markedsaktiviteter som gjennomføres enten på vegne av eller sammen med sjømatnæringen. Det er styrets klare mål at Sjømatrådets aktiviteter, direkte og indirekte, skal bidra positivt til næringens lønnsomhet, markedsorientering, omdømme og videre utvikling.

Styret har hatt fem møter og behandlet 54 saker i 2011.

1.2 Norges sjømatråd sine oppgaver

Markedsføring

Sjømatrådets hovedoppgave er å øke etterspørselen etter norsk sjømat ute og hjemme. Derfor øremerkes brorparten av de årlige budsjettene til målrettet markedsføring av de ulike artene i ulike markeder. Sjømatrådet investerer i reklame både i etermediene og i trykte publikasjoner, og gjennomfører hyppige kampanjer i butikker, restauranter og kantiner, iverksetter opplysningstiltak overfor forbrukere og tilbyr opplæring i handel og storhusholdning. Det går ikke en dag uten at noen slår et slag for norsk sjømat ett eller annet sted på kloden. Aktivitetene blir stadig hyppigere koordinert og samfinansiert med produsenter, eksportører og butikkjeder for å øke verdien og effekten av innsatsen.

Markedsinformasjon (statistikk og analyse)

Sjømatrådet er næringens sentrale kilde til informasjon om nasjonal og internasjonal tilførsel og etterspørsel av sjømat. Gjennom et omfattende kildenettverk overvåker Sjømatrådet de viktigste sjømatmarkedene for å kartlegge konkurransesituasjonen for norske produkter, etterspørselsutviklingen i sentrale markeder og stillingen i forhold til viktige konkurrentnasjoner. Kunnskapen om markedsutviklingen blir formidlet til norske næringsaktører gjennom foredrag og seminarer, fagartikler i media, i nyhetsbrevet «Markedseffekt», og ikke minst som svar på direkte henvendelser fra næringen. Sjømatrådet har tilgang til omfattende databaser for internasjonal handelsstatistikk, informasjon om pris- og etterspørselsutvikling og andre faktorer som påvirker sjømathandelen i ulike markeder. På basis av denne innsikt gjennomføres hvert år en rekke analyser som gir næringen ny kunnskap om sjømatmarkedene. Målet med markedsinformasjonen er å gi næringen og myndighetene et godt og pålitelig grunnlag for beslutninger.

Kommunikasjon og PR, markedsberedskap og krisehåndtering

Sjømatrådet skal bidra til å styrke næringens omdømme med aktivt informasjonsarbeid og målrettet arbeid med media. PR-aktiviteter, pressereiser og pressestipend skal øke oppmerksomheten om norsk sjømat i markedene. Historisk har Norge ord på seg som en pålitelig leverandør av førsteklasses sjømat. Men dette renommé blir med ujevne mellomrom satt på prøve, og uheldige hendelser eller publisert informasjon kan til tider true med å rukke ved sjømatens posisjon. Beredskap i form av markedsobservasjon og krisekommunikasjon er høyt prioritert i Sjømatrådet – å sikre det positive omdømmet til næringen og Norsk Sjømat er meget viktig. Sjømatrådet har lang erfaring i å koordinere markedsberedskap og krisekommunikasjon for næringen. Beredskapsarbeidet innebærer nær kontakt og klart definerte roller mellom myndigheter, forskning og næringsorganisasjoner. Gjennom faste ukentlige møter utveksler Sjømatrådet, NIFES og Mattilsynet, Fiskeridirektoratet og FKD informasjon for å være best mulig forberedt på negative nyheter til enhver tid.

Markedsadgang

Det er av stor betydning for hele fiskerinæringen at de norske eksportørene har minst like god adgang til de ulike markedene som konkurrentene har. Sjømatrådet driver kontinuerlig markedsobservasjon og innhenter informasjon om handelsforholdene i de ulike sjømatmarkedene. Denne informasjonen blir bearbeidet og brukt som utgangspunkt for analyser og utredninger om effekter på kort og lang sikt. Sjømatrådet er eksportørenes sentrale kilde til informasjon om tollsatser, produktklassifiseringer, importkvoter og andre forhold knyttet til markedsadgang og således en hjelp i markedsprioriteringene. Sjømatrådet bistår også næringens organisasjoner og myndighetene med beslutningsgrunnlag i deres arbeid inn mot internasjonale handelsorganisasjoner som EFTA, WTO, EU og i bilaterale forhandlinger.

1.3 Årsmelding

Virksomheten til Norges sjømatråd er finansiert fullt ut av sjømatnæringen, gjennom en markedsavgift fastsatt med hjemmel i fiskeeksportloven som trådte i kraft 1. juli 1991. Markedsavgiften er

på 0,75 pst. av eksportverdien for fisk og skalldyr og 0,2 pst. for bearbejdede produkter.

Sjømatrådet har flere samarbeidspartnere i forbindelse med utredninger, analyser, markedsførings tiltak og ulike informasjons- og PR-tiltak. Sjømatrådet samarbeider blant annet med, Fiskeri- og kystdepartementet, Utenriktjenesten, Helse- og omsorgsdepartementet, fiskesalgs-lagene, Innovasjon Norge, Fiskeri- og Havbruksnæringens Forskningsfond, Norges forskningsråd, FoU-miljøer, fiskeriorganisasjoner og banker.

De regnskapsmessige inntektene var i 2011 på 390 mill. kroner, om lag 27 mill. kroner høyere enn i 2010. Operasjonelle investeringer utgjorde 352 mill. kroner. Dette er en økning på 52 mill. kroner. Administrative kostnader var på 23,6 mill. kroner. Finansresultatet for 2011 ble 8 mill. kroner. Totalt sett fikk Sjømatrådet et overskudd på 22 mill. kroner for 2011, mot et overskudd på 27 mill. kroner i 2010. Totalkapitalen var ved utgangen av året 359 mill. kroner, sammenlignet med 319 mill. kroner året før. Egenkapitalandelen pr. 31.12.2011 var 75 pst., sammenlignet med 77 pst. pr. 31.12.2010. Selskapet kan i henhold til vedtektene ikke dele ut utbytte.

Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter var på pluss 73 mill. kroner. Selskapets likviditetsbeholdning var kr 166 mill. kroner per 31.12.2011.

Selskapets finansielle investeringer er vist i note til regnskapet. Styret anser ikke at det foreligger markeds-, kreditt- eller likviditetsrisiko som er av vesentlig betydning for regnskapsavleggelsen ut over det som fremkommer av notene. Selskapet har investert en betydelig del av den frie egenkapitalen i pengemarkeds- og obligasjonsfond med lav risiko, og en mindre andel i aksjefond. Den finansielle risikoen anses totalt sett å være lav.

Styret mener at årsberetningen gir en rettvissende oversikt over Sjømatrådets finansielle stilling, utvikling og resultat. Styret vil imidlertid påpeke at det enkelte års resultatregnskap, målt i norske kroner, ikke nødvendigvis gir et fullstendig bilde av de resultater som Sjømatrådet har bidratt til overfor norsk fiskeri- og havbruksnæring, men viser i realiteten kun endringen i selskapets egenkapital.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3a bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er til stede. Bakgrunnen for denne antakelsen er utsiktene som ligger til grunn for norsk fiskeeksport og en videreføring av ordningen med markedsavgift. Selskapet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

Framtidig utvikling

Styret vurderer Sjømatrådets framtidige utsikter som gode. Bakgrunnen for dette er fortsatt positiv tro på mulighetene for en god utvikling i eksportverdien av norsk sjømat, samt god oppslutning om Sjømatrådet som næringens felles markedsføringsorgan.

Styrets egenevaluering

Styret legger vekt på å følge statens prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse. Styret gjennomfører årlig en egenevaluering, basert på intern spørreundersøkelse og drøfting og beslutning i styremøte. Resultatet av evalueringen blir kommunisert til eier. Styret fastsetter årlig en møteplan og hvilke saker som rutinemessig skal drøftes i hvert møte, samt fastsetter tema for faglig fordypning.

Evaluerings av markedsinvesteringene

Sjømatrådet foretar jevnlig undersøkelser av konsum og holdninger til sjømat generelt og Norsk Sjømat spesielt. Datamaterialet er unikt i sitt slag og er sammenlignbart mellom land. Resultatene viser at Norsk Sjømat har en sterk posisjon og at denne stadig blir sterkere i viktige markeder. I de aller fleste markedene har norske sjømatprodukter en sterkere posisjon enn konkurrentene, både med hensyn til preferanse, positive holdninger og faktisk konsum. Disse analysene gjøres i samarbeid med TNS Gallup. I 2011 lanserte vi en ny og forbedret versjon; Seafood Consumer Insight (SCI). SCI-analysene benyttes internt i strategiutviklingen, samt formidles til bransjen gjennom seminarer og rapporter og i møter med enkeltaktører.

Styret ser på måling og evaluering som et svært viktig område i Sjømatrådet, for å sikre at midlene blir investert på en mest mulig hensiktsmessig måte. Dette gjelder både på organisatoriske og kommersielle områder. Sjømatrådet har innarbeidet gode rutiner for regelmessige målinger – som Profilundersøkelse (hva mener interessentene om Sjømatrådet) og Arbeidsmiljøundersøkelse (måling internt i Sjømatrådet).

Kommersielle målinger har vært høyt prioritert i Sjømatrådet over lang tid, og i 2011 ble systemet Brandmaker implementert i organisasjonen, og anvendes for alle vesentlige markedsaktiviteter i Sjømatrådets regi. Hensikten med systemet er å etablere felles metodikk og rutiner for måling av de kommersielle aktivitetene. Dette

gir mulighet for å sammenligne avkastningen av markedsaktivitetene mellom markeder samt å bruke den genererte kunnskapen og erfaringen til stadig å bli mer effektiv. Systemet gjør at resultatene kan hentes ut og sammenlignes med predefinerte målsettinger eller KPI'er (Key Performance Indicators). Rapporteringsrutinene i markedsplanleggeren Brandmaker vil, i tillegg til å styrke Sjømatrådets læring av egne aktiviteter, også være et verktøy for å gi styret en bedre oversikt over de markedsaktiviteter Sjømatrådet gjennomfører, samt effektiviteten av disse.

Det er i 2011 gjennomført flere studier for å avdekke effekten av gjennomførte eller planlagte kampanjer. Som eksempler vil vi her trekke frem kampanjeeffekt-målinger fra Norge, Tyskland og Sverige, samt en pre-test av ulike kampanje budskap i USA. Studien i Norge viste at TV-kampanjen har medført økt uhjulpet (fra 10 pst. til 19 pst.) og økt hjulpet kunnskap (fra 32 pst. til 61 pst.) til Godfisk.no i perioden fra desember 2010 til november 2011. Studien i Tyskland avdekket at laksekampanjen hadde en begrenset rekkevidde på bare 5 pst., og hadde videre en begrenset innvirkning på laksespisere med lav frekvens (det vil si de som sjelden spiser produktet), mens den hadde god effekt på laksespisere med høyere frekvens (det vil si de som oftere spiser produktet) og som er involvert i kategorien. Studien viste videre at kampanjen evnet svært godt å styrke preferansen for det norske opphavet. Studien i Sverige viste at kampanjen hadde en høy oppmerksomhet (38 pst.) sett i forhold til medieinvesteringsnivået, men at kampanjen i liten grad evnet å involvere og motivere målgruppen for kampanjen (målgruppen var konsumenter med lav frekvens). Lærdommen som vi trekker av funnene i Sverige er at det i denne type reklame må legges vekt på nytelse og smak, selv om budskapet er enkelhet (convenience). I USA gjennomførte vi en pretest der to alternative opphavsbudskap ble testet opp mot hverandre. Denne studien har gitt oss kunnskap om hvordan vi mest effektivt kan innrette kommunikasjon mot amerikanske forbrukere.

Samfunnsansvar

Norges sjømatråd har siden 2009 vært tilsluttet FNs Global Compact (GC). Dette forplikter selskapet til å håndtere spørsmål om menneskerettigheter, arbeidsvilkår, miljø og antikorrupsjon i tråd med de ti internasjonalt anerkjente prinsippene som GC bygger på. Sjømatrådet legger også vekt på å bevisstgjøre medarbeiderne om det

ansvar den enkelte har for å ivareta vår integritet og følge selskapets etiske retningslinjer.

Sjømatrådet rapporterer årlig i tråd med de rutiner som tilslutningen til GC forutsetter og rapporten er oppdatert og tilgjengelig på FNs hjemmesider.

Som ledd i Sjømatrådets arbeid med samfunnsansvar har sjømatrådet i beretningsåret videreført ordningen med lærlingeplasser og praktikanter. Siste år har Sjømatrådet hatt en læring i handel- og kontorfag og syv praktikanter fra Universitetet i Tromsø. Videre har Sjømatrådet tatt i mot kandidater utplassert fra NAV for arbeidstrening. Sjømatrådet vurderer disse tiltakene som positive og nyttige sett fra bedriftens side.

Arbeidsmiljø og personale

Sykefraværet i Sjømatrådet utgjorde 2,9 pst. av total arbeidstid i 2011 (1,6 pst. i 2010). Selskapet arbeider kontinuerlig med å minimere antall sykedager.

Det har ikke forekommet eller blitt rapportert alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året som har resultert i store materielle skader eller personskader. Sjømatrådet har gjennomført arbeidsmiljøundersøkelse og arbeidsmiljøet vurderes som svært godt. Det iverksettes løpende tiltak for forbedringer. Samarbeidet med de ansattes organisasjoner har vært konstruktivt og bidratt positivt til driften.

Likestilling/diskriminering

Norges sjømatråd har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn og har innarbeidet en policy som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn eller andre former for diskriminering. Det er vedtatt etiske retningslinjer for ansatte i Sjømatrådet og regelverket er også publisert på Sjømatrådets hjemmesider. Spørsmål om dette blir også håndtert gjennom regelmessige arbeidsmiljøundersøkelser i Sjømatrådet.

Det er per 31.12.2011 ansatt 32 kvinner og 24 menn i Sjømatrådet, inkludert vikarer og midlertidig ansatte.

	Menn	Kvinner
Administrerende direktør	1	
Direktører	3	2
Andre	20	30

Ved rekruttering vektlegges primært kompetanse i forhold til den konkrete stillingen, men Sjømatrådet er også opptatt av å ha en god fordeling mellom kvinner og menn på alle nivå i organisasjonen. Dette forholdet ansees for tiden å være tilfredsstillende. Andelen ansatte som har valgt å jobbe deltid er noe høyere blant kvinner.

Korrupsjon

Sjømatrådet har vedtatt retningslinjer som klarer at selskapet har null-toleranse med hensyn på korrupsjon. Retningslinjene er nedfelt i selskapets etiske regelverk.

Miljørapportering

Virksomheten til Norges sjømatråd belaster ikke det ytre miljøet utover det som anses normalt for denne type virksomhet. Selskapet ble i 2009 godkjent som Miljøfyrtårn.

Årsresultat og disponeringer

Styret foreslår følgende disponering av årsresultatet i Sjømatrådet:

<i>Overført til annen egenkapital</i>	<i>kr 22 240 858</i>
<i>Totalt disponert</i>	<i>kr 22 240 858</i>

Selskapets egenkapital pr. 31.12.2011 var totalt 267,6 mill. kroner og fordeler seg slik:

– Aksjekapital	50,0 mill. kr
– Overkursfond	57,9 mill. kr
– Annen egenkapital	159,8 mill. kr

Tabell 1.1 Resultatregnskap

	(Tall i hele 1 000)	
Resultatregnskap	2011	2010
Inntekter		
Markedsavgift	380 362	354 576
Årsavgift	7 130	7 284
Øvrige inntekter	1 203	883
Sum inntekter	388 695	362 743
Administrasjonskostnader		
Personalkostnader	10 594	10 228
Andre administrasjonskostnader	12 034	10 471
Avskrivning varige driftsmidler	998	1 418
Sum administrasjonskostnader	23 626	22 116
Operasjonelle investeringer		
Informasjon og kriseberedskap	11 140	7 029
Miljø og kvalitet	1 507	1 942
Markedsinvesteringer	270 650	230 314
Markedsinformasjon	5 766	5 248
Markedsadgang	14 033	9 840
Operasjonelle lønnskostnader	18 891	17 993
Kostnader utekontor	28 811	26 864
Sum operasjonelle investeringer	350 798	299 231
Driftsresultat	14 271	41 396
Finansinntekter og –kostnader		
Finansinntekter	9 874	7 123
Finanskostnader	1 904	1 469
Finansresultat	7 970	5 654
Årsresultat	22 241	47 050
Disponeringer:		
Overføring til/fra annen egenkapital	22 241	47 050
Sum disponeringer	22 241	47 050

Tabell 1.2 Balanse

	(Tall i hele 1 000)	
Balanse	31.12.11	31.12.10
Eiendeler		
Anleggsmidler		
Varige driftsmidler		
Inventar, kontormaksiner, edb-utstyr	1 882	1 803
Finansielle anleggsmidler		
Investeringer i aksjer	15	15
Langsiktige fordringer	172	190
Sum anleggsmidler	2 069	2 008
Omløpsmidler		
Påløpt markedsavgift	70 162	109 164
Investering i aksjer	3 469	3 954
Obligasjonsfond	25 797	24 930
Til gode offentlige avgifter	8 340	3 288
Kortsiktige fordringer	16 752	15 526
Kortsiktige plasseringer	65 947	63 908
Bankinnskudd, kontanter	166 052	95 865
Sum omløpsmidler	356 520	316 635
Sum eiendeler	358 589	318 643
Egenkapital og gjeld		
Egenkapital		
Aksjekapital	50 000	50 000
Overkursfond	57 861	57 861
Annen egenkapital	159 767	137 526
Sum egenkapital	267 628	245 387
Gjeld		
Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld	60 271	51 754
Forskuddsbetalt eksportavgift fra eksportører	6 318	6 695
Annen kortsiktig gjeld	24 372	14 808
Sum kortsiktig gjeld	90 961	73 257
Sum egenkapital og gjeld	358 589	318 643

2 Norges sjømatråds årsberetning for 2012

2.1 Innledning

Norges sjømatråd (Sjømatrådet) er organisert som aksjeselskap og 100 pst. eid av Fiskeri- og kystdepartementet. Fiskeri- og kystministeren utgjør selskapets generalforsamling, som blant annet oppnevner styret etter innstilling fra næringsens hovedorganisasjoner. Funksjonsperioden for styret er to år med virkning fra juni 2011. Administrerende direktør er Terje E. Martinussen.

Selskapet endret navn 1. januar 2012, fra Eksportutvalget for fisk AS til Norges sjømatråd AS. Bakgrunnen for endringen er at Norges sjømatråd (Norwegian Seafood Council) vurderes å være et mer dekkende navn for selskapets samlede virksomhet, herunder også den betydelig økte satsingen i det norske markedet.

Sjømatrådet er organisert i tre virksomhetsområder: fellesmarkedsføring, markedsinformasjon samt kommunikasjon og beredskap. Hovedkontoret ligger i Tromsø. Sjømatrådet er representert med fiskeriutsendinger i Tyskland (Hamburg), Frankrike (Paris), Spania (Madrid), Portugal (Lisboa), Italia (Milano), USA (Boston), Brasil (Rio de Janeiro), Japan (Tokyo), Kina (Beijing), Singapore, Russland (Moskva) og Sverige (Stockholm). Fiskeriutsendingene er anmeldt som diplomater og er administrativt underlagt den norske utenrikstjenesten i vedkommende land.

Styret ønsker å videreutvikle Sjømatrådets tette og nære samarbeid med bedriftene i fiskeri- og havbruksnæringen med sikte på å målrette markedsaktiviteter som gjennomføres enten på vegne av eller sammen med sjømatnæringen. Det er styrets klare mål at Sjømatrådets aktiviteter, direkte og indirekte, skal bidra positivt til næringsens lønnsomhet, markedsorientering, omdømme og videre utvikling.

Styret har hatt fem møter og behandlet 51 saker i 2012.

2.2 Norges sjømatråd sine arbeidsoppgaver

Markedsføring

Sjømatrådets hovedoppgave er å øke etterspørselen etter norsk sjømat ute og hjemme. Derfor øremerkes brorparten av de årlige budsjettene til målrettet markedsføring av de ulike artene i ulike markeder. Sjømatrådet investerer i reklame både i etermediene og i trykte publikasjoner, og gjennomfører hyppige kampanjer i butikker, restauranter og kantiner, iverksetter opplysningstiltak overfor forbrukere og tilbyr opplæring i handel og storhusholdning. Det går ikke en dag uten at noen slår et slag for norsk sjømat ett eller annet sted på kloden. Aktivitetene blir stadig hyppigere koordinert og samfinansiert med produsenter, eksportører og butikkjeder for å øke verdien og effekten av innsatsen.

Markedsinformasjon (statistikk og analyse)

Sjømatrådet er næringsens sentrale kilde til informasjon om nasjonal og internasjonal tilførsel og etterspørsel av sjømat. Gjennom et omfattende kildenettverk overvåker Sjømatrådet de viktigste sjømatmarkedene for å kartlegge konkurransesituasjonen for norske produkter, etterspørselsutviklingen i sentrale markeder og stillingen i forhold til viktige konkurrentnasjoner. Kunnskapen om markedsutviklingen blir formidlet til norske næringsaktører gjennom foredrag og seminarer, fagartikler i media, i nyhetsbrevet «Markedseffekt», og ikke minst som svar på direkte henvendelser fra næringen. Sjømatrådet har tilgang til omfattende databaser for internasjonal handelsstatistikk, informasjon om pris- og etterspørselsutvikling og andre faktorer som påvirker sjømathandelen i ulike markeder. På basis av denne innsikt gjennomføres hvert år en rekke analyser som gir næringen ny kunnskap om sjømatmarkedene. Målet med markedsinformasjonen er å gi næringen og myndighetene et godt og pålitelig grunnlag for beslutninger.

Kommunikasjon og PR, markedsberedskap og krisehåndtering

Sjømatrådet skal bidra til å styrke næringsens omdømme med aktivt informasjonsarbeid og målrettet arbeid med media. PR-aktiviteter, pressereiser og pressestipend skal øke oppmerksomheten om norsk sjømat i markedene. Historisk har Norge ord på seg som en pålitelig leverandør av førsteklases sjømat. Men dette renommé blir med ujevne mellomrom satt på prøve, og uheldige hendelser eller publisert informasjon kan til tider true med å rokke ved sjømatens posisjon. Beredskap i form av markedsovervåkning og krisekommunikasjon er høyt prioritert i Sjømatrådet – å sikre det positive omdømmet til næringen og Norsk Sjømat er meget viktig. Sjømatrådet har lang erfaring i å koordinere markedsberedskap og krisekommunikasjon for næringen. Beredskapsarbeidet innebærer nær kontakt og klart

definerte roller mellom myndigheter, forskning og næringsorganisasjoner. Gjennom faste ukentlige møter utveksler Sjømatrådet, NIFES og Mattilsynet, Fiskeridirektoratet og FKD informasjon for å være best mulig forberedt på negative nyheter til enhver tid.

Markedsadgang

Det er av stor betydning for hele fiskerinæringen at de norske eksportørene har minst like god adgang til de ulike markedene som konkurrentene har. Sjømatrådet driver kontinuerlig markedsobservasjon og innhenter informasjon om handelsforholdene i de ulike sjømatmarkedene. Denne informasjonen blir bearbeidet og brukt som utgangspunkt for analyser og utredninger om effekter på kort og lang sikt. Sjømatrådet er eksportørenes sentrale kilde til informasjon om tollsatser, produktklassifiseringer, importkvoter og andre forhold knyttet til markedsadgang og således en hjelp i markedsprioriteringene. Sjømatrådet bistår også næringens organisasjoner og myndighetene med beslutningsgrunnlag i deres arbeid inn mot internasjonale handelsorganisasjoner som EFTA, WTO, EU og i bilaterale forhandlinger.

2.3 Årsmelding

Virksomheten til Norges sjømatråd er finansiert fullt ut av sjømatnæringen, gjennom en markedsavgift fastsatt med hjemmel i fiskeeksportloven som trådte i kraft 1.juli 1991. Markedsavgiften er på 0,75 pst. av eksportverdien for fisk og skalldyr og 0,2 pst. for bearbejdede produkter.

Sjømatrådet har flere samarbeidspartnere i forbindelse med utredninger, analyser, markedsførings tiltak og ulike informasjons- og PR-tiltak. Sjømatrådet samarbeider blant annet med, Fiskeri- og kystdepartementet, Utenriksdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, fiskesalgslagene, Innovasjon Norge, Fiskeri- og Havbruksnæringens Forskningsfond, Norges forskningsråd, FoU-miljøer, fiskeriorganisasjoner og banker.

De regnskapsmessige inntektene var i 2012 på 385 mill. kroner, om lag 4 mill. kroner lavere enn i 2011. Operasjonelle investeringer utgjorde 344 mil. kroner. Dette er en reduksjon på 7 mill. kroner. Administrative kostnader var på 23,4 mill. kroner. Finansresultatet for 2012 ble 10 mill. kroner. Totalt sett fikk Sjømatrådet et overskudd på 27 mill. kroner for 2012, mot et overskudd på 22 mill. kroner i 2011. Totalkapitalen var ved

utgangen av året 361 mill. kroner, sammenlignet med 359 mill. kroner året før. Egenkapitalandelen pr. 31.12.2012 var 82 pst., sammenlignet med 75 pst. pr. 31.12.2011. Selskapet kan i henhold til vedtektene ikke dele ut utbytte.

Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter var på minus 23 mill. kroner. Selskapets likviditetsbeholdning var kr 112 mill. kroner per 31.12.2012.

Selskapets finansielle investeringer er vist i note til regnskapet. Styret anser ikke at det foreligger markeds-, kreditt- eller likviditetsrisiko som er av vesentlig betydning for regnskapsavleggelsen ut over det som fremkommer av notene. Styret har vedtatt en plasseringsstrategi med formål å sikre selskapets midler. Normalt sett skal plasseringen fordeles likt mellom bankinnskudd, pengekamptfond og obligasjonsfond med lav kreditrisiko (dvs. tilfredsstillende kravet om 20 pst. BIS-vektning).

Styret mener at årsberetningen gir en rettsvise oversikt over Sjømatrådets finansielle stilling, utvikling og resultat. Styret vil imidlertid påpeke at det enkelte års resultatregnskap, målt i norske kroner, ikke nødvendigvis gir et fullstendig bilde av de resultater som Sjømatrådet har bidratt til overfor norsk fiskeri- og havbruksnæring, men viser i realiteten kun endringen i selskapets egenkapital.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3a bekrefte det at forutsetningen om fortsatt drift er til stede. Bakgrunnen for denne antakelsen er utsiktene som ligger til grunn for norsk fiskeeksport og en videreføring av ordningen med markedsavgift. Selskapet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

Framtidig utvikling

Styret vurderer Sjømatrådets framtidige utsikter som gode. Bakgrunnen for dette er fortsatt positiv tro på mulighetene for en god utvikling i eksportverdien av norsk sjømat, samt god oppslutning om Sjømatrådet som næringens felles markedsføringsorgan.

Styrets egenevaluering

Styret legger vekt på å følge statens prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse. Styret gjennomfører årlig en egenevaluering, basert på intern spørreundersøkelse og drøfting og beslutning i styremøte. Resultatet av evalueringen blir kommunisert til eier. Styret fastsetter årlig møteplan og hvilke saker som rutinemessig skal drøftes i hvert møte, samt fastsetter tema for faglig fordypning.

Evaluerings av markedsinvesteringene

Sjømatrådet foretar jevnlig undersøkelser av konsum og holdninger til sjømat generelt og Norsk Sjømat spesielt. Datamaterialet er unikt i sitt slag og er sammenlignbart mellom land. Resultatene viser at Norsk Sjømat har en sterk posisjon og at denne stadig blir sterkere i viktige markeder. I de aller fleste markedene har norske sjømatprodukter en sterkere posisjon enn konkurrentene, både med hensyn til preferanse, positive holdninger og faktisk konsum. Disse analysene gjøres i samarbeid med TNS Gallup. I 2011 lanserte vi en ny og forbedret versjon; Seafood Consumer Insight (SCI). SCI-analysene benyttes internt i strategiutviklingen. Men i tillegg formidles denne kunnskapen til sjømatnæringen gjennom seminarer og rapporter og i møter med enkeltaktører. I 2012 ble SCI-studien for første gang gjennomført i full skala og det ble samlet inn data fra 17 av våre viktigste markeder. Resultatene fra SCI-analysene danner grunnlag for fastsettelse av resultatmål (Key Performance Indicators eller KPI-er) i forhold til kjennskap og preferanse for det norske opphav, de ulike norske sjømatproduktene (artene) og NORGE-logoen.

Styret ser på måling og evaluering som et svært viktig område i Sjømatrådet, for å sikre at midlene blir investert på en mest mulig hensiktsmessig måte. Sjømatrådet har innarbeidet gode rutiner for regelmessige målinger – som Profilundersøkelse (hva mener interessentene om arbeidet til Sjømatrådet) og Arbeidsmiljøundersøkelse (hva mener de ansatte om arbeidsforholdene i Sjømatrådet).

Kommersielle målinger har vært høyt prioritert i Sjømatrådet over lang tid, og i 2011 ble systemet Brandmaker implementert i organisasjonen, og anvendes for alle vesentlige markedsaktiviteter i Sjømatrådets regi. Hensikten med systemet er å etablere felles metodikk og rutiner for måling av de kommersielle aktivitetene. Dette gir mulighet for å sammenligne avkastningen av markedsaktivitetene mellom markeder samt å bruke den genererte kunnskapen og erfaringen til stadig å bli mer effektiv. Systemet gjør at resultatene kan hentes ut og sammenlignes med pre-definerte resultatmål (KPI). Rapporteringsrutinene i markedsplanleggeren Brandmaker vil, i tillegg til å styrke Sjømatrådets læring av egne aktiviteter, også være et verktøy for å gi styret en bedre oversikt over de markedsaktiviteter Sjømatrådet gjennomfører, samt effektiviteten av disse.

Det er i 2012 gjennomført mange ulike studier som grunnlag for å posisjonere det norske opp-

havet, logoen og de norske produktene bedre, samt gi kunnskap om kampanjer har hatt den ønskede effekt på våre målgrupper. Sjømatrådet bruker i denne sammenheng mange ulike teknikker for å generere ønsket innsikt. Det er samtidig av stor betydning at arbeidet i størst mulig grad struktureres på en slik måte at man både kan sammenligne resultatene på tvers av land, men ikke minst også mot andre markedsaktører. Arbeidet med etablering og utvikling av gode rapportløsninger for intern og ekstern bruk knyttet til Seafood Consumer Insight-studiene, har derfor hatt stor prioritet i 2012. Videre har standardisering av reklame-evalueringstester også vært viet stor oppmerksomhet. I 2012 ble slike tester gjennomført i Frankrike, Norge, Sverige, Tyskland og Russland. Testene viste at Sjømatrådets kampanjer skårer bedre enn gjennomsnittet innenfor kategorien «mat-reklame», i alle land foruten Sverige. Som en konsekvens av dette videreføres reklameuttrykkene i alle markedene, mens det i Sverige er utviklet nye reklameuttrykk. Andre typer effektundersøkelser er gjennomført i Brasil, Japan, Portugal og UK.

Sjømatrådet benytter seg også av fokusgrupper for å få best mulig forbrukerinnsikt vedrørende konsum av ulike norske sjømatprodukter (fiskearter), og hvordan man mest mulig effektivt kan koble de viktigste driverne for konsum opp mot det norske opphavet. Det er i 2012 gjennomført slike studier i Den Dominikanske Republikk (klippfisk), Polen (sild, laks), Portugal (klippfisk), Singapore (laks), Tyskland (sild, laks) og Ukraina (sild).

Sjømatrådet har i 2012 også gjennomført noen større dybdestudier rettet mot konsument som er svært viktig for vårt videre strategi- og posisjoneringsarbeid.

Samfunnsansvar

Norges sjømatråd har siden 2009 vært tilsluttet FNs Global Compact (GC). Dette forplikter selskapet til å håndtere spørsmål om menneskerettigheter, arbeidsvilkår, miljø og antikorrupsjon i tråd med de ti internasjonalt anerkjente prinsippene som GC bygger på. Sjømatrådet legger også vekt på å bevisstgjøre medarbeiderne om det ansvar den enkelte har for å ivareta vår integritet og følge selskapets etiske retningslinjer.

Sjømatrådet rapporterer årlig i tråd med de rutiner som tilslutningen til GC forutsetter og rapporten er oppdatert og tilgjengelig på FNs hjemmesider. Sjømatrådet har ingen rapporterte avvik i forhold til selskapets forpliktelser overfor GC.

Som ledd i Sjømatrådets arbeid med samfunnsansvar har Sjømatrådet i beretningsåret videreført ordningen med lærlingeplasser og praktikanter. Siste år har Sjømatrådet hatt en lærling i handel- og kontorlag og fem praktikanter fra Universitetet i Tromsø. Sjømatrådet vurderer disse tiltakene som positive og nyttige sett fra bedriftens side.

Arbeidsmiljø og personale

Sykefraværet i Sjømatrådet utgjorde 2,5 pst. av total arbeidstid i 2012 (2,9 pst. i 2011). Selskapet arbeider kontinuerlig for å minimere antall sykedager.

Det har ikke forekommet eller blitt rapportert alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året som har resultert i store materielle skader eller personskader. Sjømatrådet gjennomfører regelmessige arbeidsmiljøundersøkelser og arbeidsmiljøet vurderes som svært godt. Det iverksettes løpende tiltak for forbedringer. Samarbeidet med de ansattes organisasjoner har vært konstruktivt og bidratt positivt til driften.

Likestilling/diskriminering

Norges sjømatråd har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn og har innarbeidet en policy som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn eller andre former for diskriminering. Det er vedtatt etiske retningslinjer for ansatte i Sjømatrådet og regelverket er også publisert på Sjømatrådets hjemmesider. Spørsmål om dette blir også håndtert gjennom regelmessige arbeidsmiljøundersøkelser i Sjømatrådet.

Det var per 31.12.2012 ansatt 34 kvinner og 27 menn i Sjømatrådet, inkludert vikarer og midlertidig ansatte.

Ved rekruttering vektlegges primært kompetanse i forhold til den konkrete stillingen, men Sjømatrådet er også opptatt av å ha en god fordeling mellom kvinner og menn på alle nivå i organisasjonen. Dette forholdet ansees for tiden å være tilfredsstillende. Andelen ansatte som har valgt å jobbe deltid er noe høyere blant kvinner.

Korrupsjon

Sjømatrådet har vedtatt retningslinjer som klargjør at selskapet har null-toleranse med hensyn på korrupsjon. Retningslinjene er nedfelt i selskapets etiske regelverk.

Miljørapportering

Virksomheten til Norges sjømatråd belaster ikke det ytre miljøet utover det som anses normalt for denne type virksomhet. Selskapet er godkjent som Miljøfyrtårn.

Årsresultat og disponeringer

Styret foreslår følgende disponering av årsresultatet i Sjømatrådet:

<i>Overført til annen egenkapital</i>	<i>kr 27 434 269</i>
<i>Totalt disponert</i>	<i>kr 27 434 269</i>

Selskapets egenkapital pr. 31.12.2012 var totalt 295,1 mill. kroner og fordeler seg slik:

– Aksjekapital	50,0 mill. kr
– Overkursfond	57,9 mill. kr
– Annen egenkapital	187,2 mill. kr

Tabell 1.3 Resultatregnskap

	(Tall i hele 1 000)	
Resultatregnskap	2012	2011
Inntekter		
Markedsavgift	377 135	380 362
Årsavgift	6 798	7 130
Øvrige inntekter	708	1 203
Sum inntekter	384 641	388 695
Administrasjonskostnader		
Personalkostnader	11 555	10 594
Andre administrasjonskostnader	10 797	12 034
Avskrivning varige driftsmidler	1 011	998
Sum administrasjonskostnader	23 363	23 626
Operasjonelle investeringer		
Informasjon og kriseberedskap	8 172	11 140
Markedsinvesteringer	276 811	272 157
Markedsinformasjon	6 498	5 766
Markedsadgang	6 129	14 033
Operasjonelle lønnskostnader	16 806	18 891
Kostnader utekontor	29 637	28 811
Sum operasjonelle investeringer	344 055	350 798
Driftsresultat	17 223	14 271
Finansinntekter og –kostnader		
Finansinntekter	11 858	9 874
Finanskostnader	1 647	1 904
Finansresultat	10 211	7 970
Årsresultat	27 434	22 241
Disponeringer:	27 434	22 241
Overføring til/fra annen egenkapital	27 434	22 241
Sum disponeringer	27 434	22 241

Tabell 1.4 Balanse

	(Tall i hele 1 000)	
Balanse	31.12.12	31.12.11
Eiendeler		
Anleggsmidler		
Varige driftsmidler		
Inventar, kontormaksiner, edb-utstyr	1 383	1 882
Finansielle anleggsmidler		
Investeringer i aksjer	15	15
Langsiktige fordringer	148	172
Sum anleggsmidler	1 547	2 069
Omløpsmidler		
Påløpt markedsavgift	112 338	70 162
Investering i aksjer		3 469
Obligasjonsfond	57 738	25 797
Til gode offentlige avgifter	4 144	8 340
Kortsiktige fordringer	5 969	16 752
Kortsiktige plasseringer	68 383	65 947
Bankinnskudd, kontanter	111 889	166 052
Sum omløpsmidler	360 461	356 520
Sum eiendeler	362 008	358 589
Egenkapital og gjeld		
Egenkapital		
Aksjekapital	50 000	50 000
Overkursfond	57 861	57 861
Annen egenkapital	187 201	159 767
Sum egenkapital	295 062	267 628
Gjeld		
Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld	49 808	60 271
Forskuddsbetalt eksportavgift fra eksportører	6 240	6 318
Annen kortsiktig gjeld	10 898	24 372
Sum kortsiktig gjeld	66 946	90 961
Sum egenkapital og gjeld	362 008	358 589

Vedlegg 2**Utdrag av årsmeldingane for Norges Råfisklag 2011 og 2012****1 Styrets beretning for 2011****1.1 Virksomhetens art**

Norges Råfisklag er fiskernes salgsorganisasjon som i medhold av Råfiskloven og med geografisk virkeområde fra og med Finnmark til og med Nordmøre, organiserer førstehåndsomsetningen av viltlevende marine ressurser og tilhørende genetisk materiale som fastsatt i Havressurslova. De viktigste ressursene er hvitfisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Norges Råfisklag ble etablert i 1938 og er organisert som et andelslag. Lagets eiere er Norges Fiskarlags fylkesfiskarlag i salgslagets distrikt, Fiskebåtredernes Forbund, Norsk Sjømannsforbund og Norges Kystfiskarlag. Norges Råfisklag er lokalisert med hovedkontor i Tromsø og med regionkontorer i Svolvær og Kristiansund.

1.2 Formål

Ved organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring.

1.3 Fortsatt drift

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger budsjett for år 2012 samt strategiplan for årene fremover. Konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

1.4 Nøkkeltall

Omsatt fangst 2011 i rund vekt: 844 000 tonn
Omsetningsverdi 2011: 6 954 mill. kroner

1.5 Styrets aktiviteter

I beretningsåret ble det avholdt seks styremøter. Det ble behandlet 66 saker. Styremøtene ble avviklet på følgende steder og dager:

- Tromsø 25. februar
- Svolvær 7. og 8. april
- Tromsø 23. mai
- Tromsø 26. mai
- Gardermoen 17. september
- Tromsø 14. og 15. desember

Arbeidsutvalget (AU) har i beretningsåret avholdt syv møter, herav to telefonmøter.

AU behandlet totalt 33 saker.

Etter møtet i september delte styret seg i to grupper og reiste til henholdsvis England/Frankrike/Belgia og Spania/Portugal.

Gruppen som reiste til England/Frankrike/Belgia startet studieturen på Grimsby Fish Market, hvor det ble orientert om aktiviteten og planene for en større ombygging/modernisering. Det var besøk hos to små fiskeforedlere som får nesten alt sitt råstoff fra auksjonen. Fra Grimsby gikk ferden til Paris, hvor ambassadøren inviterte til lunsj i residensen. Gruppen fikk en orientering om arbeidet som Norges sjømatråd (daværende Eksportutvalget for Fisk) gjør for å markedsføre norsk sjømat i Frankrike og UK.

I tillegg presenterte en stedlig representant for en lakseaktør deres strategi for å innarbeide et høyprisprodukt av laks som merkevare i Frankrike. På natten ble det enorme grossistmarkedet Rungis besøkt, før toget tok deltakerne til Brussel. Der fikk gruppen en orientering av og om Nord-Norgekontoret, som Råfisklaget er en av partnerne i. Aktuelle tema var EUs fiskerireform og hvordan påvirkningsarbeidet i Brussel legges opp. Deretter var det besøk i EU-parlamentet, hvor man møtte representanter for det svenske «Miljøpartiet De Gröna». Siste dag gikk med til flere orienteringer om blant annet reformen som EU innfører for kontrollarbeid i fiskerisektoren, subsidiebruk i EU og mulighetene for politisk påvirkning ved de norske fiskerirådene.

Gruppen som reiste på studietur til Spania og Portugal avholdt møter og bedriftsbesøk med en rekke aktører og organisasjoner som dekker hele verdikjeden for torskfisk fra fangst, import, pro-

duksjon og salg til markedsføring i både varehandel og hotell/restaurant/catering. Det ble naturlig nok særlig fokus på kvalitet og markedsutviklingen for saltfisk og klippfisk, men også mulighetene for ferskfisk gjennom Skrei-pakking ble belyst. Under besøkene i Spania og Portugal ble det særlig lagt vekt på å få informasjon om den økonomiske utviklingen i disse viktige markedslandene. Det ble gjennomført møter både med representanter for varekjeder og produksjonsbedrifter for å drøfte markedsutsiktene. Gruppen fikk meget verdifull bistand fra Norges sjømatråds sine utsendinger i henholdsvis Spania og Portugal. Gruppen ble mottatt i de norske ambassadene i Madrid og Lisboa. Under besøket i Madrid ble gruppen invitert av ambassadøren til mottakelse i residensen.

1.6 Omsetning

1.6.1 Årets omsetning

Den totale omsetningsverdien for 2011 viser at året ble meget godt for fiskerne. Etter at torskeprisen falt fra andre halvår 2008 og fant bunnen i 2010, viste prisen i 2011 igjen en stigende tendens. Dette bidro sammen med økte kvoter av torsk og hyse til at totalverdien økte til den høyeste omsetningsverdien Råfisklaget har hatt i løpende kroner.

Vintersesongen 2011 ble gjennomført med meget god flyt i omsetningen. Riktignok var mars mye preget av dårlig vær, men dette bidro gjennom reduserte landinger til at markedene særlig for saltfisk, ble stabilisert. Dette førte også til at en del tørrfiskprodusenter fikk det travelt med å få nok fisk til hending. Det dårlige været medførte at kvantumstoppen i mars ikke ble fullt så høy som man ellers ville forventet. Totalt ble 80 pst. av kvantumet fersk torsk fra den norske fiskeflåten landet i løpet av de fire første månedene i året. Dette setter store krav til både fiskeflåten, fiskeindustrien og Råfisklaget. Det er helt avgjørende, særlig for den minste flåten, å holde god flyt i omsetningen i denne perioden.

Omsetningsverdien endte i beretningsåret på 6 954 mill. kroner. Dette utgjør en økning på 1 283 mill. kroner fra året før, tilsvarende nesten

23 pst. Denne verdiøkningen kom hovedsakelig som følge av prisstigning på torsk, kvantumsøkning på torsk og hyse samt at den russiske flåten landet mer fisk i Råfisklagets distrikt. Årets omsetningsverdi er rekord når man regner i løpende kroner. I 1999 og 2007 var omsetningsverdien på 6,6 milliarder kroner, noe som sto som toppnotering så langt.

Av totalverdien sto den norske fiskeflåten for 5 779 mill. kroner, noe som er en markant oppgang fra 4 746 mill. kroner året før. Økningen på litt over en milliard kroner tilsvarer 22 pst. For utenlandske fartøy, det vil i hovedsak si russisk trålere som lander ombordfrysst fisk i Råfisklagets distrikt, endte totalverdien på 1 175 mill. kroner, tilsvarende en oppgang på 27 pst. fra året før.

Av totalverdien står torsk for den suverent største andelen med 3 876 mill. kroner. Torsk utgjør dermed 56 pst. av totalverdien i Råfisklagets omsetning. Den norske flåten sto for 3 075 mill. kroner av verdien på torsken.

Også for hyse er det meget positiv verdiutvikling med en totalverdi på 1 133 mill. kroner mot 889 mill. kroner året før, mens verdien for sei har falt med 77 mill. kroner til 585 mill. kroner i beretningsåret.

Når det gjelder kvantumsutviklingen for de viktigste artene, så hadde torsk en meget positiv utvikling med totalt 362 000 tonn mot 314 000 tonn året før. Dette utgjør en økning på 15 pst. For norske fiskere utgjorde torsken 276 000 tonn noe som representerer en økning på 16 pst. fra året før.

For hyse ble det nok en rekordsesong med totalt 153 000 tonn noe som representerer en oppgang på 31 000 tonn fra 2010, da man hadde forrige kvantumsrekord for hyse. Bestandssituasjonen er meget god for denne arten og det er positivt at flåten klarer å ta en så stor andel av de rekordhøye kvotene på hyse.

Seien er den eneste av de viktige fiskeslagene hvor vi opplever en kvantumsnedgang til 89 000 tonn mot 116 000 tonn året før. Nedgangen kommer hovedsakelig som følge av redusert totalkvote på sei, noe som igjen er en konsekvens av en noe svakere bestandsutvikling.

Tabell 2.1 Total omsetningsverdi for norske og utenlandske fartøy 2002–2011 (mill. kroner)

År	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Norske fartøy verdi	4 013	333 9	3 946	4 149	4 617	5 074	4 782	4 186	4 746	5 779
Utenlandske fartøy verdi	1 779	1 013	906	1 020	1 255	1 512	276	977	925	1 175

Verditallene er i løpende mill. kroner. Tallene er ikke korrigert for inflasjon.

1.6.2 Prisutvikling

Prisutviklingen når man sammenligner beretningsåret med året før, må kunne beskrives som positiv. Sammenlignet med de beste årene er imidlertid gjennomsnittsprisen for torsk og hyse på et relativt sett lavt nivå. Torskeprisen som falt både i 2009 og 2010, viste igjen en stigende tendens i 2011. Seiprisen har vist en stigende tendens de tre siste årene, også i beretningsåret. For hyse var det en svak prisoppgang fra 2010 til 2011.

Ved oppstarten av vintersesongen 2011 var minsteprisene for torsk henholdsvis kr 17,50 / 14,50 / 12,75 / 9,25 pr. kg av størrelse henholdsvis over 6,5 kg, 2,5-6,5 kg, 1-2,5 kg og under 1 kg. Utover sesongen var det en positiv utvikling i betalt pris til fisker og gjennomsnittsprisene lå i noen perioder og i noen regioner, godt over minsteprisene.

Ved prisdrøftelsene i mai ble det enighet om å øke minsteprisen for de to største vektklassene av torsk med kr 1 og de to minste vektklassene med kr 0,75 pr. kg. I september ble vektklassen for den største torsken endret fra 6,5 kg til 6 kg. Samtidig var det enighet om å videreføre minsteprisene på torsk uten noen endringer.

Når man ser året under ett og uten å ta høyde for endringer i størrelsessammensetningen, så økte gjennomsnittsprisen for fersk torsk fra kr 13,46 i 2010 til kr 15,52 i 2011. Dette er en gjennomsnittlig prisoppgang på 15 pst. for fersk torsk. For den fryste torsken økte gjennomsnittsprisen fra kr 18,62 til kr 20,11 noe som representerer en prisoppgang på 8 pst. Totalt sett innebærer dette en reduksjon i prisforskjellen mellom fersk og ombordfryst torsk. Høsten 2011 var det et relativt tydelig fall i prisen på ombordfryst torsk, sannsynligvis som følge av usikkerhet i viktige markeder og utsiktene til økte tilførsler av torsk i 2012.

Også for sei har prisutviklingen vært positiv. I 2010 var gjennomsnittsprisen for fersk sei kr 8,17 mens den i beretningsåret var økt til kr 9,49. Dette representerer en prisoppgang på 16 pst. på fersk sei når vi ser hele kvantumet under ett. For fryst sei økte gjennomsnittsprisen fra kr 12,34 til kr 13,14 noe som utgjør en prisstigning på 6 pst. Dette innebærer at også for sei ble det mindre prisforskjell på leveranser av ombordfryst og fersk fisk.

Gjennomsnittsprisen for fersk hyse var kr 8,87 i 2010 mot kr 9,21 i 2011 (pris beregnet sløyd uten hode), noe som gir en prisoppgang på like under 4 pst. For fryst hyse økte gjennomsnittsprisen fra

kr 12,82 til kr 12,99 noe som utgjør en oppgang på litt over 1 pst.

Rekefiskerne opplevde også en meget positiv prisutvikling i beretningsåret. For fryste rå reker til pilling økte gjennomsnittsprisen fra kr 13,51 pr. kg i 2010 til kr 16,58 pr. kg i 2011, noe som utgjør en prisoppgang på kr 3,07 eller 23 pst.

For kokte skallreker til konsum økte gjennomsnittsprisen fra kr 48,64 pr. kg i 2010 til kr 52,49 pr. kg i 2011, det vil si en prisoppgang på kr 3,85 eller 8 pst.

Det ble også et meget godt år i fisket etter kongekrabbe, og for den norske flåten fikk man tide-nes høyeste verdi med 147 mill. kroner. Verdi-økningen kom som en følge av en meget positiv utvikling i markedsprisen og derved pris til fisker. Gjennomsnittsprisen for kongekrabbe fisket av den norske flåten i det regulerte fisket økte fra kr 62,- i 2010 til kr 93,- i 2011, det vil si en økning på nesten 49 pst. Forrige rekordår for den norske flåten var i 2008.

Det understrekes at prissammenligningene foran er gjort uten hensyn til endringer i størrelsesfordeling fra ett år til et annet eller at det kan være forskjellige størrelsesfordelinger mellom fersk og fryst fisk.

For de artene som er særlig påvirket av svingningene i ferskmarkedet, må Råfisklaget periodevis foreta midlertidig reduksjon eller suspensjon av minstepris. Det er etablert et eget prisutvalg som skal følge markedsutviklingen for disse artene, for å kunne komme med raske korreksjoner for disse artene.

I beretningsåret har det vært gjennomført midlertidig suspensjon av minsteprisen på følgende arter: Lysing og rødspette. Kveite under 40 kg hadde i en periode på halvannen måned i september/oktober redusert minstepris. For brei-flabb ble antall vektklasser redusert til to – over og under 4 kg. Samtidig ble minsteprisene oppjustert.

Ellers vises det til etterfølgende tabell som viser utviklingen i faktisk betalte priser fordelt på hovedvaregruppen fisk, og for reker, kongekrabbe, taskekrabbe, småkvalkjøtt og biprodukter. Prisene er oppgitt pr. kilo rund vekt for fisk, reker og krabbe og for levert vekt av småkvalkjøtt og biprodukter. Tabellen viser gjennomsnittstall for den enkelte gruppe eller art og gir indikasjon på en utvikling. Tabellen tar ikke høyde for kvantumsforskyvninger mellom fiskeslag i en gruppe, endringer i størrelsessammensetning eller endringer i kvalitet.

Tabell 2.2 Utvikling i faktisk betalte priser fordelt på hovedvaregrupper som fisk, reker, taskekrabbe, småkvalkjøtt og biprodukter 2002–2011 (kroner pr. kg).

År	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Fisk (aller arter)	9,56	7,81	8,57	9,47	10,09	11,67	11,46	9,00	8,39	9,44
Reker	9,27	9,41	11,37	9,56	10,67	14,09	12,77	14,23	15,40	17,77
Kongekrabbe	103,14	76,41	68,41	63,76	68,50	60,40	26,99	25,34	46,29	86,03
Taskekrabbe	7,46	7,56	7,47	7,46	7,69	7,94	7,42	7,51	7,6	8,26
Småkvalkjøtt	30,59	29,41	29,47	29,08	29,94	31,82	31,50	32,30	32,17	31,99
Biprodukter (ekskl. rognkjeksrogn)	7,96	4,77	4,90	5,21	5,6	6,27	6,67	6,99	6,03	5,2

Prisene er oppgitt i kroner pr. kg rund vekt for fisk, reker, krabbe og for levert vekst av småkvalkjøtt og biprodukter.

1.6.3 Vektgrense for stor torsk

Våren 2007 innførte Råfisklaget, etter forhandling med fiskeindustrien, en egen vektklasse for stor torsk. Vektgrensen for stor torsk ble satt til 5 kg.

Før vintersesongen 2010 ble det i prisdrøftelsene enighet om å endre denne vektgrensen for stor torsk til 6,5 kg. Bakgrunnen for denne endringen var markedsmessige endringer i prisforskjellen mellom saltfiskklassene *crescido* og *grauo*. Vektgrensen på 5 kg var tilpasset disse saltfiskklassene. Den nye vektgrensen på 6,5 kg var tilpasset skillet mellom vektclassene *grauo* og *especial* hvor det fortsatt var en betydelig prisforskjell.

Mange fiskere ga uttrykk for at de var misfornøyd med denne endringen, selv om det ikke er mulig å beregne om noen taper eller vinner på en slik endring. Dette på grunn av at minsteprisene som avtales vil være knyttet til hvordan vektgrensene defineres slik at en lavere vektgrense fører naturlig til lavere minstepris i et stabilt marked.

Partene i prisdrøftelsene ble høsten 2010 enige om at vektgrensen skulle evalueres av Nofima slik at man kunne fastsette en endelig vektgrense for stor torsk. Rapporten fra Nofima ble fremlagt i september 2011 og saken ble behandlet under prisdrøftelsene samme måned. Konklusjonen ble at vektgrensen for stor torsk ble justert til 6 kg.

1.6.4 Råfisklagets omsetningsordninger

Råfisklaget praktiserer flere forskjellige former for omsetningstjenester for fiskeflåten. Innenfor et etablert regelverk og avhengig av hvilke produkter som skal selges, kan fiskeren velge blant de til-

budte omsetningsordningene. I bunnen for omsetningsordningene ligger et minsteprissystem som definerer laveste pris for god vare, samt et tilhørende regelverk for hvordan førstehåndsomsetningen skal foregå. Regelverket fremgår av våre forretningsregler og rundskriv.

De viktigste omsetningsordningene er:

- Frivillige avtaler om leveranser av fisk direkte til fiskekjøperens mottaksanlegg. Omsetningen foregår innenfor Råfisklagets forretningsregler og prisbestemmelser. Innenfor denne ordningen kan fiskere og kjøpere blant annet inngå mer eller mindre formaliserte avtaler for leveransene.
- Frivillig auksjon av ombordfryst fisk som mellomlagres på nøytralt fryselager i Råfisklagets distrikt. På auksjonen tilbys fisken til interesserte kjøpere i og utenfor Råfisklagets distrikt.
- Obligatorisk auksjon av ombordfrysede reker i kombinasjon med forpliktende direkteavtaler mellom fisker og kjøper. Det er ikke noen minstepris for industrireker.

I tillegg kan fiskerne velge å benytte tjenester som aktiv formidling av fangster til kjøpere med best pris, auksjon av fisk på kjøp og auksjon av låssatt sei. Kval ble i 2011 i hovedsak omsatt innenfor ordningen med leveringsavtaler godkjent av Råfisklaget.

På vår nettbaserte lagerauksjon av fryst fisk fra nøytrale fryselagre – NR Auksjon – var det i 2011 en fin utvikling. Den totale omsetning via auksjon og kontrakter var på ca. 1,7 milliarder kroner mot 1,3 milliarder året før. Det vil si en verdøkning fra året før med ca. 25 pst. Kvantumet utgjorde ca. 170 tusen tonn rund vekt mot ca. 135 tusen tonn året før. Det vil si en kvantumsøkning på ca. 25 pst.

Egenovertakelse av fryst fisk, særlig fra trålere, utgjorde til sammen en omsetningskvantum på ca. 28 tusen tonn rund vekt til en verdi av ca. 253 mill. kroner. Det har i beretningsåret kommet til en del nye snurrevadbåter som fryser sin fisk om bord og omsetter denne via de nøytrale fryselagrene.

1.6.5 Bruken av regulering og dirigering

Fiskesalgslagene kan i medhold av råfiskloven, regulere fisket ut fra avsetningsmessige hensyn (§5) samt dirigere fangster til bestemte kjøpere eller anvendelser når dette er nødvendig for å få en hensiktsmessig gjennomføring av fisket (§6). I beretningsåret ble disse hjemlene benyttet i følgende tilfeller:

- Kvalomsetningen har de siste årene vært preget av en begrenset mottakskapasitet og omsetningsproblemer. Kvalfangsten ble derfor regulert med omsetningskvoter for deltakende fartøy, med totalkvoter på 15 tonn for fartøy under 20 meter og 25 tonn for fartøy over 20 meter. Fartøy som kom inn under regelverket for kjøp og produksjon av egen fangst, fikk ikke restriksjoner i omsetningen. Sesongen ble gjennomført uten vesentlige omsetningsproblemer.

Ut over dette ble ikke dirigerings- og reguleringsadgangen benyttet i beretningsåret.

1.6.6 Føringstilskudd

Råfisklaget har flere forskjellige ordninger for føringstilskudd. Ordningene finansieres av offentlige midler over statsbudsjettet og ved en viss bruk av egenandeler.

I beretningsåret har de viktigste føringsordningene vært:

- Føring av fersk fisk fra mottaksstasjon/-anlegg til produksjonsanlegg
- Føring av taskekrabbe fra mottaksstasjon til produksjonsanlegg
- Kryssføring av hyse og små torsk fra konvensjonell industri til filetproduksjon
- Brønnbåtføring av notfanget levende sei

I tillegg har Råfisklaget i beretningsåret hatt ordninger for føring av sjøtilvirket tørrfisk, fersk kystreke, fisk ut av overskuddsområder til produksjonsanlegg og hoder/rygger til industriell tørking. På grunn av den gode flyten i omsetningen, har det vært lite behov for føring av fisk ut av overskuddsområder. Dette er det imidlertid van-

skelig å forutse da behovet vil være tett knyttet til utviklingen i fiskeriene sammenholdt med avsetningssituasjonen i de forskjellige regionene.

Råfisklaget disponerte en samlet ramme på 28,3 mill. kroner til føringsordninger i 2011.

Styret vil understreke viktigheten av å ha gode føringsordninger for fiskeråstoff for å sikre en differensiert flåte- og mottaksstruktur, samt en desentralisert bosetningsstruktur langs kysten. Føringsordningene er også viktig for å kunne gjennomføre omsetningen på en mest mulig smidig måte mens fisken er tilgjengelig. Dette er svært viktig for kystflåten. Ut fra endringen i mottaks- og produksjonsstrukturen samt økte logistikkostnader i distriktene, er det sannsynlig at behovet for føringstilskudd vil øke snarere enn å avta.

For øvrig viser styret til utfyllende detaljer om pris, omsetning og marked i virksomhetsrapporten for 2011.

1.7 Økonomi

1.7.1 Resultat 2011

Resultatregnskapet for 2011 viser et underskudd etter skatt på 9,6 mill. kroner. Tilsvarende resultat i 2010 var et overskudd på 4,8 mill. kroner. Resultatet er i stor grad påvirket av den finansielle uroen internasjonalt, ikke minst knyttet til gjeldssituasjonen i EU.

Den positive økningen på omsetningsverdien medførte økte avgiftsinntekter på 11 mill. kroner, mens andre driftsinntekter økte med 0,4 millioner. Samlede driftsinntekter utgjorde 67 mill. kroner i 2011 mot 55,5 mill. kroner året før.

Driftsresultatet viser et underskudd på 7 mill. kroner. Dette er 10 mill. kroner bedre enn året før. Forbedringen av driftsresultat skyldes i vesentlig grad økning av omsetningen, samtidig som kostnadssiden er under kontroll. Selv om utviklingen er positiv er driftsresultat fortsatt negativt, noe som betyr at Råfisklaget er avhengig av gode finansresultat for fortsatt å vedlikeholde egenkapitalen og å sikre tilstrekkelig likviditet. Styret følger utviklingen på kostnadssiden i forhold til de forventede avgiftsinntekter, og i samsvar med vedtatte strategier og ansvar for langsiktig sikring av lagets soliditet, vil styret årlig måtte vurdere nivået på avgiftssatsene.

Gjennom fastsatte budsjetter oppnår styret en kontinuerlig kontroll og vurdering av driftskostnadene i forhold til planlagt aktivitetsnivå og tjenestetilbud. Samtidig prioriterer styret effektivitet, kvalitet, service og sikkerhet på alle tjenester Råfisklaget utfører for fiskerne og fiskerinæringen. I driftsregnskapet for 2011 ble det i likhet

med de tidligere år utgiftsført betydelige beløp som anvendes til ulike aktiviteter i mange samfunn langs kysten. Samtidig prioriteres midler for å bidra til å skape et moderne, fremtidsrettet tjenestetilbud gjennom langsiktig satsning på forskning og utvikling, markedsarbeid, infrastruktur, informasjon, med videre.

Finansmarkedet har vært preget av uro gjennom 2011, noe som har medført at lagets portefølje av markedsbaserte verdipapirer er blitt nedskrevet med 14 millioner. Dette er urealiserte tap som kan bli reversert når finansmarkedet vil ta seg opp. Realiserte renter og gevinster bidro likevel til et positivt finansresultat. Det har vært en negativ avkastning på den forvaltede kapitalen var på 3,3 pst.

Renteinntektene utgjorde 13 millioner mot 15,4 mill. kroner året før. Markedsrenten var omtrent på samme nivå som i 2010, men inntektsreduksjonen har sammenheng med en generelt forbedret likviditet hos fiskekjøperne og dermed mindre utestående som rentebelastes. Denne forbedrede betalingsevnen til fiskekjøperne medførte mindre behov Råfisklaget å benytte ekstrakreditter, og dermed ble våre rentekostnader redusert fra 2,7 til 1,5 mill. kroner.

Samlet sett viser Råfisklagets datterselskapet et positivt resultat på 1,2 mill. kroner.

Netto finansinntekter i 2011 viser et overskudd på 1,6 mill. kroner. I 2010 var det et netto overskudd på 25,2 mill. kroner.

Råfisklagets resultat før skatt viser et underskudd på 5,4 mill. kroner. Skattemessig resultat gir en skattekostnad på 4,3 mill. kroner, hvorav betalbar skatt utgjør 5 mill. kroner, jfr. regnskapsnote 1.

Den totale omsetningen ble på 6 954 mill. kroner, noe som er 1 283 mill. kroner høyere enn i 2010.

Styret er tilfreds med at driftsresultatet er forbedret med 10 mill. kroner, men registrerer likevel at uroen i finansmarkedet har resultert i et svakere finansresultat enn normalt og at dette igjen har medført at årsresultat etter skatt er negativt.

1.7.2 Balansen pr. 31. desember 2011

Råfisklagets eiendeler utgjorde 641 mill. kroner ved utgangen av regnskapsåret, hvorav 474 mill. kroner er knyttet til omløpsmidlene. Økningen av totalbalansen fra 2010 har sammenheng med økning i utestående fordring på fiskekjøperne.

Kortsiktig gjeld var på 173 mill. kroner som er en økning fra 128 mill. kroner i 2010. Økningen er

i hovedsak knyttet til kortsiktig gjeld vedrørende oppgjørsordningen.

Råfisklagets egenkapital etter disponering av årets resultat utgjorde ved årets slutt 458 mill. kroner. Arbeidskapitalen utgjorde ved årets slutt 301 mill. kroner, noe som er 11 millioner svakere enn 2010.

1.7.3 Kontantstrømanalysen

Kontantstrømanalysen viser at betalingsmidlene er redusert med 23 mill. kroner. Netto betalingsstrøm knyttet til drift har vært på 16 millioner i netto utbetalinger. Den negative betalingsstrømmen har sammenheng med høyere utestående fordring på fiskekjøperne.

1.7.4 Oppgjørsordningen

Råfisklagets ordning for garanterte oppgjør for levert fangst er en primærtjeneste for fiskerne. Oppgaven med å forestå oppgjør for levert fangst med rask og presis betaling har høy prioritet i Råfisklagets administrasjon, og det brukes store ressurser, kompetanse og avansert teknologi for å utføre denne oppgaven.

I tillegg til å sikre betaling for fangstene, så medvirker oppgjørsordningen til like konkurransvilkår for kjøperne og like leveringsvilkår for fiskerne. Det er derfor viktig for ordningen at regelverket følges av både fisker og kjøper.

I 2011 ble ordningen med utvidet 14 dagers betalingsfrist for kjøperne videreført slik den ble innført i 2009 i samsvar med ønske fra industriens organisasjoner. Selv om industrien har hatt en betalingsfrist på 28 dager, har oppgjørstiden til fisker vært opprettholdt på 15 dager. Ordningen med utvidet kredittid var avhengig av statlig garanti gjennom Innovasjon Norge. Denne garantien ble gjennom 2011 gradvis avviklet og opphørte i sin helhet 31.12.2011.

I 2011 var det få konkurser blant fiskekjøperne. Generelt var betalingsevnen til industrien bedre enn de siste årene. Likevel utfordres oppgjørsordningen til Råfisklaget gjennom sesongen når industriens betalingsevne og økonomi blir presset. Det er derfor nødvendig kontinuerlig å utvikle og følge opp rutineene knyttet til korrekt innsending av sluttsedler og kontroll med betalingsstrømmene. Som et ledd i dette ble det i 2011 igangsatt et prosjekt for å utvikle teknologien slik at sluttseddelen sendes inn direkte fra kaikanten straks fangsten er levert. I løpet av 2012 vil innføring av dette bli startet, noe som forventes å gi

større sikkerhet for det økonomiske oppgjøret med raskere oversikt over utestående.

Oppgjørsordningen krever solid likviditet, spesielt i perioder med høy omsetning og store utestående hos fiskekjøperne. Det må til enhver tid være tilstrekkelig med betalingsmidler for å kunne foreta utbetaling av oppgjør til fisker i henhold til fastsatt tidspunkt, uavhengig av betalings-tidspunkt fra fiskekjøper.

Råfisklagskortet er et supplement til oppgjørsordningen, og kortet utvider funksjonaliteten i oppgjørssystemet og gir fiskerne en mulighet til å gjøre fangstens verdi tilgjengelig kort tid etter levering. Samlet sett gir kortet og oppgjørsordningen det beste oppgjørstilbudet for fiskerne, og fremover vil det satses på å forbedre dette ytterligere.

Råfisklagets solide egenkapital og likviditet er en forutsetning for at oppgjørssystemet skal fungere, og framover er det derfor viktig at Råfisklagets resultater og forvaltning sikrer et slikt fundament.

I de siste tre årene har industrien hatt 14 dager utvidet betalingsfrist for kjøp av råstoff. Uten råfisklagets solide egenkapital har det ikke vært mulig å få etablert utvidet garanti og framskaffet tilstrekkelig med likvide midler, slik at dette kunne vært gjennomført på så gunstige vilkår for næringen. Samtidig har fiskerne fått utbetalt sine oppgjør like raskt som tidligere, og fiskerne har slik sett vært tilnærmet uberørt av den finansielle situasjonen.

1.7.5 Garantistillelser

Enhver fiskekjøper må stille garanti for kjøp av fisk slik salgslaget krever. Dette er hjemlet i lovgivning og forretningsregler.

For kjøp gjennom Råfisklaget kan kjøperne velge ulike former for garantistillelser. De fleste kjøperne stiller garanti gjennom å delta i en felles garantiordning basert på innbetalt depositum og et felles garantifond (spesifisert i regnskapets note 11) i tillegg til en bankgaranti. De kjøperne som deltar i den felles garantiordningen finner dette gunstig fordi kravet til bankgaranti er redusert.

De kjøperne som ikke deltar i den felles garantiordning, må stille fulle individuelle bankgarantier. Kjøpere som foretar innkjøp gjennom Råfisklagets auksjoner, kan stille sikkerhet gjennom kredittforsikring.

Generelt sett var kjøpernes betalingsevne i 2011 vesentlig bedre enn i 2010, og antall konkurser ble redusert.

Etter drøftelser med Fiskeri- og kystdepartementet og Fiskeri- og havbruksnæringens Landsforening ble det i 2009 etablert en statlig garantiordning gjennom Innovasjon Norge for å kunne gi industrien en utvidet kredittid på 28 dager for kjøp av råstoff.

Ordningen ga industrien en utvidet garantitramme på 320 mill. kroner hvorav Innovasjon Norges stilte med 240 millioner og Norges Råfisklag stilte med 80 millioner.

Ordningen ble videreført i 2011, men ble som planlagt avviklet 31.12.2011.

1.7.6 Kapitalforvaltning

Styrets strategi for forvaltning av Råfisklagets overskuddslikviditet følges innenfor de rammer styret har vedtatt. Målsettingen er å plassere formue og overskuddslikviditet i henhold til en definert langsiktig strategi for å oppnå så godt økonomisk resultat som mulig. Strategien gir retningslinjer til administrasjonen for hvordan Råfisklagets midler skal forvaltes, og spesielt har styret lagt vekt på moderat risiko med stor spredning i investeringene.

På forvaltningen i 2011 ble det oppnådd en negativ avkastning på -3,3 pst. Resultatet preges av negativ utvikling på finansmarkedene som følge av internasjonal finanskriser som har preget hele 2011. For å gi et bilde av situasjonen var resultatet på Oslo Børs -18,75 pst., og den internasjonale markedsindeksen Morgan Stanley Local viste -5,2 pst.

Strategien for kapitalforvaltningen har virket over mange år. Analyser over flere år viser at kapitalforvaltningen har gitt meravkastning til Råfisklaget.

Rapport fra kapitalforvaltningen legges fram for styret på hvert styremøte med oversikt over oppnådde resultater og om forvaltningen er innenfor de av styret fastsatte rammer. Hoveddelen av kapitalforvaltningen ivaretas av eksterne forvaltere i henhold til instruks.

Porteføljen består i dag av aksjer/aksjefond og obligasjoner/obligasjonsfond i inn- og utland, pengemarkedsplasseringer og eiendomsfond. Sammensetningen pr. 31.12.2011:

- Norske aksjer 8 pst.
- Internasjonale aksjer 22 pst.
- Eiendom 1 pst.
- Norske obligasjoner 46 pst.
- Internasjonale statsobligasjoner 2 pst.
- Internasjonale kredittobligasjoner 12 pst.
- Internasjonale høyrenteobligasjoner 6 pst.
- Pengemarked 4 pst.

1.7.7 Eiendomsforvaltning

Drift av eiendommer gir positive bidrag til virksomheten, og er samtidig en del av den langsiktige formuesforvaltning som skal gi økt avkastning av midlene på lang sikt. I 2011 har driften gitt et positivt resultat på 4 mill. kroner. I tillegg til løpende avkastning på eiendomsdriften vil eiendommene også oppnå en langsiktig verdistigning.

Drift og forvaltning av eiendommene ivaretas av Råfisklagets heleide datterselskap Fiskernes Hus AS.

1.7.8 Redegjørelse for årsregnskapet

Styrets beretning sammen med resultatregnskap og balanse med noter gir en rettviseende oversikt over resultat, status og utvikling i virksomheten. Risiko knyttet opp til fordringer mot kjøpere er sikret gjennom særskilte garantiordninger (regnskapets note 11). Virksomhetens plasseringer i verdipapirer er basert på styrets retningslinjer der det er vektlagt diversifisering gjennom forvaltningen for å oppnå moderat risiko.

1.7.9 Disponering av årets resultat

Styret innstiller overfor representantskapet at underskuddet for 2011 på kr 9 616 148 dekkes av annen egenkapital.

1.8 Arbeidet med størrelsen på – og sammensetningen av styrende organer i Råfisklaget

Styret startet i 2007 et arbeid med å justere størrelsen på – og sammensetningen av Råfisklagets styrende organer. Saken var på høring i eierorganisasjonene høsten 2007, men høringen resulterte ikke i et samlende standpunkt. I 2008 arbeidet et utvalg i styret videre med temaet og en skissert løsning ble presentert på representantskapsmøtet i 2009. På dette møtet fattet representantskapet følgende vedtak:

Representantskapet tar saken til orientering og ber styret arbeide videre med sikte på endelig behandling på representantskapsmøtet i 2010.

Saken ble tatt opp til ny behandling på representantskapsmøtet 2010. Etter innledning og debatt fattet representantskapet følgende vedtak:

Med bakgrunn i de harde angrepene som har kommet mot råfiskloven og Råfisklaget den senere tid, mener representantskapet tiden ikke er riktig for å endre på styringsstrukturen i Råfisklaget.

Representantskapet ber styret gjennomføre en periodisk gjennomgang av fordelingen av representanter mellom organisasjonene i representantskapet og styret hvert 6. år. Representantskapet anmoder om at en første gangs behandling av en slik periodisk gjennomgang, foretas på representantskapsmøtet i 2012.

1.9 Datterselskaper

1.9.1 Fiskernes Hus AS

Selskapet ble stiftet i 1996 og har som formål å kjøpe, selge og drive utleie av fast eiendom samt annen virksomhet som naturlig faller inn under dette ved aksjekjøp eller på annen måte. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer. Selskapets aksjekapital er på 25 mill. kroner.

Selskapet eier eiendommene Stortorget 2, Sjøgata 41/43 seksjon 1 og Sjøgata 39 i sentrum av Tromsø, samt Fiskergata 22 i Svolvær. I tillegg eier selskapet 94 pst. av ANS Sjøgata 41/43 (øvrige 6 pst. eies av Råfisklaget) og 25 pst. andel av Samvirkegården AS.

Regnskapet for 2011 viser et overskudd på 4 millioner etter skatt. Balansen pr. 31.12.2011 viser en egenkapital på 46,5 millioner.

I 2011 har Fiskernes Hus arbeidet med utvikling av Samvirkegården i Tromsø. Det gamle bygget fra 1955 skal rives for oppføring av nytt bygg på tomten. Fiskernes Hus eier i dag 25 pst. av bygget, og ønsker at det nye bygget skal fremstå som et senter for norsk sjømat og kystens næringsliv.

Selskapet inngår i konsernregnskapet.

1.9.2 Marinvest AS

Selskapet ble stiftet i 1998 og har til formål å eie andeler eller aksjer i selskaper som driver forretningsvirksomhet innen fiskerisektoren og tilknyttet virksomhet til denne, for eksempel virksomhet innen eksport, markedsføring og rådgivning. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer i selskapet. Aksjekapitalen i selskapet er på 36 mill. kroner, og egenkapitalen utgjorde ved årsskiftet 54,5 mill. kroner. Selskapets regnskap for 2011 viser et underskudd på 2,2 mill. kroner.

Selskapet inngår i konsernregnskapet. Selskapet har administrasjonsavtale med Fiskernes Agnforsyning.

1.9.3 Kystens Hus AS

Selskapet er inntil videre et heleiet datterselskap av Norges Råfisklag, og har som formål å forvalte areal til forretningsaktiviteter, fellestjenester og

informasjonsvirksomhet for profilering og utvikling av kysten og kystens næringsliv.

Selskapet er i prosjektfase der aktivitetene i 2011 har vært å videreutvikle konsept og forretningsplan for å etablere Kystens Hus i det nye bygget til Samvirkegården AS. Selskapet har engasjert en prosjektleder. Aksjekapitalen er 500 tusen kroner, mens egenkapitalen ved årsskiftet var negativ med 422 tusen kroner. Årsresultatet viser et underskudd på 593 tusen kroner. Selskapet fikk i 2011 innvilget 643 tusen i ekstern prosjektfinansiering.

I 2012 vil selskapet fortsatt være i en prosjektfase, men det er planlagt i løpet av 2012 å etablere det fremtidige driftsselskapet gjennom innhenting av ekstern kapital der Norges Råfisklag vil ha minoritetsinteresser.

1.10 Arbeidsmiljø

Det har i beretningsåret ikke vært arbeidsuhell med personskade i bedriften.

Arbeidsmiljøet i bedriften oppfattes som godt. Bedriftens arbeidsmiljøutvalg gjennomfører i samarbeid med bedriftshelsetjenesten arbeidsmiljøundersøkelse annet hvert år. Resultatet i undersøkelsene gjennomgås regelmessig, og eventuelle tiltak for forbedringer blir fulgt opp.

Sykefraværet i 2011 var på 1,7 pst. Dette er en svært positiv og gledelig utvikling fra tidligere år. Sykefraværet var i 2010 på 5,5 pst. som har vært nivået de siste årene. Arbeidsgiver følger opp sykemeldte i henhold til Arbeidsmiljølovens bestemmelser og er registrert som IA-bedrift.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) består av to representanter fra de ansatte og to representanter fra ledelsen. Det er valgt verneombud ved alle kontorsteder, og hovedverneombud med virke fra Tromsø-kontoret. I beretningsåret har representant for de ansatte vært leder i AMU, mens representant fra ledelsen har fungert som sekretær. AMU har i beretningsåret behandlet innkomne saker, planlagt aktiviteter knyttet til bedriftshelsetjenesten og gjennomført handlingsplan for miljøarbeidet.

Ved utgangen av beretningsåret var det 64 hel- og deltidansatte i Råfisklaget, til sammen 58,1 årsverk justert for vikarer og permisjoner. Samarbeidet med de ansatte og deres organisasjoner oppfattes som konstruktivt og godt.

1.10.1 Redegjørelse om likestilling

Det er en målsetting at Norges Råfisklag skal være en arbeidsplass der det råder full likestilling

mellom kvinner og menn. I den praktiserte personalpolitikken skal det legges vekt på at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn.

Selskapet har et verdigrunnlag som tilsier at det er strengt forbudt å drive diskriminering på grunn av kultur, rase eller kjønn; eller drive med psykisk, fysisk seksuell eller verbal trakassering.

Av Råfisklagets 64 ansatte pr. 31. desember 2011 var det 30 kvinner og 34 menn. Gjennomsnittlig årslønn for menn var kr 542 000, mens den for kvinner var kr 419 000. Årsaken til at kvinnes gjennomsnittslønn er lavere enn for menn, har sammenheng med at det er færre kvinner i ledende stillinger. Arbeidstidsordninger, personaltilbud og lignende er de samme for kvinner og menn.

Bedriften vil prioritere å øke andelen kvinner i ledende stillinger. Andelen kvinner i ledende stillinger utgjorde ca. 30 pst. i 2011. Dette er på nivå med 2010.

1.10.2 Forretningsregler

Styret vedtok nye forretningsregler for iverksettelse fra 1. januar 2012. Endringene i forretningsreglene er i stor grad en tilpasning til formuleringer i Havressurslova og de nye vedtektene til Råfisklaget. I de nye forretningsreglene er adgangen til å påføre forskudd på sluttseddelen fjernet.

1.11 Ytre miljø

Konsernets selskaper forurensar ikke det ytre miljø ut over det som er normalt for kontorvirksomheter. Det gjennomføres papirinnsamling ved Råfisklagets kontorsteder, noe som bidrar til en mest mulig miljøriktig håndtering av papiravfall. Tromsøkontoret ble sertifisert som Miljøfyrtårn i 2009.

I Råfisklagets kontorbygg i Tromsø og Svolvær, er det installert varmegjenvinningsanlegg som bidrar til å holde energiforbruket på et lavest mulig nivå. Kontorbygget i Svolvær benytter fjernvarme fra sjøvann til oppvarming, samtidig som fyllanlegget i 2011 er skiftet ut til et mer energioekonomisk system.

1.12 Godtgjørelser og honorarer

Godtgjørelse og honorar til representantskapet, styret, kontrollnemnda og administrerende direktør i Norges Råfisklag framgår av note 15 til regnskapet. Revisors honorar framgår også av samme note 15.

Tabell 2.3 Kvoteutvikling torsk, sei og hyse nord for 62° N 2002–2012, inklusive forskningskvoter (tusen tonn rund vekt)

Fiskeart nord for 62° N	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Torsk	196	196	225	226	220	200	202	244	283	337	354
Sei	152	154	154	200	176	201	225	204	183	152	145
Hyse	51	58	71	65	68	76	79	97	123	155	158
Sum	399	408	450	491	464	477	506	545	589	644	657

1.13 Utsikter 2012

Utviklingen i kvotene siden 2002 for de viktigste fiskeslag

For fjerde år på rad er det en betydelig økning av kvota for torsk nord for 62° N. Fra 2011 til 2012 øker torskekquota med 17 000 tonn. I samme periode øker hysekvota med 3 000 tonn mens seikvota går ned med 7 000 tonn. Sett under ett er kvotesituasjonen svært positiv for torsk, hyse og sei nord for 62° N. I 2012 er det en samlet kvote for nevnte arter på 657 000 tonn – 65 pst. mer enn for 10 år siden. Det åpnes for et betydelig fiske, noe som igjen stiller store krav til blant annet mottakskapasitet, likviditet og flyt i omsetningen for at så store ressurser skal kunne omsettes under sesongfiskeriene.

1.13.1 Etter 13 uker i 2012

Hele 167 500 tonn torsk eller 47 pst. av den norske torskekquota nord for 62° N er landet og omsatt fra norske fartøy i Råfisklagets distrikt pr. uke 13 i 2012. Dette er nesten 20 pst. mer torsk omsatt enn til samme tid i 2011, nesten 30 pst. mer enn i 2010 og hele 80 pst. mer enn i 2009. Kapasiteten i førstehåndsleddet og system og rutiner rundt dette blir virkelig satt på prøve i slike perioder. I overkant av 3 000 ulike norske fiskefartøy har sørget for nesten 50 000 enkeltleveranser til et 200-talls ulike fiskekjøpere/mottak under torskefiskeriene de 13 første ukene i 2012.

Uke 12/2012 ble en rekorduke. Fra norske fiskere ble det omsatt hele 27 800 tonn med torsk til over 302 mill. kroner i verdi. En nesten tilsvarende topp var det i uke 12/1997, da med 26 800 tonn til 174 mill. kroner i verdi. Den store aktiviteten i uke 12/2012 bidro til at Råfisklaget passerte 650 mill. kroner i utestående hos fiskekjøperne og foretok over 9 tusen utbetalinger til fiskerne rett før påske til en verdi av omlag 450 mill. kroner.

Råfisklaget har også i forkant av denne vinter-sesongen pleiet en tett og nær dialog med øvrige næringsorganisasjoner, finansinstitusjoner og myndighetene for å legge forholdene til rette for utviklingen av sesongfiskeriene.

På grunn av den økonomiske situasjonen i Europa – spesielt i de viktige markedene i Spania, Portugal og Italia – rettet Råfisklaget sammen med FHL en henvendelse til Fiskeri- og kystdepartementet om å få etablert en tilsvarende garantiordning som tidligere var stilt til disposisjon for kjøp av råstoff. Departementet var positiv til dette, og i mars 2012 godkjente Stortinget en ny ordning for 2012 med de samme rammer som tidligere.

I løpet av første kvartal 2012 ble det avvirket lokale og regionvise møter med en rekke fiskere og fiskekjøpere.

I løpet av første kvartal 2012 har fiskere som leverte fangst i Råfisklagets distrikt i gjennomsnitt oppnådd de samme priser for torsk, 2 pst. høyere priser for hyse og 7 pst. høyere priser for sei sammenlignet med samme periode i 2011. Ombordfryste reker til pilling har i samme periode fått en prisoppgang på 8 pst.

Ser vi utviklingen over en fireårs periode fra før den globale finanskrisen og prisenfallet i 2009 og 2010 fram til 1. kvartal 2012, så ligger de i gjennomsnitt oppnådde torske- og hyseprisene fortsatt henholdsvis 37 og 14 pst. under. Sei- og rekeprisene har hatt en positiv utvikling i samme periode og ligger henholdsvis 44 og 36 pst. over.

Etter 13 uker i 2012 er det samlet omsatt 45 600 tonn eller 17 pst. mer fangst i Råfisklagets distrikt enn i samme periode i 2011. Verdien av den samlede fangsten ligger 457 mill. kroner eller 20 pst. over 2011. Omsetningen fra norske fartøy viser 33 300 tonn eller 15 pst. mer omsatt enn i samme periode i 2011. Verdien for de norske ligger 354 mill. kroner eller 19 pst. over 2011. Av sistnevnte utgjør hele 301 mill. kroner (85 pst.) verdiøkning i torskefiskeriene for norske fiskere etter 13 ukers drift i 2012.

Tabell 2.4 Utvikling i minstepriser, vinter 2002–2012 (kroner pr. kg og pst.)

År	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Endring 2011-12 i pst.
Torsk over 5,0 kg							25,00	20,75	16,25	17,50	17,25	-1,4
Torsk 2,5-5,0 kg	19,00	15,00	17,00	18,25	19,25	21,50	22,00	17,25	13,25	14,50	14,50	0,0
Torsk 1,0-2,5 kg	15,60	13,00	14,00	15,00	16,25	18,50	19,00	14,0	11,25	12,75	12,50	-2,0
Hyse over 8 hg	14,30	11,00	7,50	7,75	8,25	10,50	10,75	7,5	7,5	8,25	8,25	0,0
Sei over 2,3 kg	6,2	5,2	5,00	5,00	7,50	8,0	7,50	7,00	7,50	9,50	10,00	+5,3
Sei 1,2-2,3 kg	5,20	4,30	4,30	4,30	5,20	5,90	5,50	5,40	5,75	7,25	8,00	+10,3

Også i 2011 har det vært viktig for styret å legge Råfisklagets formål til grunn for mange av de valg og prioriteringer som måtte gjøres: «Ved organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og

bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring».

I dette formålet ligger det en klar utfordring om å sikre fiskernes inntekter, men også å sørge for en effektiv omsetning av fangstene og garan-

Tabell 2.5 Omsetning 2002–2012 pr. uke 13 (tonn rund vekt)

	Pr. uke 13										
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Norske fartøy											
Torsk	93 200	101 400	108 500	96 500	92 900	103 000	100 600	92 700	129 700	139 800	167 500
Hyse	10 900	8 400	13 400	12 900	9 700	14 300	13 300	12 900	12 100	15 900	20 600
Sei	23 800	25 700	23 000	20 900	22 100	20 500	17 200	13 000	15 700	10 700	11 900
Reker	6 900	2 200	4 300	400	5 100	400	4 000	1 000	1 100	3 200	2 900
Sum all fangst norske	142 200	143 100	158 500	142 100	144 400	166 700	168 000	138 500	203 900	216 400	249 700
Utenlandske fartøy											
Torsk	21 300	18 400	12 100	20 400	19 700	20 600	20 300	23 500	25 200	29 400	33 000
Hyse	3 900	2 600	2 100	4 300	3 900	6 800	5 400	7 400	9 600	10 000	10 300
Sei	700	400	1 000	1 200	1 300	2 000	2 400	3 000	4 300	1 200	2 400
Reker	800	200	600	900	300	300	0	0	0	100	900
Sum all fangst utenlandske	40 800	36 800	21 300	32 600	36 600	34 700	33 900	41 200	49 500	51 800	64 100
Sum norske og utenlandske	183 000	179 900	179 800	174 700	181 000	201 400	201 900	179 700	253 400	268 200	313 800

I «Sum all fangst norske» og i «Sum norske og utenlandske» inngår krill fisket i Sørishavet i perioden 2007–2013 pr. uke 13 med henholdsvis 14 000, 19 800, 8 700, 33 800, 20 300, 30 500 og 40 000 tonn. I tilsvarende summer pr. uke 13 for årene 2011, 2012 og 2013 inngår alger (tare) høstet i norske farvann med henholdsvis 15 600, 7 400 og 17 400 tonn.

tere fiskerne oppgjør. Det ligger også et ansvar for at Råfisklaget skal bidra til å balansere ulike hensyn mot hverandre.

Norges Råfisklags bærende verdier er rettferdighet, ryddighet og å sørge for en sunn og god konkurranse om fiskernes råstoff. Å sikre fiskerne og kystsamfunnene stabilitet, forutsigbarhet og trygghet er et samfunnsansvar Råfisklagets styre tar på alvor.

2 Styrets beretning for 2012

2.1 Virksomhetens art

Norges Råfisklag er fiskernes salgsorganisasjon som i medhold av Råfiskloven og med geografisk virkeområde fra og med Finnmark til og med Nordmøre, organiserer førstehåndsomsetningen av viltlevende marine ressurser og tilhørende genetisk materiale som fastsatt i Havressurslova. De viktigste ressursene er hvitfisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Norges Råfisklag ble etablert i 1938 og er organisert som et andelslag. Foretakets eiere er Norges Fiskarlags fylkesfiskarlag i salgslagets distrikt, Fiskebåtrederne Forbund, Norsk Sjømannsforbund og Norges Kystfiskarlag. Norges Råfisklag er lokalisert med hovedkontor i Tromsø og med regionkontorer i Svolvær og Kristiansund.

2.2 Formål

Ved organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring.

2.3 Fortsatt drift

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger budsjett for år 2013 samt strategiplan for årene fremover. Konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

2.4 Nøkkeltall

Omsatt fangst 2012 i rund vekt: 892 000 tonn.
Omsetningsverdi 2012: 6 919 mill. kroner.

2.5 Styrets aktiviteter

I beretningsåret ble det avholdt syv styremøter, herav ett telefonmøte. Det ble behandlet 74 saker.

Styremøtene ble avviklet på følgende steder og dager:

- Tromsø 20. februar
- Tromsø 19. og 20. april
- Tromsø 21. og 22. mai
- Tromsø 24. mai
- Bergen 19. september
- Tromsø 12. og 13. desember
- Telefonmøte 20. desember

Arbeidsutvalget (AU) har i beretningsåret avholdt syv møter, herav to telefonmøter. AU behandlet totalt 33 saker. Styrets møte i Bergen i september ble kombinert med andre møter og besøk i Bergen, deretter i Oslo. Bergen. Først på programmet sto et besøk hos Fiskeridirektoratet, der styret fikk en orientering om direktoratets ulike avdelinger etterfulgt av en nyttig meningsutveksling om felles problemstillinger. Ved Havforskningsinstituttet ble det gjort en gjennomgang av bestandssituasjonen for torsk, sei og hyse i Barentshavet. Styret fikk også en orientering om Crisp – et prosjekt som har som målsetting å utvikle ny fangstteknologi. Besøket i Vestlandets hovedstad ble avrundet med en visitt hos Norges Sildesalgslag, hvor felles utfordringer ble diskutert. Oslo. Øivind Korsberg, Stortingets 1. visepresident, sørget for at styret fikk en interessant guidet tur gjennom nasjonalforsamlingen. På kvelden i forbindelse med en middag møtte styret næringspolitikere fra de ulike partiene på Stortinget. Under oppholdet i hovedstaden var det ellers lagt inn besøk hos Innovasjon Norge, Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF) og Samvirkesenteret.

2.6 Omsetning

2.6.1 Årets omsetning

Beretningsåret ble et godt økonomisk år for norske fiskere. I løpende kroner er det bare 2011 som har hatt høyere omsetningsverdi, men når vi korrigerer for inflasjon har i tillegg både 1998 og 1999 høyere verdi for norske fartøy. Total omsetning endte i 2012 på 6 919 mill. kroner mot 6 954 mill. kroner året før. Av dette sto den norske flåten for 5 771 mill. kroner mens landingene fra de utenlandske fartøyene hadde en totalverdi på 1 148 mill. kroner. Verdinedgangen for norske fartøy kom som en følge av fallende pris på torsk og hyse utover i 2012, samt et betydelig redusert kvantum av fryste reker til pilling. Økte kvantum av torsk, hyse og sei bidro til at den totale verdinedgangen ble på bare 8 mill. kroner for den norske flåten.

Tabell 2.6 Total omsetningsverdi for norske og utenlandske fartøy 2003–2012 (mill. kroner)

År	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Norske fartøy verdi	333 9	3 946	4 149	4 617	5 074	4 782	4 186	4 746	5 779	5 771
Utenlandske fartøy verdi	1 013	906	1 020	1 255	1 512	2 76	977	925	1 175	1 148

Verditallene er i løpende mill. kroner. Tallene er ikke korrigert for inflasjon.

Vintersesongen ble gjennomført med meget god flyt i omsetningen. Landingene av fersk torsk i mars måned kom opp i totalt nesten 77 000 tonn, noe som det høyeste månedskvantumet vi har hatt de senere år. I uke 12 ble det alene landet nesten 27 500 tonn. Totalt ble over 84 pst. av kvantumet fersk torsk fra norske fiskere landet innen utgangen av april måned. Dette setter store krav til både fiskeflåten, fiskeindustrien og Råfisklaget. Det er helt avgjørende, særlig for den minste flåten, å holde god flyt i omsetningen i denne perioden. For fiskekjøperne representerer denne sesongtoppen en betydelig utfordring med hensyn til kapasitet og likviditet.

Den høye omsetningstakten under vinterfisket, medførte at Råfisklagets omsetningsverdi på et tidspunkt i mars lå nærmere 500 mill. kroner foran omsetningen på samme tid i 2011. Men dette forspranget utjevnet seg fort utover våren og sommeren på grunn av en kraftig oppbremsing i omsetningen av ombordfryste fangster.

Av den totale omsetningsverdien, utgjør verdien av torsken totalt 3 854 mill. kroner. Dette innebærer at torsken utgjør 56 pst. av omsetningsverdien i Råfisklaget, noe som er samme andel som i 2011. Torskelandingene fra den norske flåten hadde en verdi på 3 105 mill. kroner, en økning på 30 mill. kroner fra året før. Torskekvantumet endte på 378 000 tonn, en økning på 4 pst. fra året før. Den norske flåten landet 295 700 tonn torsk, en økning på 7 pst. fra året før. Dette er det nest høyeste torskekvan- tumet omsatt fra norske fiskere i Råfisklagets historie, kun slått av 332 000 tonn i 1997. Det var nedgang i kvantum landet torsk fra den utenlandske flåten i 2012.

For hysa ble 2012 et nytt rekordår! Totalverdien endte på 1 193 mill. kroner, noe som representerte en økning på 5 pst. fra året før. Av dette utgjorde verdien av de norske hyselandingene 1 002 mill. kroner. Landet kvantum hysa endte på over 161 000 tonn, noe som gir en økning på 5 pst. fra året før. Dette er for tredje år på rad ny rekord i landet kvantum hysa i Råfisklagets distrikt.

Totalverdien av sei endte på 635 mill. kroner, en økning på 9 pst. fra året før. Totallandingene var på 96 000 tonn mot 89 000 tonn året før.

Styret er bekymret over utviklingen i rekefisket. I 2012 ble det landet 18 500 tonn reker i Råfisklagets distrikt, hvorav 4 900 tonn fra utenlandske fartøy. Nedgangen i landinger fra året før er på 6 400 tonn. Verdien av rekelandingene utgjorde 356 mill. kroner i 2012 mot 442 mill. kroner i 2011. For ferske kokte skallreker til konsum var det en positiv utvikling både i pris og kvantum.

2.6.2 Prisutvikling

Prisene første halvår i beretningsåret holdt seg på omtrent samme nivå som foregående år. I andre halvår fikk vi imidlertid en betydelig prisnedgang på de viktigste fiskeslagene.

De følgende prissammenligninger er basert på snittprisene for sløyd hodekappet fisk for landingene fra de norske fartøyene.

Året sett under ett så endte snittprisen for fersk torsk, alle størrelser og tilstander, på kr 15,22 mot kr 15,47 året før. Snittprisen på fersk torsk gikk dermed ned med i underkant av 2 pst. For fryst torsk var prisnedgangen større: I 2012 var snittprisen for all fryst norsk torsk kr 16,88 mot kr 20,03 i 2011. Dette ga en prisnedgang på 16 pst. for året sett under ett. Det var et betydelig prisfall på fryst torsk andre halvår 2012.

For fersk hyse var prisene i beretningsåret tilnærmet lik prisene året før. I 2012 ble det for all fersk hyse av alle størrelser, betalt en snittpris på kr 9,25 mot kr 9,13 året før. Også for den fryste hysa var prisendringen liten med en snittpris på kr 12,72 i 2012 mot kr 12,93 i 2011.

For fersk sei ble det en liten prisoppgang med i snitt kr 8,38 for all fersk sei av alle størrelser i 2012 mot kr 8,08 året før, det vil si en oppgang på cirka 3 pst. For den fryste seien ble det imidlertid en nedgang til kr 11,47 i 2012 mot kr 13,13 i 2011, noe som gir et prisfall på nesten 13 pst. Det vesentligste av dette prisfallet kom i andre halvår.

Tabell 2.7 Utvikling i faktisk betalte priser fordelt på hovedvaregrupper som fisk, reker, taskekrabbe, småkvalkjøtt og biprodukter 2002–2011 (kroner pr. kg).

År	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Fisk (aller arter)	7,81	8,57	9,47	10,09	11,67	11,46	9,00	8,39	9,44	9,10
Reker	9,41	11,37	9,56	10,67	14,09	12,77	14,23	15,40	17,77	19,24
Kongekrabbe	76,41	68,41	63,76	68,50	60,40	26,99	25,34	46,29	86,03	82,25
Taskekrabbe	7,56	7,47	7,46	7,69	7,94	7,42	7,51	7,6	8,26	8,85
Småkvalkjøtt	29,41	29,47	29,08	29,94	31,82	31,50	32,30	32,17	31,99	34,04
Biprodukter (ekskl. rognkjeksrogn)	4,77	4,90	5,21	5,6	6,27	6,67	6,99	6,03	5,2	4,75

Prisene er oppgitt i kroner pr. kg rund vekt for fisk, reker, krabbe og for levert vekst av småkvalkjøtt og biprodukter.

Utviklingen i minsteprisene i beretningsåret, er i hovedsak preget av stabilitet fram til kvote-rådene for 2013 ble kjent. Ved inngangen til 2012 ble minsteprisen for torsk redusert med kr 1,00 og kr 1,25 til kr 17,25 for over 6 kg, kr 14,50 for 2,5–6 kg og kr 12,- for 1–2,5 kg. Denne nedgangen gjorde at man fikk minstepriser omtrent på samme nivå som vintersesongen 2011.

Under prisdrøftelsene i april 2012, ble de viktigste minsteprisene videreført på samme nivå. I juni kom kvoteanbefalingene for 2013, og allerede i juli merket man en betydelig oppbremsing i markedet for fryst fisk. Under minsteprisdrøftelsene i september ble det derfor nødvendig å gå ned med minsteprisene for torsk med inntil ei krone for de viktigste vektklassene.

I desember ble det gjennomført prisdrøftelser for vintersesongen 2013. Resultatet medførte en betydelig nedgang i minsteprisen for torsk og man endte opp med kr 13,25 over 6 kg, kr 10,50 for 2,5 til 6 kg og kr 9,50 for 1–2,5 kg. Den store nedgangen i minsteprisen skapte svært sterke reaksjoner blant mange fiskere og i Norges Fiskarlag, og flere av Råfisklagets eierorganisasjoner fattet kritiske vedtak om forhandlingsresultatet. Det ble blant annet reist krav om nye prisdrøftelser, ekstraordinært årsmøte og styreleders avgang, også i vedtak fra Råfisklagets eierorganisasjoner.

Den store nedgangen i minsteprisen på torsk var et resultat av flere forhold, hvorav den store kvoteøkningen på torsk er den aller viktigste. Økningen på over 30 pst. i torskekvoten medførte en betydelig forventning om billig fisk i stort sett alle torske-markeder. I ettertid har det helt klart vist seg at det var nødvendig å foreta en slik prisnedgang for å sikre flyt i omsetningen inn i vintersesongen 2013. Enda i slutten av mars 2013 er det betydelig

usikkerhet knyttet til markedssituasjonen, men på tross av dette har Råfisklaget omsatt 32 000 tonn mer torsk fra den norske flåten ved utgangen av uke 12 sammenlignet med året før. Dette ville ikke vært mulig med en konflikt om minsteprisene.

Ellers vises det til etterfølgende tabell som viser utviklingen i faktisk betalte priser fordelt på hovedvaregruppen fisk, og for reker, kongekrabbe, taskekrabbe, småkvalkjøtt og biprodukter. Prisene er oppgitt pr. kilo rund vekt for fisk, reker og krabbe og for levert vekt av småkvalkjøtt og biprodukter. Tabellen viser gjennomsnittstall og gir indikasjon på en utvikling. Tabellen tar ikke høyde for kvantumsforskyvninger mellom fiske-slag i en gruppe, endringer i størrelsessammensetning eller endringer i kvalitet.

2.6.3 Råfisklagets omsetningsordninger

Råfisklaget praktiserer flere forskjellige former for omsetningstjenester for fiskeflåten. Innenfor et etablert regelverk og avhengig av hvilke produkter som skal selges, kan fiskeren velge blant de tilbudte omsetningsordningene. Som basis for omsetningsordningene ligger et minsteprissystem som definerer laveste pris for god vare, samt et tilhørende regelverk for hvordan førstehåndsomsetningen skal foregå. Regelverket fremgår av våre forretningsregler og rundskriv.

De viktigste omsetningsordningene er:

- Frivillige avtaler om leveranser av fisk direkte til fiskekjøperens mottaksanlegg. Omsetningen foregår innenfor Råfisklagets forretningsregler og prisbestemmelser. Innenfor denne ordningen kan fiskere og kjøpere blant annet inngå mer eller mindre formaliserte avtaler for leveransene.

- Frivillig auksjon av ombordfryst fisk som mellomlagres på nøytralt fryselager i Råfisklagets distrikt. På auksjonen splittes fangstene opp i markedstilpassede auksjonspakker som tilbys interesserte kjøpere i og utenfor Råfisklagets distrikt.
- Obligatorisk auksjon av ombordfryste reker i kombinasjon med forpliktende direkteavtaler mellom fisker og kjøper. Det er ikke noen minstepris for industrireker. De senere år har leveringsavtaler mellom rederi og kjøper økt i omfang.

I tillegg kan fiskerne velge å benytte tjenester som aktiv formidling av fangster til kjøpere med best pris, auksjon av fisk på kjøp og auksjon av låssatt sei. Kval ble i 2012 i hovedsak omsatt innenfor ordningen med leveringsavtaler godkjent av Råfisklaget.

Det var fortsatt positiv utvikling i tallene for omsetning av ombordfryste produkter. Disse produktene omsettes via NR auksjon, kontrakter og ved egenovertakelse. Totalt ble det omsatt 187 000 tonn fra norske fartøy på disse omsetningsformene, noe som representerer en økning på 10 pst. Det var totalt 678 landinger av fryst fisk, også dette en pen økning fra året før. På grunn av sterkt fallende priser i andre halvår, endte totalverdien på 1 652 mill. kroner noe som er en nedgang på 1 pst. fra året før.

2.6.4 Bruken av regulering og dirigering

Fiskesalgslagene kan i medhold av råfiskloven, regulere fisket ut fra avsetningsmessige hensyn (§5) samt dirigere fangster til bestemte kjøpere eller anvendelser når dette er nødvendig for å få en hensiktsmessig gjennomføring av fisket (§6). I beretningsåret ble disse hjemlene benyttet i følgende tilfeller:

- Kvalomsetningen har de siste årene vært preget av en begrenset mottakskapasitet og omsetningsproblemer. Kvalfangsten ble derfor regulert med omsetningskvoter for deltakende fartøy, med totalkvoter på 15 tonn for fartøy under 20 meter og 25 tonn for fartøy over 20 meter. Fartøy som kom inn under regelverket for kjøp og produksjon av egen fangst, fikk ikke restriksjoner i omsetningen. Sesongen ble gjennomført uten vesentlige omsetningsproblemer.

Ut over dette ble ikke dirigerings- og reguleringsadgangen benyttet i beretningsåret.

2.6.5 Føringstilskudd

Råfisklaget har flere forskjellige ordninger for føringstilskudd. Ordningene finansieres av offentlige midler over statsbudsjettet og ved en viss bruk av egenandeler.

Råfisklaget disponerte en samlet ramme på 27,4 mill. kroner til føgingsordninger i 2012, hvorav 3 mill. kroner var overført som rest fra 2011. I beretningsåret har de viktigste føgingsordningene vært:

- Føring av fersk fisk fra mottaksstasjon/-anlegg til produksjonsanlegg
- Føring av taskekrabbe fra mottaksstasjon til produksjonsanlegg
- Kryssføring av hyse og små torsk fra konvensjonell industri til filetproduksjon
- Brønnbåtføring av notfanget levende sei

I tillegg har Råfisklaget hatt ordninger for føring av sjøtilvirket tørrfisk, fersk kystreke, fisk ut av overskuddsområder til produksjonsanlegg og hoder/rygger til industriell tørking. På grunn av den gode flyten i omsetningen, har det vært lite behov for føring av fisk ut av overskuddsområder. Dette er det imidlertid vanskelig å forutse da behovet vil være tett knyttet til utviklingen i fiskeriene sammenholdt med avsetningssituasjonen i de forskjellige regionene.

Styret vil understreke viktigheten av å ha gode føgingsordninger for fiskeråstoff for å sikre en differensiert flåte- og mottaksstruktur, samt en desentralisert bosetningsstruktur langs kysten. Føgingsordningene er også viktig for å kunne gjennomføre omsetningen på en mest mulig smidig måte mens fisken er tilgjengelig. Dette er svært viktig for kystflåten. Ut fra endringen i mottaks- og produksjonsstrukturen samt økte logistikk-kostnader i distriktene, er det sannsynlig at behovet for føringstilskudd vil øke.

For øvrig viser styret til utfyllende detaljer om pris, omsetning og marked i virksomhetsrapporten for 2012.

2.7 Økonomi

2.7.1 Resultat 2012

Konsernets resultatregnskap for 2012 viser et overskudd etter skatt på 23,4 mill. kroner. Tilsvarende resultat i 2011 var et underskudd på 9,6 mill. kroner.

Omsetningsverdien knyttet til førstehåndsomsetningen ga avgiftsinntekter på 56,6 millioner, omtrent på samme verdien som året før. Andre driftsinntekter, inkludert refunderte kostnader for

aktiviteter knyttet til ressurskontroll, utgjorde 10,0 mill. kroner i 2012 som er en nedgang på 0,8 millioner fra 2011. Konsernets eiendomsdrift tilførte leieinntekter på 10,1 millioner. Konsernets samlede driftsinntekter utgjorde 76,7 millioner i 2012 mot 77,9 millioner året før.

Konsernets driftsresultat viser et underskudd på 10,7 mill. kroner. Dette er 6,5 millioner svakere enn året før. Årsaken til negativt driftsresultat har sammenheng med driftsresultatet i morselskapet der avgiftsinntektene ikke dekker driftskostnadene. Råfisklaget er avhengig av gode finansresultat for fortsatt å vedlikeholde egenkapitalen og å sikre tilstrekkelig likviditet. Styret følger utviklingen på kostnadssiden i forhold til de forventede avgiftsinntekter, og i samsvar med vedtatte strategier og ansvar for langsiktig sikring av lagets soliditet, vil styret årlig vurdere nivået på avgiftsatsene.

Gjennom fastsatte budsjetter oppnår styret en kontinuerlig kontroll og vurdering av driftskostnadene i forhold til planlagt aktivitetsnivå og tjenestetilbud. Samtidig prioriterer styret effektivitet, kvalitet, service og sikkerhet på alle tjenester Råfisklaget utfører for fiskerne og fiskerinæringen. I driftsregnskapet for 2012 ble det i likhet med de tidligere år utgiftsført betydelige beløp som anvendes til ulike aktiviteter i mange samfunn langs kysten. Samtidig prioriteres midler for å bidra til å skape et moderne, fremtidsrettet tjenestetilbud gjennom langsiktig satsning på forskning og utvikling, markedsarbeid, infrastruktur, informasjon, med videre.

Konsernets plasseringer av langsiktig overskuddslikviditet i finansmarkedet oppnådde en avkastning på 9,7 pst. i 2012. I 2011 var tilsvarende resultat negativt med 3,3 pst. Styrets fastlagte strategi for kapitalforvaltningen er fulgt.

Konsernets renteinntekter utgjorde 16,4 millioner mot 13,7 millioner året før. Markedsrenten var omtrent på samme nivå som i 2011, men inntektsøkningen har sammenheng med en generelt svekket likviditet hos fiskekjøperne og dermed et høyere rentebærende utestående.

Foretakets datterselskap tilførte konsernet et positivt bidrag på 17,2 millioner i 2012, mot tilsvarende bidrag på 1,2 millioner i 2011. Det er Fiskernes Hus AS som i 2012 i tillegg til de normale overskudd, har ekstraordinære inntekter på 9 millioner knyttet til salg av aksjene i Samvirkegården AS.

Datterselskapenes resultatandeler er spesifisert i note 7.

Konsernets netto finansinntekter i 2012 viser et overskudd på 39,0 millioner. I 2011 var det et

netto underskudd på 0,9 millioner. Netto finansresultat for Norges Råfisklag ga et overskudd på 45,4 millioner i 2012.

Konsernets resultat før skatt viser et overskudd på 28,3 mill. kroner. Skattemessig resultat gir en skattekostnad på 5 mill. kroner av alminnelig skattemessig inntekt. Betalbar skatt utgjør 5,4 mill. kroner inkludert formueskatt på 1,5 mill. kroner, jfr. regnskapets note 2.

Den totale verdien av førstehåndsomsetningen ble på 6 919 mill. kroner, noe som er 35 millioner lavere enn i 2011. Styret er tilfreds med konsernets resultat for 2012.

2.7.2 *Balanse pr. 31. desember 2012*

Konsernets eiendeler utgjorde 743 millioner ved utgangen av regnskapsåret, hvorav 597 millioner er knyttet til omløpsmidlene. Økningen av totalbalansen fra 2011 har i vesentlig grad sammenheng med økning i utestående fordringer på fiskekjøperne. Kortsiktig gjeld var på 255 millioner som er en økning fra 187 millioner i 2011. Økningen er i hovedsak knyttet til kortsiktig gjeld vedrørende oppgjørsordningen der 117 millioner av innvilget kassekreditt var utnyttet.

Konsernets langsiktige gjeld utgjorde 6,8 millioner ved årets slutt. Morselskapet har ikke langsiktig gjeld.

Konsernets egenkapital etter disponering av årets resultat utgjorde ved årets slutt 481 millioner. Arbeidskapitalen utgjorde ved årets slutt 342 millioner.

2.7.3 *Kontantstrømoppstilling*

Kontantstrømoppstillingen viser at netto betalingsmidler er redusert fra 2011, som ved utgangen av 2011 var på 37 millioner. I 2012 er trekkrettheten knyttet til kassekreditt utnyttet med 117 millioner. Netto betalingsstrøm knyttet til drift har vært på 125 millioner i netto utbetalinger. Den negative betalingsstrømmen har sammenheng med høyere utestående fordringer på fiskekjøperne.

2.7.4 *Oppgjørsordning*

Råfisklagets ordning for garanterte oppgjør for levert fangst er en primærtjeneste for fiskerne. Oppgaven med å forestå oppgjør for levert fangst med rask og presis betaling har høy prioritet i Råfisklagets administrasjon, og det brukes store ressurser, kompetanse og avansert teknologi for å utføre denne oppgaven.

I tillegg til å sikre betaling for fangstene, så medvirker oppgjørsordningen til like konkurransvilkår for kjøperne og like leveringsvilkår for fiskerne. Det er derfor viktig for ordningen at regelverket følges av både fisker og kjøper.

I 2012 ble ordningen med utvidet 14 dagers betalingsfrist for kjøperne videreført slik den ble innført i 2009 i samsvar med ønske fra industriens organisasjoner. Selv om industrien har hatt en betalingsfrist på 28 dager, har oppgjørstiden til fisker vært opprettholdt på 15 dager. Ordningen med utvidet kredittid var avhengig av statlig garanti gjennom Innovasjon Norge.

I 2012 var det få konkurser blant fiskekjøperne. Generelt var betalingsevnen til industrien svakere enn i 2011. Dette øker utfordringen for at oppgjørsordningen til Råfisklaget skal fungere for fiskerne gjennom sesongen når industriens betalingsevne og økonomi blir presset. Det er derfor nødvendig kontinuerlig å utvikle og følge opp rutinene knyttet til korrekt innsending av sluttsedler og kontroll med betalingsstrømmene. I 2012 ble det igangsatt en ny rutine, «Seddel på sekundet», slik at sluttseddelen sendes inn direkte fra kaikanten straks fangsten er levert. Dette styrker oppfølging og kontroll med landingsaktiviteten, og bidrar til å redusere risikoen for tap på de stille garantier.

Oppgjørsordningen krever solid likviditet, spesielt i perioder med høy omsetning og store utstående hos fiskekjøperne. Det må til enhver tid være tilstrekkelig med betalingsmidler for å kunne foreta utbetaling av oppgjør til fisker i henhold til fastsatt tidspunkt, uavhengig av betalings-tidspunkt fra fiskekjøper.

Råfisklagskortet er et supplement til oppgjørsordningen, og kortet utvider funksjonaliteten i oppgjørssystemet og gir fiskerne en mulighet til å gjøre fangstens verdi tilgjengelig kort tid etter levering. Samlet sett gir kortet og oppgjørsordningen det beste oppgjørstilbudet for fiskerne, og fremover vil det satses på å forbedre dette ytterligere.

Råfisklagets egenkapital og likviditet er en forutsetning for at omsetnings- og oppgjørssystemene skal fungere, og framover er det derfor viktig at Råfisklagets resultater og forvaltning sikrer et slikt fundament.

I de siste tre årene har industrien hatt 14 dager utvidet betalingsfrist for kjøp av råstoff. Uten Råfisklagets solide egenkapital har det ikke vært mulig å få etablert utvidet garanti og framskaffet tilstrekkelig med likvide midler, slik at dette kunne vært gjennomført på så gunstige vilkår for næringen. Samtidig har fiskerne fått utbetalt sine

oppgjør like raskt som tidligere, og fiskerne har slik sett vært tilnærmet uberørt av den finansielle situasjonen.

2.7.5 Garantistillelse

Enhver fiskekjøper må stille garanti for kjøp av fisk slik salgslaget krever. Dette er hjemlet i lovgivning og forretningsregler.

For kjøp gjennom Råfisklaget kan kjøperne velge ulike former for garantistillelser. De fleste kjøperne stiller garanti gjennom å delta i en felles garantiordning basert på innbetalt depositum og et felles garantifond (spesifisert i regnskapets note 12) i tillegg til en bankgaranti. De kjøperne som deltar i den felles garantiordningen finner dette gunstig fordi kravet til størrelse på bankgaranti er redusert.

De kjøperne som ikke deltar i den felles garantiordning, må stille fulle individuelle bankgarantier. Kjøpere som foretar innkjøp gjennom Råfisklagets auksjoner, kan stille sikkerhet gjennom kredittforsikring.

Etter drøftelser med Fiskeri- og kystdepartementet og Fiskeri- og havbruksnæringens Landsforening ble det i 2009 etablert en statlig garantiordning gjennom Innovasjon Norge for å kunne gi industrien en utvidet kredittid på 28 dager for kjøp av råstoff.

Ordningen ga industrien en utvidet garantiramme på 320 millioner hvorav Innovasjon Norges stilte med 240 millioner og Norges Råfisklag stilte med 80 millioner.

Ordningen ble videreført i 2012 etter påtrykk fra Norges Råfisklag, men ble planlagt avviklet 31.12.2012. På grunn av en vanskelig markedssituasjon ble ordningen av Fiskeri- og kystdepartementet besluttet videreført også for 2013.

2.7.6 Kapitalforvaltning

Styrets strategi for forvaltning av Råfisklagets overskuddslikviditet følges innenfor de rammer styret har vedtatt. Målsettingen er å plassere formue og overskuddslikviditet i henhold til en definert langsiktig strategi for å oppnå så godt økonomisk resultat som mulig. Strategien gir retningslinjer til administrasjonen for hvordan Råfisklagets midler skal forvaltes, og spesielt har styret lagt vekt på moderat risiko med stor spredning i investeringene.

På forvaltningen i 2012 ble det oppnådd en avkastning på 9,7 pst. Finansmarkedene utviklet seg positivt i 2012 der nedgangen på aksjemarkedene i 2011 ble snudd til en solid oppgang.

Strategien for kapitalforvaltningen har virket over mange år. Analyser over flere år viser at kapitalforvaltningen har gitt meravkastning til Råfisklaget sammenlignet med alternativ plassering

Rapport fra kapitalforvaltningen legges fram for styret på hvert styremøte med oversikt over oppnådde resultater og om forvaltningen er innenfor de av styret fastsatte rammer. Hoveddelen av kapitalforvaltningen ivaretas av eksterne forvaltere i henhold til instruks.

Porteføljen består i dag av aksjer/aksjefond og obligasjoner/obligasjonsfond i inn- og utland, pengemarkedsplasseringer og eiendomsfond. Sammensetningen pr. 31.12.2012:

- Norske aksjer 9 pst.
- Internasjonale aksjer 21 pst.
- Eiendom 1 pst.
- Norske obligasjoner 37 pst.
- Internasjonale obligasjoner 6 pst.
- Internasjonale kredittobligasjoner 14 pst.
- Internasjonale høyrenteobligasjoner 9 pst.
- Pengemarked 3 pst.

2.7.7 Eiendomsforvaltning

Drift av eiendommer gir positive bidrag til virksomheten, og er samtidig en del av den langsiktige formuesforvaltning som skal gi økt avkastning av midlene på lang sikt. I 2012 har driften gitt et positivt resultat på 15,4 mill. kroner inkludert gevinst på salg av aksjer i Samvirkegården AS. I tillegg til løpende avkastning på eiendomsdriften vil eiendommene også oppnå en langsiktig verdistigning.

Drift og forvaltning av eiendommene ivaretas av Råfisklagets heleide datterselskap Fiskernes Hus AS.

2.7.8 Redegjørelse for årsregnskapet

Styrets beretning sammen med resultatregnskap og balanse med noter gir en rettviseende oversikt over resultat, status og utvikling i virksomheten. Risiko knyttet opp til fordringer mot kjøpere er sikret gjennom særskilte garantiordninger (regnskapets note 12). Virksomhetens plasseringer i verdipapirer er basert på styrets retningslinjer der det er vektlagt diversifisering gjennom forvaltningen for å oppnå moderat risiko.

2.7.9 Disponering av årets resultat

Styret innstiller overfor årsmøtet at konsernets overskudd for 2012 på kr 23 361 427 overføres til annen egenkapital.

2.8 Datterselskaper

2.8.1 Fiskernes Hus AS

Selskapet ble stiftet i 1996 og har som formål å kjøpe, selge og drive utleie av fast eiendom samt annen virksomhet som naturlig faller inn under dette ved aksjekjøp eller på annen måte. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer. Selskapets aksjekapital er på 25 mill. kroner.

Selskapet eier eiendommene Stortorget 2, Sjøgata 41/43 seksjon 1 og Sjøgata 39 i sentrum av Tromsø, samt Fiskergata 22 i Svolvær. I tillegg eier selskapet 94 pst. av ANS Sjøgata 41/43 (øvrige 6 pst. eies av Råfisklaget). Fiskernes Hus var eier av 25 pst. andel av Samvirkegården AS. Aksjene i selskapet ble i 2012 solgt til Stortorget 1 AS for kr 9,2 millioner, noe som ga en bokført gevinst på 9 millioner.

I 2012 kjøpte Fiskernes Hus AS en eierandel på 34 pst. i selskapet Stortorget 1 AS til en verdi av 10,2 millioner. I tillegg ga Fiskernes Hus AS en tilsvarende andel i ansvarlig lån til selskapet.

Regnskapet for 2012 viser et overskudd på 15,4 millioner etter skatt. Balansen pr. 31.12.2012 viser en egenkapital på 61,9 millioner.

I 2012 har Fiskernes Hus arbeidet med utvikling av Stortorget 1 (tidligere Samvirkegården) i Tromsø. Det gamle bygget fra 1955 skal rives for oppføring av nytt bygg på tomten.

2.8.2 Marinvest AS

Selskapet ble stiftet i 1998 og har til formål å eie andeler eller aksjer i selskaper som driver forretningsvirksomhet innen fiskerisektoren og tilknyttet virksomhet til denne, for eksempel virksomhet innen eksport, markedsføring og rådgivning. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer i selskapet. Aksjekapitalen i selskapet er på 36 mill. kroner, og egenkapitalen utgjorde ved årsskiftet 56,1 mill. kroner. Selskapets regnskap for 2012 viser et overskudd på 1,6 mill. kroner.

2.8.3 Kystens Hus AS

Selskapet er inntil videre et heleid datterselskap av Norges Råfisklag, og har som formål å forvalte areal til forretningsaktiviteter, fellestjenester og informasjonsvirksomhet for profilering og utvikling av kysten og kystens næringsliv.

Selskapet er i prosjektfase der aktivitetene i 2012 har vært å videreutvikle konsept og forretningsplan for å etablere Kystens Hus i det nye bygget til Stortorget 1 AS. Selskapet har engasjert en prosjektleder. Aksjekapitalen er 500 tusen kro-

ner, mens egenkapitalen ved årsskiftet var negativ med 300 tusen kroner. Årsresultatet viser et overskudd på 122 tusen kroner.

For etablering av et attraksjons- og formidlingssenter i Stortorget 1 har Norges Råfisklag etablert Stiftelsen Kystens Hus med et kapitalinnskudd på 500 tusen kroner. Stiftelsen fikk i 2012 tilsagn fra Troms Fylkeskommune om 17,4 millioner i RDA-støtte. Tilsagnet betinger tilsvarende eksterne bidrag.

2.9 Arbeidsmiljø

Det har i beretningsåret ikke vært arbeidsuhell med personskade i bedriften. Arbeidsmiljøet i bedriften oppfattes som godt. Bedriftens arbeidsmiljøutvalg gjennomfører i samarbeid med bedriftshelsetjenesten arbeidsmiljøundersøkelse annet hvert år. Resultatet i undersøkelsene gjennomgås regelmessig, og eventuelle tiltak for forbedringer blir fulgt opp.

Sykefraværet i 2012 var på 5,9 pst. Dette er en økning fra 2011 der sykefraværet var svært lavt. Årsaken har sammenheng med flere sykemeldinger av lang karakter, men de berørte ansatte kom tilbake i løpet av året. Arbeidsgiver følger opp sykemeldte i henhold til Arbeidsmiljølovens bestemmelser og er registrert som IA-bedrift.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) består av to representanter fra de ansatte og to representanter fra ledelsen. Det er valgt verneombud ved alle kontorsteder, og hovedverneombud med virke fra Tromsø-kontoret. I beretningsåret har representant for de ansatte vært leder i AMU, mens representant fra ledelsen har fungert som sekretær. AMU har i beretningsåret behandlet innkomne saker, planlagt aktiviteter knyttet til bedriftshelsetjenesten og gjennomført handlingsplan for miljøarbeidet.

Ved utgangen av beretningsåret var det 64 hel- og deltidansatte i Råfisklaget, til sammen 60,1 årsverk justert for vikarer og permisjoner. Samarbeidet med de ansatte og deres organisasjoner oppfattes som konstruktivt og godt.

2.9.1 Redegjørelse om likestilling

Det er en målsetting at Norges Råfisklag skal være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. I den praktiserte personalpolitikken skal det legges vekt på at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn.

Selskapet har et verdigrunnlag som tilsier at det er strengt forbudt å drive diskriminering på

grunn av kultur, rase eller kjønn; eller drive med psykisk, fysisk seksuell eller verbal trakassering.

Av Råfisklagets 64 ansatte pr. 31. desember 2012 var det 30 kvinner og 34 menn. Gjennomsnittlig årslønn for menn var kr 579 000, mens den for kvinner var kr 468 000. Årsaken til at kvinnes gjennomsnittslønn er lavere enn for menn, har sammenheng med at det er færre kvinner i ledende stillinger. Arbeidstidsordninger, personaltilbud og lignende er de samme for kvinner og menn.

Bedriften vil prioritere å øke andelen kvinner i ledende stillinger. Andelen kvinner i ledende stillinger utgjorde ca. 30 pst. i 2012. Dette er på nivå med 2011.

2.10 Ytre miljø

Konsernets selskaper forurensar ikke det ytre miljø ut over det som er normalt for kontorvirksomheter. Det gjennomføres papirinnsamling ved Råfisklagets kontorsteder, noe som bidrar til en mest mulig miljøriktig håndtering av papiravfall. Tromsøkontoret ble sertifisert som Miljøfyrtårn i 2009. Miljørapporten for 2012 viser at Tromsøkontoret har en reduksjon i antall papirutskrifter, forbruket at energi er redusert, og vi bruker videokonferanse aktivt for å redusere antall reiser.

I Råfisklagets kontorbygg i Tromsø og Svolvær, er det installert varmegjenvinningsanlegg som bidrar til å holde energiforbruket på et lavest mulig nivå. Kontorbygget i Svolvær benytter fjernvarme fra sjøvann til oppvarming.

2.11 Godtgjørelser og honorarer

Godtgjørelse og honorar til representantskapet, styret, kontrollkomiteen og administrerende direktør i konsernet framgår av note 16 til regnskapet. Revisors honorar framgår også av samme note 16.

2.12 Utsikter 2013

Utviklingen i kvotene siden 2003 for de viktigste fiskeslagene Norges Råfisklag har omsetningsretten til framgår av etterfølgende tabell.

For femte år på rad er det en betydelig økning av kvota for torsk nord for 62° N. Fra 2012 til 2013 øker torsk kvota med rekordstore 115 000 tonn eller 32 pst. Torsk kvota i 2013 er den største gjennom tidene. I samme periode reduseres seikvota med 22 000 tonn og hysekvota med hele 60 000 tonn. Seikvota er den laveste i siste tiårs periode. Hysekvota er tilbake til 2009-nivå, før de store kvoteårene i perioden 2010–2012. Kvotesvingningene var med andre ord betydelige fra 2012 til 2013.

Tabell 2.8 Kvoteutvikling torsk, sei og hyse nord for 62° N 2003–2013, inklusive forskningskvoter (tusen tonn rund vekt)

Fiskeart nord for 62° N	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Torsk	196	225	226	220	200	202	244	283	337	354	472
Sei	154	154	200	176	201	225	204	183	152	145	123
Hyse	58	71	65	68	76	79	97	123	155	158	98
Sum	408	450	491	464	477	506	545	589	644	657	693

Sett under ett, er likevel kvotesituasjonen positiv for torsk, sei og hyse nord for 62° N. I 2013 er det en samlet kvote for nevnte arter på 693 000 tonn – 70 pst. mer enn for 10 år siden.

2.12.1 Etter 13 uker i 2013

Hele 185 200 tonn torsk eller nesten 40 pst. av den norske torskekvota nord for 62° N er landet og omsatt fra norske fartøy i Råfisklagets distrikt pr. uke 13 i 2013. Dette er vel 10 pst. mer torsk omsatt enn til samme tid i 2012, 32 pst. mer enn i 2011 og hele 43 pst. mer enn i 2010. Kapasiteten i første-håndsleddet og system og rutiner rundt dette blir virkelig satt på prøve i slike perioder.

Nesten 3 400 ulike fiskefartøy har sørget for vel 56 000 enkeltleveranser til et 200-talls ulike fiskekjøpere/mottak under torskefiskeriene de 13 første ukene i 2013.

Råfisklaget har også i forkant av denne vintersesongen pleiet en tett og nær dialog med øvrige næringsorganisasjoner, finansinstitusjoner og myndighetene for å legge forholdene til rette for avviklingen av sesongfiskeriene.

Under forberedelsene til vintersesongen 2012/2013 og i løpet av første kvartal 2013 ble det avvirket flere lokale og regionvise møter med fiskere og fiskekjøpere.

Fra 7. mai 2007 ble det opprettet en ny vekt-klasser og minstepris for stor torsk over 5,0 kg. Med virkning fra 21. desember 2009 ble det gjort en endring av denne vektgrensen til 6,5 kg. Med virkning fra 19. september 2011 ble det gjort en ny justering til 6,0 kg. Minsteprisene for torsk over 2,5 kg var gjeldende for all stor torsk fram til 7. mai 2007. Etter dette har det vært to vekt-klasser-inndelinger – torsk 2,5 kg til stortorsk-grensa (5,0/6,5/6,0 kg) og torsk over stortorsk-grensa. Det må tas hensyn til dette ved sammenligning av priser mellom de ulike år.

I løpet av første kvartal 2013 har fiskere som leverte fangst i Råfisklagets distrikt opplevd prisfall som i gjennomsnitt har resultert i hele 29 pst. lavere priser for torsk, 4 pst. lavere priser for hyse og 15 pst. lavere priser for sei sammenlignet med første kvartal 2012. Ombordfryste reker til pilling har i samme periode fått en prisoppgang på 3 pst.

Ser vi utviklingen over en femårs periode, fra 1. kvartal 2008 fram til 1. kvartal 2013, fra før den globale finanskrisa, så ligger de i gjennomsnitt oppnådde torske- og hyseprisene henholdsvis 56 pst. og 17 pst. under. I samme periode hadde seiprisene først en positiv utvikling med 44 pst. i løpet av fire år, men har falt det siste året og ligger 23 pst. over 1. kvartal 2008. Rekeprisene har i fem-

Tabell 2.9 Utvikling i minstepriser, vinter 2003–2013 (kroner pr. kg og pst.)

År	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Endring 2012–13 i pst.
Torsk over 5,0 kg						25,00	20,75	16,25	17,50	17,25	13,25	-23,2
Torsk 2,5–5,0 kg	15,00	17,00	18,25	19,25	21,50	22,00	17,25	13,25	14,50	14,50	10,50	-27,6
Torsk 1,0–2,5 kg	13,00	14,00	15,00	16,25	18,50	19,00	14,0	11,25	12,75	12,50	9,50	-24,0
Hyse over 8 hg	11,00	7,50	7,75	8,25	10,50	10,75	7,5	7,5	8,25	8,25	8,25	0,0
Sei over 2,3 kg	5,2	5,00	5,00	7,50	8,0	7,50	7,00	7,50	9,50	10,00	9,25	-7,5
Sei 1,2–2,3 kg.	4,30	4,30	4,30	5,20	5,90	5,50	5,40	5,75	7,25	8,00	8,00	0,0

Tabell 2.10 Omsetning 2002–2012 pr. uke 13 (tonn rund vekt)

Pr. uke 13											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Norske fartøy											
Torsk	101 400	108 500	96 500	92 900	103 000	100 600	92 700	129 700	139 800	167 500	189 200
Hyse	8 400	13 400	12 900	9 700	14 300	13 300	12 900	12 100	15 900	20 600	19 300
Sei	25 700	23 000	20 900	22 100	20 500	17 200	13 000	15 700	10 700	11 900	12 000
Reker	2 200	4 300	400	5 100	400	4 000	1 000	1 100	3 200	2 900	1 900
Sum all fangst norske	143 100	158 500	142 100	144 400	166 700	168 000	138 500	203 900	216 400	249 700	288 700
Utenlandske fartøy											
Torsk	18 400	12 100	20 400	19 700	20 600	20 300	23 500	25 200	29 400	33 000	32 100
Hyse	2 600	2 100	4 300	3 900	6 800	5 400	7 400	9 600	10 000	10 300	5 400
Sei	400	1 000	1 200	1 300	2 000	2 400	3 000	4 300	1 200	2 400	2 600
Reker	200	600	900	300	300	0	0	0	100	900	300
Sum all fangst utenlandske	36 800	21 300	32 600	36 600	34 700	33 900	41 200	49 500	51 800	64 100	60 100
Sum norske og utenlandske	179 900	179 800	174 700	181 000	201 400	201 900	179 700	253 400	268 200	313 800	348 800

I «Sum all fangst norske» og i «Sum norske og utenlandske» inngår krill fisket i Sørishavet i perioden 2007–2013 pr. uke 13 med henholdsvis 14 000, 19 800, 8 700, 33 800, 20 300, 30 500 og 40 000 tonn. I tilsvarende summer pr. uke 13 for årene 2011, 2012 og 2013 inngår alger (tare) høstet i norske farvann med henholdsvis 15 600, 7 400 og 17 400 tonn.

års perioden hatt en jevn positiv utvikling og ligger 40 pst. over 1. kvartal 2008.

Etter 13 uker i 2013 er det samlet omsatt 30 700 tonn eller ca. 10 pst. mer fangst i Råfisklagets distrikt enn i samme periode i 2012. Verdien av den samlede fangsten ligger derimot 552 mill. kroner eller 20 pst. under. Omsetningen fra norske fartøy viser 34 900 tonn eller 14 pst. mer omsatt enn i samme periode i 2012. Verdien for de norske ligger 451 mill. kroner eller 20 pst. under. Av sistnevnte utgjør hele 398 mill. kroner (88 pst.) verdifall for norske fiskere i torskefiskeriene etter 13 ukers drift i 2013.

Også i 2012 har det vært viktig for styret å legge Råfisklagets formål til grunn for mange av de valg og prioriteringer som måtte gjøres: «Ved organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjen-

nom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring».

I dette formålet ligger det en klar utfordring om å sikre fiskernes inntekter, men også å sørge for en effektiv omsetning og garantere fiskerne oppgjør. Som del av dette må Råfisklaget sørge for å ha en nødvendig egenkapital og likviditet for at omsetnings- og oppgjørssystemene skal fungere. Det ligger også et klart ansvar for å bidra til å balansere ulike hensyn mot hverandre.

Norges Råfisklags bærende verdier er rettferdighet, ryddighet og å sørge for en sunn og god konkurranse om fiskernes råstoff. Å sikre fiskerne og kystsamfunnene stabilitet, forutsigbarhet og trygghet er et samfunnsansvar Råfisklagets styre tar på alvor.

Vedlegg 3

Utdrag av årsmeldingane for Sunnmøre og Romsdal fiskesalgslag 2011 og 2012

1 Styrets beretning for 2011

1.1 Virksomheten

Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag SA (Surofi) ble stiftet den 24. juli 1945 og har som formål å drive førstehåndsomsetning av viltlevende marine ressurser med hjemmel i Lov om omsetning av råfisk (råfiskloven) av 1952. Surofi ble i 2011 omdannet til samvirkeforetak i henhold til bestemmelser i samvirkeoven.

I tillegg til salgsvirksomheten ivaretar Surofi ulike forvaltningsoppgaver, spesielt knyttet til ressurskontroll og innkreving av offentlige avgifter. Surofi driver også en betydelig informasjonsvirksomhet.

Fisker, fanger eller oppdretter som leverer viltlevende marine ressurser gjennom Surofi og som har bolig eller forretningsadresse i Sunnmøre og Romsdal, kan være medlem av foretaket.

Virksomheten drives fra kontorer i Ålesund sentrum.

Styret bekrefter at det er grunnlag for fortsatt drift, og årsregnskapet er avgitt under den forutsetning.

1.2 Omsetning og marked

Omsetningen i 2011 kom opp i 2,311 mill. kr, som er ny rekord. Den forrige rekorden var fra 2006 og ble slått med vel 50 mill. kr. Sammenlignet med 2010 var økningen på 177 mill. kr, en økning på 8 pst. Omsatt kvantum av fisk og skalldyr økte med 1 pst. til 212 000 tonn (rund vekt). Av den totale omsetningsverdi utgjorde landinger fra utenlandske fartøy 34 mill. kr (1,5 pst.). Tilsvarende i 2010 var 45 mill. kr (2,1 pst.).

I tillegg til fisk og skalldyr omsatte Surofi 41 000 tonn alger (tare). Utvidelsen av virksomheten har sammenheng med den nye loven om forvaltning av viltlevende marine ressurser, som trådte i kraft 01.01.2009. På bakgrunn av denne

loven er det iverksatt en ny forskrift om salgslagenes virksomhet.

Årsaken til omsetningsveksten er først og fremst at kvantum av torsk og hyse har fortsatt å stige som følge av en god kvotesituasjon. Samlet sett gikk kvantum av torsk og hyse opp med nær 9 000 tonn (henholdsvis 13 og 11 pst.). Prisen på torsk steg i 2011 med ca. 5 pst. mens prisen på hyse var praktisk talt uendret. Prisnivået på disse artene er ikke tilfredsstillende selv om det har vært økning fra bunnivået for et par år siden. Dette må ses i sammenheng med en vanskelig økonomisk situasjon i flere viktige importland for norsk hvitfisk, særlig i Europa, med blant annet betydelige innstrammingsiltak som reduserer befolkningens kjøpekraft. Dette påvirker også prisutviklingen på flere andre fiskeslag, som for eksempel lange. For Surofi er det likevel tilfredsstillende at omsetningen av torsk og hyse samlet økte med 135 mill. kr.

I 2011 ble det landet 96 000 tonn sei til en verdi av 861 mill. kr Dette er første gang siden 2004 at seikvantumet kom under 100 000 tonn. Sei er likevel fortsatt det klart viktigste fiskeslaget i Surofi, men for tredje år på rad gikk kvantumet ned. Nedgangen fra 2010 var på 9 000 tonn og fra toppåret 2008 hele 24 000 tonn (20 pst.). Årsaken til dette er sviktende fiske og lavere kvoter. Utviklingen i seibestanden både i Nordsjøen og Norskehavet er usikker. På den positive siden må det tilføyes at markedet for alle produkter av sei har vist fortsatt god utvikling. I det konvensjonelle markedet har det vært god etterspørsel både fra Brasil og andre land både i Amerika og Afrika. Etterspørselen etter fryst sei for bearbeiding til filét og andre produkter har også vært god gjennom hele året. Dette har ført til fortsatt stigende priser. Prisen på sei økte med vel 5 pst. i Surofi i 2011. Det er tredje året på rad med økning i prisene. Totalt har seiprisen steget med 44 pst. siden 2008, i en periode hvor andre viktige fiskeslag (herunder torsk og hyse) har falt vesentlig i pris. Prisøkningen på sei

siste år kunne likevel ikke fullt ut kompensere for nedgangen i kvantum. Omsetningsverdien av sei gikk derfor ned med 34 mill. kr og seiens andel av den totale omsetningsverdien sank fra 42 til 37 pst.

Det ble omsatt vesentlig mer blåkveite i 2011 enn året før. I tillegg utviklet prisene seg svært positivt, slik at omsetningsverdien av blåkveite økte med 55 mill. kr (83 pst.). Det var også en betydelig økning i omsetningen av krill, mens omsetningen av reke er tilnærmet borte. Dette som følge av at reketrålflåten har blitt gradvis mindre og heller ikke i nevneverdig grad har drevet fiske på Grønland det siste året.

Styret er tilfreds med at det har vært en god omsetningssituasjon også gjennom 2011. Etter spørsmålet har for de fleste fiskeslag vært god, noe som også avspeiler seg i at prisene har steget noe for de fleste fiskeslag. Det lyktes ikke å komme til enighet om minsteprisene for torsk og hyse under forhandlingene med kjøperorganisasjonene i januar 2011. Surofi fastsatte derfor minsteprisene på disse artene i tråd med siste tilbud gitt under forhandlingene, slik det også ble gjort for torsk året før. Det har ikke vært nødvendig å justere noen minstepriser i løpet av året. Selv om torskefisket utenfor kysten var vesentlig bedre enn de foregående år, gikk omsetningen greitt unna. Det er heller ikke iverksatt reguleringer i noe fiske gjennom 2011, bortsett fra at det i hummerfisket i høst ble innført tørnordning for levering for å jevne ut leveransene.

1.3 Økonomisk stilling og resultat

Surofi hadde et godt økonomisk resultat i 2011. Årsaken til dette er den rekordhøye omsetningen som direkte avspeiles i inntektene. Provisjonsinntektene kom således opp i 16,7 mill. kr, 1,5 mill. kr mer enn året før. I pst. av omsetningen utgjorde provisjonen 0,72 pst., mot 0,71 pst. i foregående år.

Andre driftsinntekter utgjorde 2,3 mill. kr mot 1,6 mill. kr i 2010. Den største enkeltposten er inntektsføring av inndratte midler. Disse inntektene benyttes til å finansiere kontrollvirksomheten som salgslaget utfører i henhold til bestemmelser i havressursloven.

Driftskostnadene var i 2011 på 18,0 mill. kr, en økning fra 16,6 mill. kr i 2010.

Av de totale driftskostnader utgjorde personal-kostnadene 9,1 mill. kr, en økning på 0,2 mill. kr fra året før. Bemanningen har vært uendret i 2011.

Andre driftskostnader kom på totalt 7,3 mill. kr en økning på 1 mill. kr fra året før. Den største enkeltposten er kostnadene til kontrollvirksom-

heten, som i 2011 utgjorde vel 1,4 mill. kr, en økning på 0,2 mill. kr fra året før. Denne kostnaden har en motpost under andre driftsinntekter (inntekter fra inndratte midler). Inntektene dekket heller ikke i 2011 fullt ut kostnadene, slik at kontrollvirksomheten kom ut med et underskudd på 0,2 mill. kr.

Det har i 2011 ikke vært noen kredittap som følge av konkurser eller lignende i kjøperkorpset. Styret har likevel besluttet å avsette ytterligere 1 mill. kr til å øke delkredereavsetningen (avsetning for fremtidige tap i kundefordringene), slik at denne ved utgangen av 2011 er på totalt 3 mill. kr. Økningen i avsetningen inngår i posten andre driftskostnader.

Avskrivningene utgjorde i 2011 knapt 1,6 mill. kr, en økning på vel 0,1 mill. kr fra 2010.

Driftsresultatet for 2011 viser 1,1 mill. kr mot 0,2 mill. kr i 2010. Forbedringen skyldes som det fremgår ovenfor økte provisjonsinntekter som følge av større omsetning.

Netto finansinntekter kom på knapt 4,0 mill. kr i 2011, økning på nær 0,5 mill. kr. Økningen skyldes blant annet at rederiene i større grad benyttet seg av forskuddsordningen for utbetaling av fangstverdi.

Resultatet før skatt utgjorde 5,0 mill. kr i 2011 mill. kr, og var dermed 1,3 mill. kr bedre enn året før. Med fradrag av skattekostnaden på 2,0 mill. kr kom årsresultatet på 3,0 mill. kr mot 2,6 mill. kr i 2010.

Ved årsskiftet hadde Surofi en egenkapital på 66,3 mill. kr, tilsvarende 37 pst. av totalkapitalen. Totalkapitalen, som for en vesentlig del består av kundefordringer, svinger mye gjennom året, men var pr. 31.12.2011 tilnærmet på samme nivå som ved forrige årsskifte. Styret er opptatt av at Surofi skal ha en høy egenkapital og en god likviditet.

1.4 Finansiell risiko

Den største finansielle risikoen i Surofi er knyttet til utestående kundefordringer. Erfaringene fra tidligere viser at bråe endringer i markeds- eller finansielle forhold kan påvirke store deler av kjøperkorpset i større eller mindre grad og dermed skape økonomiske problemer for flere i bransjen samtidig. Når de fleste kjøpere nå stiller sikkerhet for oppgjør i form av kredittforsikring, hvor Surofi selv har 10 pst. egenrisiko, vil tap derfor kunne oppstå med ujevne mellomrom og svinge mye. Som en støtpute mot eventuelle fremtidige kredittap har Surofi som nevnt en delkredereavsetning på 3 mill. kr ved utgangen av 2011.

Surofi har ved årets slutt en arbeidskapital på 59,1 mill. kr, en forbedring på 2,8 mill. kr fra foregående årsskifte. Arbeidskapitalen benyttes til å finansiere utestående fordringer til kjøperne. I tillegg har Surofi en driftsfinansieringsramme på 150 mill. kr hos vår bankforbindelse. Driftskrediten har vært benyttet i store deler av året. Trekkbehovet varierer med aktiviteten, med en topp i slutten av vintersesongen (mars/april).

Surofi er direkte utsatt for markedssvingninger, siden provisjonsinntektene beregnes som pst. av omsetningsverdien. Endringer i landet kvantum og prisnivå har derfor stor betydning for inntekter og resultat.

1.5 Arbeidsmiljø og ytre miljø

Surofi hadde i 2011 13 ansatte, tilsvarende 12,6 årsverk.

Sykefraværet var i 2011 hele 7,1 pst., en økning fra 2,6 pst. året før. Økningen skyldes i hovedsak ett langtidsfravær. Det ble ikke registrert noen personskader.

Surofis virksomhet forurenser ikke det ytre miljø.

1.6 Likestilling

Pr. 31.12.2011 består bemanningen av 9 kvinner og 4 menn. Av styrets 10 medlemmer er én kvinne (representant for de ansatte). Den lave kvinneandelen i næringen gjør det vanskelig å få en god kjønnsmessig balanse i styret. Styret vil likevel anmode eierorganisasjonene om å oppnevne flere kvinnelige medlemmer til ulike tillitsverv i Surofi.

1.7 Diskriminering

Surofi legger vekt på å etterkomme formålet i Diskrimineringsloven og Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Gjennom utforming av arbeidsoppgaver, arbeidstid og arbeidsplasser bestreber selskapet seg på å legge til rette for personer med nedsatt funksjonsevne. Selskapet har som mål at ansatte uavhengig av etnisitet, religion mv gis like rettigheter og muligheter for utvikling.

1.8 Fremtidsutsikter

Veksten i torske- og hysekvantum har de siste årene kompensert for et betydelig fall i omsatt kvantum av sei. Kvotene av sei er i 2012 satt ned med ytterligere 15 000 tonn i Nordsjøen og nord for 62 grader. Bestandssituasjonen for sei vurderes som usikker, og fangstene kan derfor komme

til å bli lavere enn kvotene. Det positive er at torske- og hysekvotene øker også i 2012, med til sammen ca. 25 000 tonn (norsk andel). Det meste av dette vil bli landet utenfor Surofis distrikt. Styret forventer samlet sett at totalt omsatt kvantum vil bli noe lavere i 2012 enn i 2011.

Styret konstaterer at prisen på sei har holdt seg på et relativt høyt nivå gjennom 2011. Ulike markeder for sei har vist seg å være mer robuste enn vi nøkternt sett kunne forvente. Kombinert med synkende kvantum legger styret til grunn at prisen på sei vil holde seg stabil utover i 2012. For torske og hyse, som er mer avhengig av den økonomiske utviklingen i europeiske markeder, er det grunn til bekymring så lenge den økonomiske krisen i flere viktige importland for norsk fisk ikke er avklart. Styret forventer derfor at prisnivået på disse artene vil forbli lavt i det kommende år.

For andre arter, som i sum utgjør vel 20 pst. av den totale omsetningsverdien, viser de senere år betydelige svingninger for enkeltarter, men det er grunn til å anta at disse i sum vil holde et relativt stabilt nivå. Totalt sett forventer styret en omsetning i 2012 som er lavere enn i 2011 og et fortsatt positivt, men noe svakere resultat.

Styret vil takke fiskere, kjøpere og offentlige fiskerimyndigheter for et godt samarbeid også i 2011.

2 Styrets beretning for 2012

2.1 Virksomheten

Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag SA (Surofi) ble stiftet den 24. juli 1945 og har som formål å drive førstehåndsomsetning av viltlevende marine ressurser med hjemmel i Lov om omsetning av råfisk (råfiskloven) av 1952. Surofi er et samvirkeforetak i henhold til bestemmelser i samvirke-loven.

I tillegg til salgsvirksomheten ivaretar Surofi ulike forvaltningsoppgaver, spesielt knyttet til ressurskontroll og innkreving av offentlige avgifter. Surofi driver også en betydelig informasjonsvirksomhet.

Fisker, fanger eller oppdretter som leverer viltlevende marine ressurser gjennom Surofi og som har bolig eller forretningsadresse i Sunnmøre og Romsdal, kan være medlem av foretaket.

Virksomheten drives fra kontorer i Ålesund sentrum.

Styret bekrefter at det er grunnlag for fortsatt drift, og årsregnskapet er avgitt under den forutsetning.

2.2 Omsetning og marked

Omsetningen i 2012 var 2,018 mill. kr. Dette er en nedgang på 293 mill. kr eller nærmere 13 pst. fra rekordåret 2011. Likevel er en omsetning på over 2 mrd. kr tilfredsstillende sett i et historisk perspektiv. Omsatt kvantum av fisk og skalldyr gikk ned med nær 24 000 tonn (11 pst.) til 189 000 tonn. Dette er det laveste kvantum Surofi har hatt siden 2004. Av den totale omsetningsverdi utgjorde landinger fra utenlandske fartøy 37 mill. kr (1,8 pst.). Tilsvarende i 2011 var 34 mill. kr (1,5 pst.).

I tillegg til fisk og skalldyr omsatte Surofi 23 000 tonn alger (tare). Volumet er nær halvert sammenlignet med 2011. Verdien av landingene utgjorde ca. 4 mill. kr og utgjør således en ubetydelig del av den totale omsetning.

Nedgangen i omsetningen av fisk og skalldyr skyldes først og fremst nedgang i kvantum. Og det er særlig seien som har sviktet. Omsatt kvantum av sei var i 2012 78 000 tonn (rund vekt), en nedgang på 18 000 tonn. Siden toppåret 2008, da Surofi omsatte 120 000 tonn sei, har det vært kontinuerlig nedgang, og det bratteste fallet var i 2012. Omsatt kvantum i 2012 er det laveste på 10 år. Styret er bekymret for utviklingen i seifisket, og spørsmålet om seibestanden og forvaltningen av denne var også tema under salgslagets årsmøte i mai 2012. Mesteparten av seifisket foregår under sesongfiskeriet utenfor Møre i første del av året. I denne perioden var det gode omsetningsforhold med stor etterspørsel og prisene steg videre sammenlignet med 2011. I andre halvår falt prisene på sei som følge av en generell svikt i hvitfiskmarkedet. For året som helhet var gjennomsnittsprisen på sei omsatt i Surofi likevel ca. 2 pst. høyere enn året før, og nær 50 pst. høyere enn den var i 2008. Som følge av fallet gjennom andre halvår 2012 kan det fastslås at deler av denne oppgangen er i ferd med å bli reversert.

Omsetningen av torsk passerte 50 000 tonn i 2012, en økning på 3 pst. fra 2011. I takt med økte torskekvoter er torskekvantumet i Surofi nær fordoblet siden 2008. Høye kvoter medfører imidlertid at havfiskeflåten får dårligere tid til å ta kvotene, og andre endringer i driftsmønsteret har gjort det mindre aktuelt å ta en lengre tur til Møre for å losse, selv om prisene normalt er høyere her. Selv om kvantumet har økt noe også siste år, har Surofi derfor ikke fått full uttelling for de økte torskekvotene i 2012. Det samme gjelder for hyse hvor landingene i Surofi sitt distrikt er omtrent uendret.

For lange og brosme fortsatte kvantumet å gå ned i 2012. Lineflåten finner dette fisket i liten

grad regningssvarende med de prisene og fangstratene de har oppnådd de senere år. For brosme var omsatt kvantum i 2012 på vel 4 000 tonn det laveste som er registrert på svært mange år.

Styret er tilfreds med at året 2012 totalt sett ga en tilfredsstillende omsetning for Surofi. Omsetningssituasjonen i første halvår var gjennomgående positiv med priser som var stabile eller svakt stigende. Andre halvår var imidlertid en skuffelse. Svikten i markedet og et sterkt fall i prisene kom overraskende. En utløsende faktor var utsiktene til fortsatt stor økning i torskekvotene for 2013, som ble kjent rundt halvårsskiftet. Dette falt sammen med fortsatt dårlige økonomiske utsikter i viktige markedsland og midlertidige problemer i foredlingsindustrien i Kina. Sammen utløste dette et prisfall på torsk, som også dro andre arter med seg. Etter at minsteprisene på torsk først ble satt ned i Nord-Norge måtte Surofi følge etter, og omsetningssituasjonen utover høsten var vanskelig og foregikk på klart lavere priser enn tidligere på året. Denne situasjonen har vedvart inn i 2013 med økt styrke.

2.3 Økonomisk stilling og resultat

Som følge av lavere omsetning gikk provisjonsinntektene ned fra 16,7 mill. kr i 2011 til 14,6 mill. kr i 2012. Dette utgjorde 0,72 pst. av omsetningen, det samme som året før.

Andre driftsinntekter kom på 2,5 mill. kr mot 2,3 mill. kr i 2011. Den største enkeltposten er inntektsføring av inndratte midler. Disse inntektene benyttes til å finansiere kontrollvirksomheten som salgslaget utfører i henhold til bestemmelser i havressursloven.

Driftskostnadene var i 2012 på 17,8 mill. kr, en nedgang fra 18,0 mill. kr året før.

Av de totale driftskostnader utgjorde personal-kostnadene 8,9 mill. kr, en nedgang på 0,2 mill. kr fra 2011. En stilling har vært delvis ubesatt i forbindelse med permisjon.

Andre driftskostnader kom på totalt 7,2 mill. kr, litt lavere enn året før. Kostnadene til kontrollvirksomheten er den største posten og utgjorde i 2012 1,6 mill. kr, en økning på 0,2 mill. kr fra 2011. Denne kostnaden har en motpost under andre driftsinntekter (inntekter fra inndratte midler). Inntektene dekket denne kostnaden fullt ut, mens det har vært underdekning i de foregående år.

Styret konstaterer at usikkerheten i markedet er større og at flere kjøpere har økonomiske problemer. Selv om det heller ikke i 2012 har vært kredittap av betydning, har styret besluttet å avsette ytterligere 1 mill. kr til å møte mulige kre-

dittap i kundefordringene i fremtiden, slik det også ble gjort i 2011. Avsetningen ligger i posten andre driftskostnader.

Surofi har besluttet å delta i et spleiselag sammen med Fiskeri- og kystdepartementet, Sjømatrådet og Norges Råfisklag for å øke markedsinnsatsen på torsk i 2013. Surofi deltar med et beløp på 0,5 mill. kr, som er belastet regnskapet for 2012 under posten andre driftskostnader.

Avskrivninger i varige driftsmidler var i 2012 på knapt 1,7 mill. kr, en økning på vel 0,1 mill. kr fra 2011.

Som følge av fallet i inntektene, ble driftsresultatet negativt med 0,8 mill. kr, mot et positivt driftsresultat på 1,1 mill. kr i 2011.

Svikten i driftsresultatet ble kompensert av større netto finansinntekter, som økte fra 4,0 til 5,8 mill. kr. Økningen skyldes at kjøpere har betalt etter forfall og som følge av det blitt belastet med forsinkelsesrenter.

Resultatet før skatt utgjorde 5,0 mill. kr i 2012, det samme som året før. Med fradrag av skattekostnaden på 2,2 mill. kr kom årsresultatet på 2,8 mill. kr mot 3,0 mill. kr i 2011.

Surofi hadde pr. 31.12.2012 en egenkapital på 69,2 mill. kr, tilsvarende 47 pst. av totalkapitalen. Totalkapitalen svinger mye gjennom året i takt med salget og utestående kundefordringer. På grunn av den vanskelige markedssituasjonen i slutten av året og synkende prisnivå, var totalkapitalen unormalt lav ved årsskiftet. Styret understreker betydningen av å ha en høy egenkapital og en god likviditet i den utfordrende markedssituasjonen vi nå står overfor.

2.4 Finansiell risiko

Risikoen i utestående kundefordringer er den største finansielle risikoen i Surofi. Risikoen er først og fremst knyttet til de kjøpere som stiller sikkerhet i form av kredittforsikring, hvor Surofi har 10 pst. egenrisiko. Endringer i markeds- og finansielle forhold skjer fort, noe utviklingen i 2012 er et godt eksempel på. Styret vurderer risikoen for å bli påført kredittap som større nå enn hva tilfellet har vært de foregående år. Styret har både nå og tidligere vært opptatt av å ta forholdsregler for å møte en slik utvikling. Det er derfor besluttet å øke avsetningen til mulige fremtidige kredittap med ytterligere 1 mill. kr i 2012, slik at denne avsetningen pr. 31.12.2012 utgjør 4 mill. kr.

Surofi har ved årets slutt en arbeidskapital på 61,6 mill. kr, en forbedring på 2,3 mill. kr fra foregående årsskifte. Arbeidskapitalen benyttes til å finansiere utestående fordringer til kjøperne. I tillegg

legg har Surofi en driftsfinansieringsramme på 150 mill. kr hos vår bankforbindelse. Driftskrediten har vært benyttet i store deler av året. Trekkbehovet varierer med aktiviteten, med en topp i slutten av vintersesongen (mars/april).

Surofi er direkte utsatt for markedssvingninger, siden provisjonsinntektene beregnes som pst. av omsetningsverdien. Endringer i landet kvantum og prisnivå har derfor stor betydning for inntekter og resultat.

2.5 Arbeidsmiljø og ytre miljø

Surofi hadde i 2012 13 ansatte, tilsvarende 12,6 årsverk. På grunn av permisjon har en stilling i salgsavdelingen ikke vært besatt i 2012.

I 2012 var sykefraværet 1,0 pst., en nedgang fra 7,1 pst. året før. Det ble ikke registrert noen personskader.

Surofis virksomhet forurenser ikke det ytre miljø.

2.6 Likestilling

Pr. 31.12.2012 består bemanningen av 9 kvinner og 4 menn. Av styrets 10 medlemmer er én kvinne (representant for de ansatte). Den lave kvinneandelen i næringen gjør det vanskelig å få en god kjønnsmessig balanse i styret. Styret vil likevel anmode eierorganisasjonene om å oppnevne flere kvinnelige medlemmer til ulike tillitsverv i Surofi.

2.7 Diskriminering

Surofi legger vekt på å etterkomme formålet i Diskrimineringsloven og Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Gjennom utforming av arbeidsoppgaver, arbeidstid og arbeidsplasser bestreber selskapet seg på å legge til rette for personer med nedsatt funksjonsevne. Selskapet har som mål at ansatte uavhengig av etnisitet, religion mv gis like rettigheter og muligheter for utvikling.

2.8 Fremtidsutsikter

Bestands- og kvotesituasjonen for de tre artene sei, torsk og hyse er samlet sett fortsatt tilfredsstillende, der en økning i torskekvoten på ca 100 000 tonn (30 pst.) kompenserer for nedgang i hyse- og seikvoten. For Surofi har imidlertid nedgang i seikvantom større betydning enn oppgangen i torskekvoten på grunn av at torsken i stor utstrekning landes i Nord-Norge. Styret for-

venter derfor totalt sett ytterligere nedgang i kvantum av disse artene i 2013.

Ved inngangen til 2013 er prisnivået vesentlig lavere enn ved inngangen til 2012 på de fleste hvitfiskarter og omsetningssituasjonen er vanskelig, særlig på torsk. Dette er forårsaket av stor kvoteøkning samtidig som viktige markedsland fortsatt er i økonomisk krise. Styret forventer at vi vil ha utfordrende markedsforhold

utover i 2013 og at prisnivået vil forbli lavt i tiden fremover.

Styret forventer at omsetningen i 2013 vil bli klart lavere enn i 2012, og at dette også vil avspeile seg i et vesentlig svakere økonomisk resultat for Surofi.

Styret vil takke fiskere, kjøpere og offentlige fiskerimyndigheter for et godt samarbeid også i 2012.

Vedlegg 4

Utdrag av årsmeldingane for Vest-Norges Fiskesalgslag 2011 og 2012

1 Styrets beretning for 2011

Vest-Norges Fiskesalgslag er en salgsorganisasjon som i medhold av Råfiskloven og med geografisk virkeområde i Sogn og Fjordane og Hordaland, organiserer førstehåndsomsetning av hvitfisk, skalldyr, bløtdyr, småhval og tare. I tillegg ivaretar også salgslaget ulike kontrolloppgaver og innkreving av offentlige avgifter. Laget er organisert med kontor i Måløy.

Omsetningen i Salgslaget må karakteriseres som god i en krevende periode, og styret er tilfreds med å ha lagt bak seg et godt driftsår der kvantum og verdi har vært nærheten av rekordåret 2010. Gjennom laget ble det totalt omsatt 22 500 tonn omregnet til kappet vekt mot 25 700 tonn året før – dette er en nedgang på 3 200 tonn eller 12 pst. Verdien gikk ned med kr 7,2 mill. til en førstehåndsverdi på kr 422,8 mill., som tilsvarende en nedgang på 1,7 pst. sammenlignet med fjoråret der verdien var på kr 430 mill. Gjennomsnittsprisen har gått opp med kr 2,06 fra kr 15,76 i 2010 – til kr 17,82 i 2011 som tilsvarende en oppgang på 13,1 pst. I tillegg til ovennevnte kommer omsetningen av tang og tare som er nytt av året og utgjorde 21 900 tonn til en verdi av 4,1 mill. – en snittverdi på kr 0,19 pr. kg.

Året startet som vanlig med lite aktivitet på kysten i første del av januar. Det tradisjonelle kysttorskefisket på vinter/vår varte noen uker og det var god tilgang og store fangster for kystfiskerne, da «sildesig» og vestlige vinder bidro til et godt torskefiske. Vi har sett at silda sin vandring sørover langs norskekysten har blitt tidligere for hvert år, ca. 10. februar var de første registreringene av sild ved Kråkeneset. Store mengder egg og larver legges igjen når silda har gytt. Eggene, larvene og ungsilda utgjør et enormt matfat for krepsdyr, fisk, sjøpattedyr og fugl. Det ser ut til at det gamle kysttorskefisket i vårt område vil ta seg opp igjen dersom det gamle vandringsmønsteret hvor betydelige mengder sild gyter sør om Stad. I

2011 slo dette til og det var til tider motaksvansker ved enkelte kystmottak. Den fisken som en ikke fikk solgt i ferskfiskmarkedet ble solgt til saltfiskanlegg.

Struktureringen i kystflåtegruppen har fortsatt, og fører til større – mer effektive og mobile fartøy. Flere og flere går over fra enmannssjarker til sjarker hvor 2 eller flere er om bord, dette fører også til økt sikkerhet i denne flåtegruppen. En del av kystflåten fra vårt område har i stor grad har satset på fiske på Møre og Lofoten om vinteren. Dette i tillegg til lite tilgjengelig fisk i januar/februar i vårt område, har ført til mindre landinger fra kystflåten i denne perioden. Enkelte innen banklineflåten har hatt et godt fiskeri på fiskeslag som ikke er kvotebelagt i 2011, men spesielt de større fartøyene har vanskelig med å oppnå økonomisk balanse i dette fiskeriet.

Situasjonen i markedet er fortsatt vanskelig med usikkerhet i flere av hovedmarkedene som følge av finanskrise. Markedet stiller stadig mer krav til dokumentasjon, stabil kvalitet og bedre matvaresikkerhet for produktene. Det er kommet flere selskaper for miljøgodkjenning, vi kan her nevne MSC og KRAV. Store matvarekjeder har også etablert egne kvalitetskriterier for å få innpass i deres sortiment. Det er stor enighet i næringen om at en må satse mer på markedsarbeid. Eksportutvalget for fisk har økt markedsføringen betydelig i det norske markedet i løpet av 2011, vi er glade for at det nå satses på det norske markedet.

Likviditetssituasjonen for kjøperne har vært vanskelig, hvor en ser at lagerhold blir forskjøvet fra kjøpere i utlandet til lagerhold hos eksportørene i Norge. Dette er kapitalkrevende og vi har sett at enkelte kjøpere har «slept» på betalingene til Salgslaget. I denne situasjonen har likevel Salgslaget oppnådd tilfredsstillende kredittforsikringsrammer for de som har ønsket dette.

Kjøpersituasjonen i Salgslaget sitt distrikt har vært stabil, ved utgangen av året var der ca 100

registrerte kjøpere. Vi har et godt kjøperkorps for frosne produkter. Det er imidlertid vanskelig for de små fiskemottakene som ligger i utkantene, stadig nye pålegg, dokumentasjoner og økte fraktkostnader truer eksistensen. Ytrøy Fiskemottak «la inn årene» sommeren 2010, men lokale aktører start opp igjen mottaket (Solund Mat) sommeren 2011 og har hatt tilfredstillende drift deretter, mottaket samarbeider med flere andre mottak. Kystfiskemottakene sin logistikk i vårt område er i tillegg kanskje den mest kostbare i Norge – og uten muligheter for frakttilskuddsordninger er mottakene sin eksistens truet. Staten bevilget en liten «pott» i støttetiltak til mottaksanlegg i 2009, dette var godt anvendte penger og det er beklagelig at slikt støttetiltak ikke er bevilget også for de 2 siste årene. Salgslaget har tatt i mot leveranser fra ca 700 fangstleverandører.

I gjennomsnitt for året har vi hatt følgende prisutvikling på de viktigste fiskeslagene: Frossen torsk gikk opp med 8,4 pst., frossen lange ingen endring, frossen hyse opp med 1,2 pst., frossen sei gikk opp med 1,0 pst. og frossen brosme gikk opp med 0,9 pst.

Fangst av leppefisk har økt sterkt i omfang de 2 siste årene og har blitt et godt fiskeri for kystfiskere. Det ble omsatt 268 tonn i 2011 mot 276 tonn i 2010, til en verdi av kr 45,4 mill. – opp med kr 13,2 mill. fra året før. Det ble i 2011 innført reguleringsstiltak i dette fisket for første gang. Fiskeoppdretterne nytter leppefisk for bekjempelse av lakselus.

Det har ikke vært utenlandske landinger i Salgslagets distrikt i 2011.

Landinger i utlandet av fartøy fra salgslagets distrikt gikk opp fra 203 tonn i 2010 til 333 tonn i 2011. Verdien gikk opp fra kr 6,0 mill. i 2010 til kr 7,2 mill. i 2011. Snittprisen gikk ned fra kr 29,59 til kr 21,69.

Laget har auksjonssamarbeid sammen med Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag, der vi forsøker å ha mest mulig like auksjonsregler og utveksling av snittpriser. Dette samarbeidet har fungert godt. Etter at SUROFI valgte nytt auksjonssystem, valgte vi å holde alle våre auksjoner som telefonauksjoner.

Salgslaget har gjennom året betydelige beløp i utestående fordringer hos kjøperne – ved årets utgang kr 44 mill. – disse er normalt sikret gjennom bankgaranti, kredittforsikring eller kontantinskudd. På de kundene som nytter kredittforsikring har vi 90 pst. dekning og salgslaget har da en egenrisiko på 10 pst. Vi har ikke regnskapsført tap for våre fordringer i 2011.

Salslaget har et godt samarbeid med de andre salgslagene, gjennom Fiskesalslagene Samarbeidsråd. Her blir det tatt opp felles saker – spesielt anliggender som gjelder rammebetingelser og førstehåndsomsetning – for best mulig å forsvare fiskernes interesser. Dette forum er i stor grad nyttet som samkjøringsorgan for salgslagene ved kontakt med myndighetene. Salgslagene er opp tatt av å sikre fiskernes inntekter gjennom en bærekraftig beskatning av ressursene og en lønnsom verdiskapning i hele fiskerinæringen.

Salgslagene deltar videre i en rekke støttetiltak innenfor fiskerinæringen, bla. Eksportutvalgets «Fiskesprell» og Miljøsertifisering av fiskeprodukter.

Administrasjonen har hatt sterkt fokus på opprettholding av tilfredsstillende finansiering for kjøperne for landinger i vinterhalvåret – dette er løst med tilleggskreditter utover ordinære rammer på kredittforsikring – slik at pris til fisker ikke har gått ned ved de store leveransene på denne tiden av året. Det er derfor holdt jevnlige møter med kredittforsikringsselskapet for oppdatering og vurdering av kredittrammer til den enkelte kjøper.

Det er betalt kr 58 600,- til Norges Fiskarlag, dette inkluderer også vårt bidrag til velferdsstasjoner i 2011.

Salgslagets oppgave er å bidra til at fiskerne skal ha størst mulig trygghet for sine inntekter. Oppgjørs- og garantisystemer skal sikre at pengene kommer inn selv om det er uroligheter i markedet. I tillegg til å sikre betaling for fangstene, så bidrar oppgjørsordningen til like konkurransevilkår for kjøperne og like leveringsvilkår for fiskerne.

I meldingsåret er det avholdt 6 styremøter. I alt er det behandlet 75 saker, 42 referatsaker og 33 vedtakssaker er tatt opp til behandling i styret.

1.1 Reguleringer/stopp i fisket

Det har vært gitt dispensasjon for direktehåvet notsei til filetering hele året.

1.2 De enkelte fiskeslag

Kvitlange

Det var en oppgang i omsetningen av iset kvitlange i lagets distrikt i 2011. Totalt ble det omsatt 812 tonn mot 692 tonn i 2010. Førstehåndsverdien var på kr 12,2 mill. en oppgang på kr 2,1 mill. fra forrige år. Gjennomsnittsprisen pr. kg gikk opp med kr 0,38 – fra kr 14,60 til kr 14,98.

Omsetningen av frossen kvitlange hadde negativ utvikling i 2011. Fra 3 087 tonn i 2010, til 2 517 tonn i 2011 – en nedgang på 570 tonn eller 18,4 pst. Kvantumet er omtrent på samme nivå som i 2009. Førstehandsverdien gikk ned fra kr 54,6 mill. i 2010 til kr 44,5 mill. i 2011 – en nedgang på kr 10,1 mill. eller 18,4 pst. Gjennomsnittsprisen pr. kg er uendret og er kr 17,69.

Langefisket har variert sterkt de siste årene: 2004 – 1 898 tonn, 2005 – 1 664 tonn, 2006 – 2 362 tonn, 2007 – 4 004 tonn, 2008 – 3 868 tonn, 2009 – 3 309 tonn, 2010 – 3 779 tonn og 2011 – 3 329 tonn. De årene med mest omsatt kvantum er også de årene som har gitt best pris. Det blir av enkelte hevdet at lange er et truet fiskeslag og burde fredes, dette er stikk i strid med våre statistikker og tilbakemeldinger fra fiskere. Det vi registrerer er at fisket etter lange er situasjonsbestemt ut fra kvoter på andre fiskeslag og hvor stor aktivitet fisker utøver i dette fiskeriet. Salgslaget har deltatt i et langeprosjekt sammen med SUROFI og Møre-forskning for å få oversikt over markedssituasjonen. Statistikker viser for eksempel at total import av langefilet til Italia er på et jevnt nivå, men importen fra Norge har gått ned.

Brosme

Omsetningen av iset brosme viser omtrent likt kvantum de siste årene. Førstehandsverdien gikk opp fra kr 2,4 mill. i 2010 til kr 2,6 mill. i 2011 en oppgang på kr 0,2 mill. eller 6,9 pst. Gjennomsnittsprisen pr. kg. gikk opp med kr 0,71 – fra kr 10,93 til kr 11,64.

Omsetning av frossen brosme har gått ned i 2011. En nedgang fra 3 315 tonn i 2010 til 3 042 tonn i 2011, nedgang på 272 tonn eller 8,2 pst. Førstehandsverdien gikk ned fra kr 41,9 mill. til kr 38,8 mill. – en nedgang på kr 3,1 mill. eller 7,4 pst. Gjennomsnittsprisen gikk opp med kr 0,12 fra kr 12,64 til kr 12,76 – en prisoppgang på 1,0 pst.

Stadig høyere driftskostnader fører til at fisket etter «bankfisk (lange og brosme)» må ha en noe høyere pris for at dette fiskeriet skal ha god lønnsomhet.

Skjellbrosme

Landingene av skjellbrosme har gått opp også i 2011. Det ble landet 272 tonn i 2011 mot 196 tonn i 2010. Kvantumet har økt med 100 tonn siden 2009. Førstehandsverdien gikk opp fra kr 1,9 mill. til kr 2,5 mill., en oppgang på kr 0,6 mill. eller 29,3 pst. Gjennomsnittsprisen gikk ned med kr 0,66 fra kr 9,63 til kr 8,97. Pris på skjellbrosme har variert

sterkt de siste årene og i 2009 var snittprisen nede i kr 5,97.

Torsk

Levende torsk

Totalt ble det omsatt 31 tonn levende torsk til en førstehandsverdi av kr 1,0 mill. i 2011. Dette er en nedgang på 5 tonn fra 2010. Gjennomsnittsprisen pr. kg gikk opp med kr 1,06 til kr 31,03 i 2011.

Iset og frossen torsk

Omsetningen av iset torsk har økt sterkt i kvantum i 2011. Totalt ble det landet 990 tonn i 2011 mot 686 tonn i 2010. En oppgang på 304 tonn, eller 44,3 pst. Førstehandsverdien var på kr 23,2 mill. i 2011 mot kr 17,2 mill. i 2010. En oppgang på kr 6,0 mill. eller 35,1 pst. Gjennomsnittsprisen pr. kg for iset torsk gikk ned fra kr 25,07 til kr 23,47.

Omsetningen av frossen torsk gått betydelig opp de siste årene. Totalt ble det landet 2 432 tonn i 2008, 4 262 tonn i 2009, 4 849 tonn i 2010 og 4 698 tonn i 2011. En utflating de siste 2 årene, med en liten nedgang fra i fjor på 151 tonn eller 3,1 pst. Førstehandsverdien gikk opp fra kr 98,9 mill. i 2010 til kr 103,9 mill. i 2011 – en oppgang på kr 5,0 mill. eller 5 pst. Gjennomsnittsprisen gikk opp med kr 1,72 fra 20,41 i 2010 til 22,13 i 2011.

Torskefilèt

Det var omsatt 21,6 tonn torskefilèt i 2010 til en verdi av 0,7 mill. Kvantumet økte til 28,2 tonn i 2011 til en verdi av 1,3 mill. Gjennomsnittsprisen økte fra kr 34,27 til 47,46 en oppgang på hele 13,2 pst.

Sei

Levende sei

Det var fisket 2 658 tonn i 2011 mot 4 664 tonn i 2010 – en kraftig nedgang. Omsetningsverdien gikk ned fra kr 17,6 mill. i 2010 til kr 11,0 mill. i 2011, en nedgang på kr 6,6 mill. eller 37,4 pst. Gjennomsnittsprisen i 2011 økte fra kr 3,77 til 4,14. Noe av nedgangen skyldes lavere aktivitet fra utøverne.

Iset og frossen sei

Omsetningen av iset sei ble noe høyere enn året før. Det ble omsatt 1 202 tonn kappet iset sei til en

verdi av kr 11,7 mill. I kvantum er dette en oppgang på 136 tonn fra 2010 – eller 12,7 pst. Verdien gikk opp fra 2010 med kr 2,4 mill. eller 26,8 pst. Gjennomsnittsprisen pr. kg. for iset sei i 2011 gikk opp fra kr 8,67 til kr 9,75.

Det ble omsatt 453 tonn av frossen sei til en verdi av kr 6,8 mill. Dette er likt med fjoråret både i kvantum og verdi. For frossen sei var gjennomsnittsprisen i 2011 kr 115,11 mot kr 14,96 i 2010, en liten økning på kr 0,15 eller 1,0 pst.

Blåkveite

Omsetningen av blåkveite har gått noe tilbake, kvantumet gikk ned fra 378 tonn i 2010 til 288 tonn i 2011. En nedgang på 90 tonn eller 23,9 pst. Verdien i 2011 var på kr 9,5 mill. mot kr 10,2 mill. i 2010, en nedgang på kr 0,7 mill. eller 7,2 pst. Gjennomsnittsprisen gikk opp fra kr 26,98 i 2010 til kr 32,91 i 2011.

Breiflabb

I 2011 ble det landet 84 tonn breiflabb sløyd m/hode og 61 tonn breiflabbhaler til en totalverdi på 7,5 mill. – mot 207 tonn breiflabb sløyd m/hode og 86 tonn breiflabbhaler i 2010 til en verdi av 12,5 mill. Gjennomsnittsprisen for breiflabb sløyd m/hode gikk opp fra kr 27,70 i 2010 til kr 31,56 i 2011. Halene gikk opp fra kr 77,72 i 2010 til kr 78,57 i 2011.

Hyse

Iset og frossen hyse

Det ble i 2011 landet 299 tonn iset hyse til en verdi av kr 3,5 mill. – dette er en oppgang fra 2010 på 32 tonn eller 12 pst. og verdimesig en oppgang på kr 0,4 mill. eller 7,6 pst. Gjennomsnittsprisen gikk ned med kr 0,48 fra kr 12,20 i 2010 til kr 11,72 i 2011.

Omsatt kvantum av frossen hyse har gått ned igjen etter midlertidig kraftig oppgang i 2010. Det ble landet 3 430 tonn frossen hyse i 2011 til en verdi av kr 52,6 mill. Dette er en nedgang på 948 tonn eller 21,6 pst. og verdien er gikk ned med 13,7 mill. som tilsvarer 20,7 pst. Gjennomsnittsprisen gikk opp fra kr 15,14 i 2010 til kr 15,33 i 2011.

Frossen hysefilèt

Det er landet 22 tonn frossen hysefilèt i 2011 til en verdi av 0,8 mill. Gjennomsnittsprisen var kr 35,17. I 2010 var det landet 76 tonn hysefilèt til en verdi av 2,5 mill. snittpris kr 32,70.

Lysing

Det ble landet 193 tonn i 2011 mot 207 tonn i 2010. Verdien gikk ned fra kr 3,7 mill. i 2010 til kr 2,9 mill. i 2011, en nedgang på kr 0,8 mill. eller 22 pst. Gjennomsnittsprisen gikk ned fra kr 17,98 i 2010 til kr 14,95 i 2011.

Taskekrabbe

Det ble en økning på 8 tonn til 372 tonn i 2011. Verdien av krabbe var samme verdi som 2010 kr 3,7 mill.

Uer

I 2011 ble det landet 42 tonn iset rund uer i lagets distrikt til en verdi av 0,9 mill. Gjennomsnittsprisen var på kr 21,76 som var en kraftig oppgang på kr 8,18. Omsetning av frossen uer var på 97 tonn, som er en nedgang på 66 tonn. Verdien gikk ned fra 2,5 mill. i 2010 til 1,9 mill. i 2011. Gjennomsnittsprisen for frossen uer var kr 19,67 – en oppgang på kr 4,14 fra året før.

Steinbit

Fisket etter grå-, flekk- og blåsteinbit er stort sett bifangst for autolineflåten. Interesse for direktefiske etter blåsteinbit varierer sterkt fra år til år.

Gråsteinbit

Det ble landet 38 tonn i 2011 mot 26 tonn i 2010. Gjennomsnittsprisen var på kr 12,99 en oppgang på kr 1,99 fra året før.

Flekksteinbit

I 2011 ble det landet 282 tonn mot 248 tonn i 2010 – en oppgang på 34 tonn eller 13,6 pst. Verdien gikk opp fra kr 3,5 mill. i 2010 til kr 5,0 mill. i 2011 – en oppgang på kr 1,5 mill. eller 42,8 pst. Gjennomsnittsprisen gikk opp fra kr 14,25 i 2010 til kr 17,92 i 2011, en oppgang på kr 3,67 eller 25,7 pst. I 2009 var snittsprisen kr 11,91.

Blåsteinbit

Det ble landet 130 tonn i 2011 mot 149 tonn i 2010 – en nedgang på 18 tonn. Verdien i 2011 er på kr 1,0 mill. mot kr 0,5 mill. i 2010 – en oppgang på kr 0,4 mill. eller 81,9 pst. Gjennomsnittsprisen har gått opp fra kr 3,64 i 2010 til kr 7,54 i 2011 – en oppgang på kr 3,90 eller 107 pst.

Leppefisk

Fisket etter leppefisk har blitt et meget godt og lønnsomt fiske for kystfiskerne. Laget omsatte 268 tonn i 2011 – mot 276 tonn i 2010. Verdien økte fra kr 32,2 mill. til kr 45,4 mill. i 2011. Snittprisen økte fra kr 116,51 i 2010 til kr 169,41 i 2011 – en økning på kr 52,90. I fisket benyttes både teiner og ruser. Myndighetene innførte reguleringer i fisket fra og med 2011.

Tang og tare

Omsetningen av tang og tare gjennom salgslagene fikk vi på plass fra og med 2011. Kvantumet er betydelig – hele 21 910 tonn, men verdien var bare på kr 4,1 mill. Snittprisen pr. kg var kr 0,19.

1.3 Lagets økonomi

Etter en brutto omsetning på kr 423,3 mill. som gav provisjonsinntekter på kr 5,2 mill., og andre inntekter på kr 622 909,- er regnskapet gjort opp med et overskudd etter skatt på kr 1 361 305,-.

I statistikkene vil der være differanse i bruttoomsetning i forhold til årsregnskapet, dette skyldes at statistikkene viser omsetning i en 52 ukers periode.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettvise bilde av lagets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Etter regnskapsårets utgang er det ikke inntrått forhold som er av betydning for vurdering av resultatregnskapet og balanse.

Ledige likvider som laget disponerer er nyttet i ordinær drift.

Forøvrig vises til regnskapet for år 2011.

1.4 Sluttord

Salgslaget hadde ved årsskiftet 5 ansatte hvorav 2 på deltid.

Selskapet har som politikk at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn, av 5 ansatte er 4 kvinner.

Antall sykedager har vært 4 dager.

Arbeidsmiljøet må betegnes som godt.

Virksomhetens bransje medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljø.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekrefte det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

Utgangspunktet for styrets arbeid vil være å sikre fiskerne gode priser og betalingsbetingelser,

samt like muligheter innenfor omsetningssystemene – avhengig av de rammebetingelser som myndighetene måtte vedta.

Styret takker lagets ansatte for det arbeidet som er utført i det året som ligger bak oss. Videre vil styret takke medlemmer, faglag, myndigheter og andre samarbeidspartnere for et godt og konstruktivt samarbeid i året som har gått og håper på et fortsatt godt samarbeid i årene fremover.

2 Styrets beretning for 2012

Vest-Norges Fiskesalagslag er en salgsorganisasjon som i medhold av Råfiskloven og med geografisk virkeområde i Sogn og Fjordane og Hordaland, organiserer førstehåndsomsetning av hvitfisk, skalldyr, bløtdyr, småhval og tare. I tillegg ivaretar også salgslaget ulike kontrolloppgaver og innkreving av offentlige avgifter. Laget er organisert med kontor i Måløy.

Rekordomsetning

Omsetningen i Salgslaget må karakteriseres som god i en krevende periode, og styret er tilfreds med å ha lagt bak seg et godt driftsår med rekordhøy verdi – og kvantum i nærheten av rekordåret 2010. Gjennom laget ble det totalt omsatt 24 600 tonn omregnet til kappet vekt mot 22 500 tonn året før – dette er en oppgang på 2 100 tonn. Verdien gikk opp med kr 37,9 mill. til en førstehåndsverdi på kr 461,2 mill., sammenlignet med fjoråret der verdien var på kr 423,3 mill. Forrige rekordår 2010 omsatte salgslaget for kr 430,0 mill, rekorden er med dette økt med kr 28,0 mill. i 2012. Gjennomsnittsprisen har gått ned med kr 0,61 fra kr 17,82 i 2011 – til kr 17,22 i 2012 som tilsvarer en nedgang på 3,4 pst. Ser vi tilbake på de siste 6 årene så hadde vi en omsetning i 2006 på 15 200 tonn og kr 287,7 mill. – sammenlignet med 2012 med 24 600 tonn og kr 458 mill, dette viser en meget god utvikling for laget. Omsetningen av tang og tare som var nytt i 2011 med omsetning på 21 900 tonn, økte i 2012 til 34 600 tonn til en verdi av 6,5 mill. – en snittverdi på kr 0,19 pr. kg.

Året startet som vanlig med lite aktivitet på kysten i januar og februar, det var også mye dårlig vær i disse to månedene. Det tradisjonelle kysttorskefisket på vinter/vår varte noen uker i mars og det var god tilgang og store fangster for kystfiskerne, da «sildesig» og vestlige vinder bidro til et godt torskefiske. Stort sett var fisket godt over hele lagets distrikt i denne perioden. Det ser ut til at det gamle kysttorskefisket i vårt område har tatt seg opp

igjen, og det gamle vandringsmønsteret hvor betydelige mengder sild gyter sør om Stad.

Fokus på sikkerhet om bord i den minste flåten har ført til at flere og flere i denne gruppen har drevet samfiske, spesielt i sesongfiskeriene. En del av kystflåten fra vårt område har i stor grad satset på fiske på Møre og Lofoten om vinteren. Enkelte innen banklineflåten har hatt et godt fiskeri på fiskeslag som ikke er kvotebelagt i 2012, men spesielt de større fartøyene har vanskelig med å oppnå økonomisk balanse i disse fiskeriene, da prisene har vært lave.

Situasjonen i markedet er vanskelig med usikkerhet i flere av hovedmarkedene som følge av finanskrise. Det er stor enighet i næringen om at en må satse mer på markedsarbeid og flere foreslår å øke eksportavgiften. Markedsarbeid er et langsiktig strategiarbeid og det er ikke nok å kjøre enkelte kortsiktige «stunt». Norges Sjømatråd har økt markedsføringen betydelig i det norske markedet i løpet av 2012, vi er glade for at det nå satses sterkere på det norske markedet.

Likviditetssituasjonen for kjøperne har vært stram. Mange av kjøpere i utlandet kjøper nå mindre partier om gangen og større lagerhold blir derfor hos eksportørene i Norge. Dette er kapitalkrevende og vi har sett at enkelte kjøpere har «slept» på betalingene til Salgslaget. I denne situasjonen har likevel Salgslaget oppnådd tilfredsstillende kredittforsikringsrammer for de som har ønsket dette.

Kjøpersituasjonen i Salgslaget sitt distrikt har vært stabil, ved utgangen av året var der ca 100 registrerte kjøpere. Vi har et stort kjøperkorps for frosne produkter. Det er imidlertid vanskelig for de små kystfiskemottakene som ligger i utkantene, hvor økte fraktkostnader truer eksistensen. Kystfiskemottakene sin logistikk i vårt område er kanskje den mest kostbare i Norge – og uten muligheter for frakttilskuddsordninger er mottakene sin eksistens truet. Videre har vi hatt flere møter med Fiskeridirektoratet for å se på mulighetene for at fiskere kan sette opp fisk på kveldstid, dette er ikke avklart ved utgangen av året. Salgslaget har tatt i mot leveranser fra ca 700 fangstleverandører og det har gått 11 302 sluttседler gjennom våre systemer.

I gjennomsnitt for året har vi hatt følgende prisutvikling på de viktigste fiskeslagene: Frossen torsk gikk ned med 14,4 pst., frossen lange ned med 2,2 pst., frossen hyse opp med 3,9 pst., frossen sei gikk ned med 11,7 pst. og frossen brosme gikk ned med 1,0 pst.

Fangst av leppefisk har de siste 3 siste årene vært et godt fiskeri for kystfiskere. Det ble

omsatt 245 tonn i 2012 mot 268 tonn i 2011, til en verdi av kr 49,1 mill. – opp med kr 3,7 mill. fra året før. Fiskeoppdretterne nytter leppefisk for bekjempelse av lakselus.

Det har ikke vært utenlandske landinger i Salgslagets distrikt i 2012.

Landinger i utlandet av fartøy fra salgslagets distrikt gikk ned fra 333 tonn i 2011 til 153 tonn i 2012. Verdien gikk opp fra kr 7,2 mill. i 2011 til kr 12,4 mill. i 2012. Snittprisen gikk opp fra kr 21,69 til kr 62,11. Her er det omsetning av tannfisk som har gjort det store utslaget i snittprisen.

Salgslaget har gjennom året betydelige beløp i utestående fordringer hos kjøperne – ved årets utgang kr 58 mill. – disse er normalt sikret gjennom bankgaranti, kredittforsikring eller kontantinnskudd. På de kundene som nytter kredittforsikring har vi 90 pst. dekning og salgslaget har da en egenrisiko på 10 pst. Vi har 3 tap for våre fordringer som utgjorde kr 77 000,- tilsammen. Salgslaget har som strategi at lagets kapital skal nyttes først og fremst i ordinær drift. I løpet av året har all ledig kapital vært nyttet til dette formålet. All handel foregår i NOK og vi er derfor ikke utsatt for valutarisiko. Årets resultat er over det som er budsjettet, både i omsetning og resultat. For 2013 er det fastsatt en betydelig større torskekvote, men på grunn av usikkerheter i markedet er det usikkert om verdien øker tilsvarende økningen i kvantum.

Salgslaget har et godt samarbeid med de andre salgslagene, gjennom Fiskesalslagenes Samarbeidsråd. Dette forum er i stor grad nyttet som samkjøringsorgan for salgslagene ved kontakt med myndighetene. Salgslagene er opptatt av å sikre fiskernes inntekter gjennom en bærekraftig beskatning av ressursene og en lønnsom verdiskapning i hele fiskerinæringen. Råfiskloven er til stadighet under press og det er viktig at salgslagene står sammen i dette spørsmålet.

Salgslagene deltar videre i en rekke støttetiltak innenfor fiskerinæringen, bla. Norges Sjømatråd sitt «Fiskesprell» og Miljøsertifisering av fiskeprodukter.

Våren 2011 startet vi med nytt datasystem og 2012 er det første hele driftsåret dette har vært i bruk. Systemet har samme plattform som Norges Sildesalgslag bruker og er tilpasset hvitfisk. Rogaland Fiskesalgslag har nyttet samme system fra høsten 2011. Skagerakfisk kom inn og nytter dette systemet fra 01.01.2013. Vi ser nå at med visse justeringer fungerer systemet godt. Det er positivt og kostandseffektivt at flere salgslag nytter samme system.

Høsten 2012 startet vi samtaler med Rogaland Fiskesalgslag for å se om det er interesse for å slå

sammen disse 2 salgslagene. Samtalene er ikke avsluttet og antas å bli diskutert i årsmøtene i de 2 salgslagene i april 2013.

Administrasjonen har hatt sterkt fokus på opprettholding av tilfredsstillende finansiering for kjøperne for landinger i vinterhalvåret – dette er løst med tilleggskreditter utover ordinære rammer på kredittforsikring – slik at pris til fisker ikke har gått ned ved de store leveransene på slutten av året. Det er derfor holdt jevnlige møter med kredittforsikringsselskapet for oppdatering og vurdering av kredittrammer til den enkelte kjøper.

Det er betalt kr 25 300,- til Norges Fiskarlag, dette inkluderer også vårt bidrag til velferdsstasjoner i 2012.

Salgslagets oppgave er å bidra til at fiskerne skal ha sikkerhet for sine betalinger ved levering til fiskemottakene. Oppgjørs- og garantisystemer skal sikre at pengene kommer inn selv om det er uroligheter i markedet. I tillegg bidrar oppgjørsordningen til like konkurransevilkår for kjøperne og like leveringsvilkår for fiskerne.

I meldingsåret er det avholdt 6 styremøter. I alt er det behandlet 86 saker, 43 referatsaker og 43 vedtakssaker er tatt opp til behandling i styret.

2.1 Reguleringer/stopp i fisket

Det har vært gitt dispensasjon for direktehåvet notsei til filetering hele året.

2.2 De enkelte fiskeslag

Kvitlange

Det var en liten nedgang i omsetningen av iset kvitlange i lagets distrikt i 2012. Totalt ble det omsatt 732 tonn mot 812 tonn i 2011. Førstehandsverdien var på kr 12,8 mill. en oppgang på kr 0,7 mill. fra forrige år. Gjennomsnittsprisen pr. kg gikk opp med kr 2,55 – fra kr 14,98 til kr 17,54.

Omsetningen av frossen kvitlange hadde en sterk utvikling i 2012. Fra 2 517 tonn i 2011, til 3 247 tonn i 2012 – en oppgang på 730 tonn eller 29,0 pst. Førstehandsverdien gikk opp fra kr 44,5 mill. i 2011 til kr 56,2 mill. i 2012 – en oppgang på kr 11,6 mill. eller 26,2 pst. Gjennomsnittsprisen pr. kg gikk ned fra kr 17,69 til kr 17,30.

Langefisket har variert sterkt de siste årene: 2004 – 1 898 tonn, 2005 – 1 664 tonn, 2006 – 2 362 tonn, 2007 – 4 004 tonn, 2008 – 3 868 tonn, 2009 – 3 309 tonn, 2010 – 3 779 tonn, 2011 – 3 329 tonn og 2012 – 3 979 tonn. De årene med mest omsatt kvantum er også de årene som har gitt best pris. Det blir av enkelte hevdet at lange er et truet fis-

keslag og burde fredes. Dette er stikk i strid med våre statistikker og tilbakemeldinger fra fiskere. Det vi registrerer er at fisket etter lange er situasjonsbestemt ut fra kvoter på andre fiskeslag, og hvor stor aktivitet fisker utover i dette fiskeriet.

Brosme

Omsetningen av iset brosme viser omtrent likt kvantum de siste årene. Førstehandsverdien gikk ned fra kr 2,6 mill. i 2011 til kr 2,4 mill. i 2012 en nedgang på kr 0,2 mill. eller 8,0 pst. Gjennomsnittsprisen pr. kg. gikk opp med kr 0,24 – fra kr 11,64 til kr 11,87.

Omsetning av frossen brosme har gått litt ned i 2012. En nedgang fra 3 042 tonn i 2011 til 2 832 tonn i 2012, nedgang på 209 tonn eller 6,9 pst. Førstehandsverdien gikk ned fra kr 38,8 mill. til kr 35,8 mill. – en nedgang på kr 3,0 mill. eller 7,8 pst. Gjennomsnittsprisen gikk ned med kr 0,12 fra kr 12,76 til kr 12,63 – en prisnedgang på 1,0 pst.

Stadig høyere driftskostnader fører til at fisket etter «bankfisk (lange og brosme)» må ha en noe høyere pris for at dette fiskeriet skal ha tilfredsstillende lønnsomhet.

Skjellbrosme

Landingene av skjellbrosme er på samme nivå som i 2011. Det ble landet 271 tonn i 2012 mot 272 tonn i 2011. Førstehandsverdien ligger på ca. 2,3 mill. og prisen ligger på kr 8,50 – kr 9,00.

Torsk

Levende torsk

Totalt ble det omsatt 29 tonn levende torsk til en førstehandsverdi av kr 0,9 mill. i 2012. Gjennomsnittsprisen pr. kg gikk opp med kr 0,76 til kr 31,79 i 2012.

Iset og frossen torsk

Omsetningen av iset torsk har gått ned i kvantum i 2012 etter en kraftig økning fra 2010 til 2011. Totalt ble det landet 739 tonn i 2012 mot 990 tonn i 2011 mot 686 tonn i 2010. En nedgang fra forrige år på 251 tonn, eller 25,3 pst. Førstehandsverdien var på kr 19,9 mill. i 2012 mot kr 23,2 mill. i 2011. En nedgang på kr 3,3 mill. eller 14,4 pst. Gjennomsnittsprisen pr. kg for iset torsk gikk opp fra kr 23,47 til kr 26,91.

Omsetningen av frossen torsk er på omtrent samme nivå som 2011. Totalt ble det landet 4 509 tonn i 2012 mot 4 698 tonn i 2011. En liten ned-

gang fra i fjor på 189 tonn eller 4,0 pst. Første-handsverdien gikk ned fra kr 103,9 mill. i 2011 til kr 85,4 mill. i 2012 – en nedgang på kr 18,5 mill. eller 17,8 pst. Gjennomsnittsprisen gikk ned med kr 3,18 fra 22,13 i 2011 til 18,95 i 2012.

Torskefilèt

Det var omsatt 28,2 tonn torskefilèt i 2011 til en verdi av 1,3 mill. Kvantumet økte til 58,0 tonn i 2012 til en verdi av 3,2 mill. – en økning i kvantum på 105,6 tonn og økning i verdi på 142,1 pst. Gjennomsnittsprisen gikk opp fra kr 47,46 i 2011 til kr 55,87 i 2012 en oppgang på hele 17,7 pst.

Sei

Levende sei

Det var fisket 4 126 tonn i 2012 mot 2 658 tonn i 2011 – en oppgang på 55,2 pst. Omsetningsverdien gikk opp fra kr 11,0 mill. i 2011 til kr 18,7 mill. i 2012, en oppgang på kr 7,7 mill. eller 69,9 pst. Gjennomsnittsprisen i 2012 økte fra kr 4,14 til kr 4,53.

Iset og frossen sei

Omsetningen av iset sei ble noe lavere enn året før. Det ble omsatt 1 008 tonn i 2012 kappet iset sei til en verdi av kr 10,6 mill. I kvantum er dette en nedgang på 194 tonn fra 2011 – eller 16,3 pst. Verdien gikk ned fra 2011 med kr 1,1 mill. eller 9,2 pst. Gjennomsnittsprisen pr. kg. for iset sei i 2012 gikk opp fra kr 9,75 til kr 10,55.

Det ble omsatt 644 tonn av frossen sei til en verdi av kr 8,6 mill. mot 453 tonn i 2011. Dette er en oppgang i kvantum med 191 tonn og oppgang i verdi på kr 1,7 mill. eller 25,4 pst. For frossen sei var gjennomsnittsprisen i 2012 kr 13,34 mot kr 15,11 i 2011, en nedgang på kr 1,77 eller 11,7 pst.

Blåkkeveite

Omsetningen av blåkkeveite har gått betydelig opp, kvantumet gikk opp fra 288 tonn i 2011 til 452 tonn i 2012. En oppgang på 163 tonn eller 56,7 pst. Verdien i 2011 var på kr 9,5 mill. som økte til kr 14,1 mill. i 2012, en oppgang på kr 4,6 mill. eller 49,2 pst. Gjennomsnittsprisen gikk ned fra kr 32,91 i 2011 til kr 31,34 i 2012.

Breiflabb

I 2012 ble det landet 139 tonn breiflabb sløyd m/hode og 59 tonn breiflabbhaler til en totalverdi på

8,2 mill. – mot 84 tonn breiflabb sløyd m/hode og 61 tonn breiflabbhaler i 2011 til en verdi av 7,4 mill. Gjennomsnittsprisen for breiflabb sløyd m/hode gikk ned fra kr 31,56 i 2011 til kr 24,82 i 2012. Halene gikk opp fra kr 78,57 i 2011 til kr 79,86 i 2012.

Hyse

Iset og frossen hyse

Det ble i 2012 landet 235 tonn iset hyse til en verdi av kr 2,8 mill. – dette er en nedgang fra 2011 på 64 tonn eller 21,3 pst. og verdimessig en nedgang på kr 0,7 mill. eller 21,3 pst. Gjennomsnittsprisen er lik i begge de 2 siste årene kr 11,72.

Omsatt kvantum av frossen hyse har gått opp igjen etter «en dukk» i 2011. Det ble landet 4 036 tonn frossen hyse i 2012 til en verdi av kr 64,3 mill. Dette er en oppgang på 606 tonn eller 17,7 pst. og verdien er gikk opp med 11,7 mill. som tilsvarer 22,3 pst. Gjennomsnittsprisen gikk opp fra kr 15,33 i 2011 til kr 15,93 i 2012.

Frossen hysefilèt

Det er landet 56 tonn frossen hysefilèt i 2012 til en verdi av 1,2 mill. Gjennomsnittsprisen var kr 21,78. I 2011 var det landet 22 tonn hysefilèt til en verdi av 0,8 mill. snittpris kr 35,17.

Lysing

Det ble landet 166 tonn i 2012 mot 193 tonn i 2011. Verdien gikk ned fra kr 2,9 mill. i 2011 til kr 2,4 mill. i 2012, en nedgang på kr 0,5 mill. eller 17,1 pst. Gjennomsnittsprisen gikk ned fra kr 14,95 i 2011 til kr 14,44 i 2012.

Taskekrabbe

Det ble en økning på 25 tonn til 397 tonn i 2012. Verdien av krabbe var omtrent samme verdi som 2011 kr 3,8 mill.

Uer

I 2012 ble det landet 33 tonn iset rund uer i lagets distrikt til en verdi av 0,6 mill. Gjennomsnittsprisen var på kr 16,91 som var en kraftig nedgang på kr 4,84.

Omsetning av frossen uer var på 91 tonn, som er en nedgang på 7 tonn. Verdien er på samme nivå som året før kr 1,9 mill. Gjennomsnittsprisen for frossen uer var kr 21,69 – en oppgang på kr 2,03 fra året før.

Steinbit

Grå-, flekk- og blåsteinbit er mesteparten bifangst for autolineflåten. Interesse for direktefiske etter blåsteinbit varierer sterkt fra år til år.

Gråsteinbit

Det ble landet 25 tonn i 2012 mot 38 tonn i 2011. Gjennomsnittsprisen var på kr 11,35 en nedgang på kr 1,64 fra året før.

Flekksteinbit

I 2012 ble det landet 345 tonn i 2012 mot 282 tonn i 2011 – en oppgang på 63 tonn eller 22 pst. Verdien gikk opp fra kr 5,0 mill. i 2011 til kr 5,7 mill. i 2012 – en oppgang på kr 0,7 mill. eller 13 pst. Gjennomsnittsprisen gikk ned fra kr 17,92 i 2011 til kr 16,57 i 2012, en nedgang på kr 1,35 eller 7,5 pst.

Blåsteinbit

Det ble landet 365 tonn i 2012 mot 130 tonn i 2011 – en oppgang på 234 tonn. Verdien i 2012 er på kr 1,6 mill. mot kr 1,0 mill. i 2011 – en oppgang på kr 0,6 mill. eller 64 pst. Gjennomsnittsprisen har gått ned fra kr 7,54 i 2011 til kr 4,41 i 2012 – en nedgang på kr 3,12 eller 41 pst.

Leppefisk

Fisket etter leppefisk har blitt et meget godt og lønnsomt fiske for kystfiskerne. Laget omsatte 245 tonn i 2012 – mot 268 tonn i 2011. Verdien økte fra kr 45,4 mill. til kr 49,1 mill. i 2012. Snittprisen økte fra kr 169,41 i 2011 til kr 199,95 i 2012 – en økning på kr 30,53. I fisket benyttes både teiner og ruser. Myndighetene innførte reguleringer i fisket fra og med 2011.

Tang og tare

Omsetningen av tang og tare gjennom salgslagene er på plass fra og med 2011. Kvantumet har økt kraftig og er i 2012 kommet opp i 34 621 tonn som er en oppgang på 12 711 tonn fra 2011, men

verdien var bare på kr 6,5 mill. Snittprisen pr. kg var kr 0,19.

2.3 Lagets økonomi

Etter en brutto omsetning på kr 461,2 mill. som gav provisjonsinntekter på kr 5,6 mill., og andre inntekter på kr 603 603,- er regnskapet gjort opp med et overskudd etter skatt på kr 2 480 993,-.

I statistikkene vil der være differanse i bruttoomsetning i forhold til årsregnskapet, dette skyldes at statistikkene viser omsetning i en 52 ukers periode.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettvissende bilde av lagets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Etter regnskapsårets utgang er det ikke inntrått forhold som er av betydning for vurdering av resultatregnskapet og balanse.

Ledige likvider som laget disponerer er nyttet i ordinær drift.

Forøvrig vises til regnskapet for år 2012.

2.4 Sluttord

Salgslaget hadde ved årsskiftet 5 ansatte hvorav 2 på deltid. Selskapet har som politikk at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn, av 5 ansatte er 4 kvinner.

Antall sykedager har vært 2 dager. Arbeidsmiljøet må betegnes som godt. Virksomhetens bransje medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljø.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet. Utgangspunktet for styrets arbeid vil være å sikre fiskerne gode priser og betalingsbetingelser, samt like muligheter innenfor omsetningssystemene – avhengig av de rammebetingelser som myndighetene måtte vedta.

Styret takker lagets ansatte for det arbeidet som er utført i det året som ligger bak oss. Videre vil styret takke medlemmer, faglag, myndigheter og andre samarbeidspartnere for et godt og konstruktivt samarbeid i året som har gått og håper på et fortsatt godt samarbeid i årene fremover.

Vedlegg 5

Utdrag av årsmeldingane til Rogaland Fiskesalgslag 2011 og 2012

1 Styrets beretning for 2011

1.1 Driften

Det er for beretningsåret 2011 – Salgslagets 65. – avholdt 4 styremøter. I alt er det behandlet 37 saker, 15 referatsaker og 22 vedtaksaker. Sammen med de andre salgslagene er selskapet fortsatt med i prosjektet «Fisk i 100» (fisk i skolen) som ble startet i 1998 og som nå har fått navnet «Fiskeprell». Prosjektet har som målsetning å gjøre fisk som mat og næring bedre kjent blant barn og ungdom. Vår hjemmeside www.rogfisk.no blir stadig mer besøkt. I tillegg til priser og statistikker finnes der nå også aktuelle rundskriv og bestemmelser vedr. reguleringer av fiske i vårt område. Salgslagsavgiften har for leveringer i Norge vært 2,25 pst. og 1,75 pst. for leveringer i utlandet. Regnskapet er gjort opp med et underskudd på kr 2 711 807 etter skatt og er dekket inn fra annen egenkapital. Den finansielle risikoen er knyttet til beholdningen av fond. I løpet av året er det overført kr 11 500 til Norges Fiskarlag. Dette inkluderer også vårt bidrag til velferdsstasjoner for 2011. Regnskapet er avgitt under forutsetning om fortsatt drift. Arbeidsmiljøet er godt. Det har ikke vært skader eller ulykker i 2011. Hensynet til likestilling mellom kjønnene er godt ivaretatt. Selskapet forurensar ikke det ytre miljø. Selskapet har ingen egen forsknings- og/eller utviklingsaktivitet.

1.2 Organisasjon

I løpet av året har det vært levert fangster fra totalt 284 (300) registrerte norske fiskere, hvorav 236 (244) fra Rogaland. I tillegg har vi hatt leveranser fra 154 (165) uregistrerte fiskere. Salgslaget har ved årsskiftet tre ansatte (en mann og to kvinner) i heltidsstillinger. De styrende organer i selskapet består av kun menn.

1.3 Førstehåndsomsetningen

Året 2011 viser en nedgang i volum på 18 pst. og en nedgang i verdi på 10 pst. i forhold til fjoråret. Andelen av leveringer i utlandet viser en betydelig nedgang fra fjoråret og utgjør 16,0 pst. mot 24,5 pst. året før. Utenlandske fiskeres (2) levering i Rogaland utgjør kun kr 419 296, en vesentlig nedgang fra 2010. Det har vært avholdt 1 ordinært prisforhandlingsmøte med kjøperne i Rogaland. I tillegg har det vært avholdt flere telefonmøter om prisen på kokte reker. Pga. den vanskelige markedssituasjonen ble vi nødt til å redusere minsteprisen for torsk fra og med 16.05.2011 med 3 kroner pr. kg. Til gjengjeld fikk vi øket prisen på sei fra samme dato med kr 0,50 pr. kg. Etter samråd med kjøperne ble det enighet om prolongering av gjeldende priser og således ikke behov for prisforhandlinger på høsten. Førstehåndsomsetningen gjennom Laget har vært drevet etter samme prinsipper som tidligere. Verdien av 1. håndsomsetningen utgjorde kr 156 716 157 som er en nedgang på kr 16 876 705 i forhold til i fjor. Det totale kvantum viser en nedgang, 5 631 tonn (kappa vekt) i 2011 mot 6 836 tonn i 2010.

Pr. 31.12.11 hadde følgende firma gyldig kjøpetillatelse:

- Sirevaag A/S, Sirevåg
- FONN Egersund AS, Egersund
- Vassøy Krabbe AS, Vassøy(hummer)
- Rennesøy Reker AS, Rennesøy
- K-Fisk AS, Kopervik
- Åkra Sjømat, Åkrehamn
- Rennesøy Fisk og Skalldyr, Rennesøy
- Marine Harvest Norway AS, Bergen (leppeskjete)
- Grieg Seafood Rogaland AS, Bergen (leppeskjete)
- Bjørn Løften, Torvastad(krabbe)
- Fjordfisk A/S, Skånevik
- Alsaker Fjordbruk AS (leppeskjete)
- Bremnes Seashore AS (leppeskjete)

- Feøy Fiskeoppdrett AS (leppefisk)
- Eidesvik Laks AS (leppefisk)
- Fjord Service DA, Flekkefjord (leppefisk)
- FMC Biopolymer AS, Haugesund (tare)

Seks av dispensasjonene er gitt for omsetning av reker, mens resten gjelder krabbe, fisk og hummer.

Andre mottaksstasjoner

- Yrkje Fiskemottak, Skjoldastraumen
- Skiftun Fiskemottak, Skiftun
- Rygjabø vid. skole, Judaberg 5

Dispensasjoner for kaisalg til forbruker

Det er i 2011 innvilget 34 dispensasjoner for salg av fisk og skalldyr direkte fra fisker til forbruker, det samme som året før. Dette representerer en omsetning på kr 6 598 474 mot kr 6 304 077 i 2010.

1.4 Fiskeomsetningen

Av de enkelte fiskesorter ble det levert følgende, jf. tabell 5.1.

Omsetningssituasjonen for reker

Rekefisket utgjorde 48 pst. av Salgslagets 1. håndsomsetning. Totalkvantumet viser en nedgang på 7 tonn i 2011 (fra 1 280 tonn i 2010 til 1 273 tonn i 2011). Kvotene for Nordsjøen og Skagerrak har vært slått sammen og fordelt pr. båt med 40 tonn i de to første 4-måneders periodene

Tabell 5.1 Fiskeomsetningen 2010 og 2011

2011	Menge (tonn)	Pris	Verdi i mill. kroner (kappa vekt)
Sei	2 175	11,22	24,4
Torsk	348	25,45	8,8
Hyse	191	12,05	2,3
Lyr	116	14,36	1,6
Lange	102	11,33	1,1
Lysing	206	10,88	2,2
Rødspette	126	15,01	1,8
Kveite	6	86,96	0,5
Breiflabb	70	75,96	5,3
Leppefisk	79	180,14	14,3

I tallene for sei er det inkludert 182 tonn notsei.

2010	Menge (tonn)	Pris	Verdi i mill. kroner (kappa vekt)
Sei	3 309	11,59	38,3
Torsk	352	25,22	8,9
Hyse	178	11,65	2,0
Lyr	183	13,56	2,4
Lange	110	11,58	1,2
Lysing	260	10,36	2,6
Rødspette	49	11,52	0,6
Kveite	8	84,01	0,7
Breiflabb	102	81,08	8,2
Leppefisk	74	153,10	11,3

og 30 tonn i den siste. Båtkvoten ble opphevet i 2. periodekvote. Årsfangsten for reker viser at det manglet ca. 3 000 tonn på at den totale kvote på 7 452 tonn reker i Skagerrak og Nordsjøen ble fisket opp.

Råreker

Kvantumet med råreker er gått opp fra 305 tonn i 2010 til 416 tonn i 2011. Til tross for dette er råvare tilgangen bekymringsfull for våre rekeprodusenter. Minsteprisen for alle sorteringen med råreker ble satt opp med kr 0,50 pr. kg fra og med 12.09.11. Gjennomsnittsprisen har for råreker har likevel gått ned fra kr 11,52 til kr 11,19 pr. kg. Dette skyldes et større innslag av småreker i 2011 enn i 2010.

Den tollfrie kvoten til EU for pillede reker i lake (1 000 tonn) ble heller ikke oppbrukt i 2011.

Salt-/sjøkoktereke

Saltkokte reker har et kvantum på 416 tonn, en nedgang på 78 tonn fra 2010. Gjennomsnittsprisen har hatt en pen økning, kr 80,83 i 2011 mot kr 73,41 i 2010. Sjøkokte reker viser en nedgang i kvantum, fra 480 tonn i 2010 til 440 tonn i 2011. Gjennomsnittsprisen har gått opp fra kr 77,41 i 2010 til kr 83,95 i 2011. Den gjennomsnittlige prisen til fisker for kokte reker i 2011 er kr 82,43 mot kr 75,38 i 2010.

Eksport av reker til Sverige

Minsteprisen for sjø- og saltkokte reker til Sverige har vært kr 36,00 gjennom hele året. Av den tollfrie kvoten for total eksport av kokte reker til EU på 800 tonn ble det eksportert 332 tonn. Eksporten av kokte reker fra våre eksportører til Sverige var 55 tonn mot 72 tonn året før. Den tollfrie kvoten vil være den samme i 2012.

Torsk

Torsk viser en nedgang fra 352 tonn i 2010 til 348 tonn i 2011. Markedet for torsk var vanskelig i begynnelsen av året, men tok seg opp utover året og gjennomsnittsprisen viser en oppgang fra kr 25,22 til kr 25,45 pr. kg kappet vekt.

Sei

Sei (eks. notsei) viser en nedgang fra 3 309 tonn i 2010 til 1 989 tonn i 2011. Samtidig viser gjennom-

snittsprisen en nedgang fra kr 11,59 til kr 11,22 pr. kg kappet vekt. For fartøy med nordsjøtråltillatelse og avgrenset nordsjøtråltillatelse har kvoten vært 400 tonn for hele året.

Sjøkreps

Det er levert 41 tonn sjøkreps. Dette er en nedgang på hele 47 tonn fra fjoråret, mens gjennomsnittsprisen gått opp fra 74,97 i 2010 til 86,47 i 2011.

Hummer

Kvantumet med hummer som er solgt gjennom Laget viser en nedgang fra året før, fra 12 825 kg i 2010 til 10 351 kg i 2011. Reguleringen har vært den samme som året før, dvs. fiske i oktober og november. Gjennomsnittsprisen har vist en positiv utvikling fra kr 227,86 i 2010 til kr 239,49 i 2011.

Krabbe

Minsteprisene for både produksjonskrabbe og konsumkrabbe har stått fast gjennom hele året. Den totale mengde krabbe som er solgt gjennom Laget er gått opp fra 606 tonn til 736 tonn.

Leppefisk

Alle oppdrettsselskapene som opererer i Rogaland, har nå opprettet kjøpeavtale med Laget. I tillegg har Fonn Egersund og Fjordservice, Flekkefjord mottatt leppefisk for videretransport med tankbil ut av fylket. Førstehåndsverdien har gått opp fra 11,3 mill. kr i 2010 til 14,3 mill. kr i 2011. Fordelingen og gjennomsnittspriser på enkelte sortene har vært slik:

Bergnebb 640 009 (542 350) stk. 5,38(5,01)/stk.

Grøngylt 919 099 (911 026) " 9,34(7,66)/stk.

Berggylt 234 347 (163 216) " 12,96(10,06)/stk.

Tare

Iflg. ny forskrift med utgangspunkt i havressursloven har vi omsetningsrett på alle viltlevende marine ressurser, som ikke spesifikt er tillagt Norges Sildesalgslag. Dette gjelder bl.a. tare som kjøpes av FMC Biopolymer i Haugesund. I løpet av året er det landet i Rogaland 9 561 tonn til en verdi av 1,8 mill. kr.

1.5 Samarbeid med andre salgslag

I tillegg til det generelle samarbeidet med andre salgslag gjennom Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd, har vi et samarbeid med Skagerakfisk S/L på reker og Vest-Norges Fiskesalslag på notsei. I løpet av året har vi gått over til nytt datasystem for behandling av sluttsedler. Sammen med Vest-Norges Fiskesalslag benytter vi nå samme system som Norges Sildesalgslag og som driftes via en egen server i Bergen. Dette er et system som har vært utprøvet i lengre tid og som viser seg veldig driftssikkert. Samtidig vil dette systemet gi både kjøpere og fiskere anledning til å hente ut egne statistikker.

1.6 Minsteprisforhandlinger

Det ble avholdt ordinært prisforhandlingsmøte i mai. I tillegg har det vært avholdt telefonmøter vedr. rekeprisene når markedssituasjonen tilsa det. I forhandlingene har vært benyttet pris-sammenligninger med andre salgslag, samtidig som den aktuelle markedssituasjonen har vært hensyntatt.

1.7 Kassapolen

Det er ikke brukt penger på innkjøp av kasser i løpet av året. Poolen er finansiert med et trekk på fisker og kjøper med 8 øre pr. kg. Fiskemottakene Sirevaag AS, Sirevåg og FONN Egersund A/S, Egersund har stått for rengjøringen av kassene, samt at noen kasser blir vasket i Danmark. Den totale belastning for kassavask beløper seg til kr 237 686 mot kr 297 525 i 2009. Kontoen hos Rogaland Fiskesalgslag S/L viser pr. 31.12.11 en positiv balanse på kr 1 102 885.

Følgende personer har administrert poolen:

- Arne Mong, formann, fiskernes representant
- Torger Torgersen, kjøpernes representant
- Steinar Berntsen, kjøpernes representant
- Onar Myhre, kjøpernes representant
- Frank Midtbø, fiskernes representant
- Tore Kr. Knutsen, fiskernes representant

1.8 Fiskeriavtalen 2011

Tilskuddsordninger

Føring: bevilget 2011 kr 1 050 000

Disponering av tilskuddet

Føringstilskudd reker kr 274 747

Føringstilskudd fisk kr 730 778

1.9 Fiskernes ulykkeskasse

Fiskernes Ulykkeskasse hadde ved utgangen av 2010 dette styret:

- Jan Skjervø, formann
- Hilmar Blikø, nestformann
- Otto Benjaminson
- Arne Ringstad

Utligningssummen for 2010 var kr 300 000. Stønadssummen var i 2010 kr 50 000 ved ulykkesdød og ved 100 pst. medisinsk invaliditet som følge av ulykkeshendinger.

2 Styrets beretning for 2012

2.1 Driften

Det er for beretningsåret 2012 – Salgslagets 66. – avholdt 5 styremøter. I alt er det behandlet 39 saker, 16 referatsaker og 23 vedtaksaker. Sammen med de andre salgslagene er selskapet fortsatt med i prosjektet «Fisk i 100» (fisk i skolen) som ble startet i 1998 og som nå har fått navnet «Fiskesprell». Prosjektet har som målsetning å gjøre fisk som mat og næring bedre kjent blant barn og ungdom. Vår hjemmeside www.rogfisk.no blir stadig mer besøkt. I tillegg til priser og statistikker finnes der nå også aktuelle rundskriv og bestemmelser vedr. reguleringer av fiske i vårt område. Salgslagsavgiften har for leveringer i Norge vært 2,25 pst. og 1,75 pst. for leveringer i utlandet. Regnskapet er gjort opp med et underskudd på kr 578 228 etter skatt og er dekket inn fra annen egenkapital. Den finansielle risikoen er knyttet til beholdningen av fond. I løpet av året er det overført kr 6 000 til Norges Fiskarlag. Dette inkluderer også vårt bidrag til velferdsstasjoner for 2012. Regnskapet er avgitt under forutsetning om fortsatt drift. Arbeidsmiljøet er godt. Det har ikke vært skader eller ulykker i 2012. Hensynet til likestilling mellom kjønnene er godt ivaretatt. Selskapet forurensar ikke det ytre miljø. Selskapet har ingen egen forsknings- og/eller utviklingsaktivitet.

2.2 Organisasjon

I løpet av året har det vært levert fangster fra totalt 290 (284) registrerte norske fiskere, hvorav 252 (236) fra Rogaland. I tillegg har vi hatt leveranser fra 122 (154) uregistrerte fiskere. Salgslaget har ved årsskiftet to ansatte kvinner i heltidsstillinger og en innleid mannlig konsulent. De styrende organer i selskapet består av kun menn.

2.3 Førstehåndsomsetningen av fisk

Året 2012 viser en nedgang i volum på 8 pst. og en nedgang i verdi på 19 pst. i forhold til fjoråret. Andelen av leveringer i utlandet viser en liten oppgang fra fjoråret og utgjør 19,7 pst. mot 16,0 pst. året før. Utenlandske fiskeres (1) levering i Rogaland utgjør kun kr 63 557 en vesentlig nedgang fra 2011. Det har vært avholdt ett ordinært prisforhandlingsmøte med kjøperne i Rogaland og et møte vedr. prisen på røreker med rekeprodusentene. I møte 15.02.2012 ble det oppnådd enighet om en økning på sei, lyr og krabbe. Minsteprisen på kokte reker ble satt til kr 85 for hele året, med den klare forutsetning at fiskerne skulle få det som markedet tilsa. Det ble videre anmodet fra kjøperne å ta bort minsteprisene fra hjemmesiden, da de mente at dette kunne føre til press på prisene til fisker. Etter samråd med kjøperne ble det enighet om prolongering av gjeldende priser og således ikke behov for prisforhandlinger på høsten. I tillegg ble det avholdt et møte vedr. hummermerking. Resultatet etter noen dagers diskusjoner ble at alle kjøperne ble med på ordningen som kom i gang etter at sesongen startet. Førstehåndsomsetningen gjennom Laget har vært drevet etter samme prinsipper som tidligere. Verdien av 1. håndsomsetningen utgjorde kr 129 747 129 som er en nedgang på kr 26 969 028 i forhold til i fjor. Det totale kvantum viser en nedgang, 5 195 tonn (kappa vekt) i 2012 mot 5 631 tonn i 2011. Pr. 31.12.12 hadde følgende firma gyldig kjøpetillatelse:

- Sirevaag A/S, Sirevåg
- FONN Egersund AS, Egersund
- Vassøy Krabbe AS, Vassøy
- Rennesøy Reker AS, Rennesøy
- K-Fisk AS, Kopervik
- Åkra Sjømat, Åkrehamn
- Rennesøy Fisk og Skalldyr, Rennesøy
- Marine Harvest Norway AS, Bergen (leppefisk)
- Grieg Seafood Rogaland AS, Bergen (leppefisk)
- Bjørn Løften, Torvastad (krabbe)
- Fjordfisk A/S, Skånevik
- Alsaker Fjordbruk AS (leppefisk)
- Bremnes Seashore AS (leppefisk)
- Feøy Fiskeoppdrett AS (leppefisk)
- Eidesvik Laks AS (leppefisk)
- Fjord Service DA, Flekkefjord (leppefisk)
- FMC Biopolymer AS, Haugesund (tare)
- Kjell Halvdan Olsen, Kvitsøy

Andre mottaksstasjoner

- Yrkje Fiskemottak, Skjoldastraumen
- Skiftun Fiskemottak, Skiftun
- Rygjabø vid. skole, Judaberg

Dispensasjoner til kaisalg

Det er i 2012 innvilget 35 dispensasjoner for salg av fisk og skalldyr direkte fra fisker til forbruker, det samme som året før. Dette representerer en omsetning på kr 5 841 513. 9 av dispensasjonene er gitt for omsetning av reker og bifangst i tilknytning til reketrål, mens resten gjelder krabbe, sjøkreps og hummer.

2.4 Fiskeomsetningen

Av de enkelte fiskesorter ble det levert følgende, jf. tabell 2.2.

Omsetningssituasjonen for reker

Rekefisket utgjorde 32 pst. av Salgslagets 1. håndsomsetning. Totalkvantumet viser en nedgang på 567 tonn i 2012 (fra 1 273 tonn i 2011 til 706 tonn i 2012). Kvotene for Nordsjøen og Skagerrak har vært slått sammen og fordelt pr. båt med 40 tonn i de to første 4-måneders periodene og 30 tonn i den siste. Båtkvoten ble opphevet i 2. periodekvote. Årsfangsten for reker viser at det manglet ca. 2 500 tonn på at den totale kvote på 7 452 tonn reker i Skagerrak og Nordsjøen ble fisket opp.

Røreker

Kvantumet med røreker er gått ned fra 416 tonn i 2011 til 248 tonn i 2012. Leveringssituasjonen for våre rekeprodusenter er meget bekymringsfull. Minsteprisen for alle sorteringen med røreker har stått fast gjennom hele året. Gjennomsnittsprisen har likevel gått ned fra kr 11,19 til kr 10,86 pr. kg. Dette skyldes et større innslag av småreker i 2012 enn i 2011. Den tollfrie kvoten til EU for pillede reker i lake (1 000 tonn) ble heller ikke oppbrukt i 2012.

Salt-/sjøkokte reker

Saltkokte reker har et kvantum på 266 tonn, en nedgang på 150 tonn fra 2011. Gjennomsnittsprisen har hatt en pen økning, kr 95,67 i 2012 mot kr 80,83 i 2011. Sjøkokte reker viser en nedgang i kvantum, fra 440 tonn i 2011 til 190 tonn i 2012.

Tabell 5.2 Fiskeomsetningen 2011 og 2012

2012	Menge (tonn)	Pris	Verdi i mill. kroner (kappa vekt)
Sei	1 886	11,25	21,2
Torsk	456	24,67	11,2
Hyse	283	11,82	3,3
Lyr	84	15,20	1,2
Lange	143	11,01	1,5
Lysing	401	10,69	4,2
Rødspette	131	11,97	1,5
Kveite	5	84,99	0,4
Breiflabb	59	75,77	4,5
Leppefisk	77	186,19	14,3

2011	Menge (tonn)	Pris	Verdi i mill. kroner (kappa vekt)
Sei	2 175	11,22	24,4
Torsk	348	25,45	8,8
Hyse	191	12,05	2,3
Lyr	116	14,36	1,6
Lange	102	11,33	1,1
Lysing	206	10,88	2,2
Rødspette	126	15,01	1,8
Kveite	6	86,96	0,5
Breiflabb	70	75,39	5,3
Leppefisk	79	180,14	14,3

Gjennomsnittsprisen har gått opp fra kr 83,95 i 2011 til kr 99,71 i 2012. Den gjennomsnittlige prisen til fisker for kokte reker i 2012 er kr 97,35 mot kr 82,43 i 2011.

Eksport av kokte reker til Sverige

Minsteprisen for sjø- og saltkokte reker til Sverige har vært kr 36,00 gjennom hele året. Av den tollfrie kvoten for total eksport av kokte reker til EU på 800 tonn ble det eksportert 414 tonn. Eksporten av kokte reker fra våre eksportører til Sverige var 13 tonn mot 55 tonn året før.

Torsk

Torsk viser en oppgang fra 348 tonn i 2011 til 456 tonn i 2012. Markedet for torsk har vært delvis vanskelig og gjennomsnittsprisen viser en nedgang fra kr 25,45 til kr 24,67 pr. kg kappet vekt.

Sei

Sei (eks. notsei) viser en nedgang fra 1 989 tonn i 2011 til 1 886 tonn i 2012. Samtidig viser gjennomsnittsprisen en ubetydelig oppgang, fra kr 11,22 til kr 11,25 pr. kg kappet vekt. 7

Sjøkreps

Det er levert 41 tonn sjøkreps. Dette er det samme kvantum som året før og gjennomsnittsprisen gått opp fra 86,47 i 2011 til 91,84 i 2012.

Hummer

Kvantumet med hummer som er solgt gjennom Laget viser en nedgang fra året før, fra 12 825 kg i 2011 til 10 351 kg i 2012. Reguleringen har vært den samme som året før, dvs. fiske i oktober og november. Gjennomsnittsprisen har vist en positiv utvikling fra kr 227,86 i 2010 til kr 239,49 i 2011. Hummermerkingen kom ikke i gang ved fiskets start.

Krabbe

Minsteprisene for både produksjonskrabbe og konsumkrabbe ble øket med kr 0,25 pr. kg. fra og med 20.02. Markedet for krabbe har vært godt både i Norge og på eksport.

Den totale mengde krabbe som er solgt gjennom Laget er gått opp fra 736 tonn til 741 tonn.

Leppefisk

Alle oppdrettsselskapene som opererer i Rogaland, har nå opprettet kjøpeavtale med Laget. I tillegg har Fonn Egersund og Fjordservice, Flekkefjord mottatt leppefisk for videretransport med tankbil ut av fylket. Førstehandsverdien på 14,3 mill. kr er den samme som i 2011. Fordelingen og gjennomsnittsprisene på enkelte artene har vært slik:

Bergnebb	793 815 (640 009) stk.	5,58(5,38)/stk.
Grøngylt	796 210 (919 099) "	9,29(9,34)/stk.
Berggylt	180 330 (234 347) "	13,99(12,96)/stk.

Tare

Iflg. ny forskrift med utgangspunkt i havressursloven har vi omsetningsrett på alle villlevende marine ressurser, som ikke spesifikt er tillagt Norges Sildesalgslag. Dette gjelder bl.a. tare som kjøpes av FMC Biopolymer i Haugesund. I løpet av året er det landet i Rogaland 8 756 tonn til en verdi av 1,4 mill., mot 9 561 tonn til en verdi av 1,8 mill. kr i 2011.

2.5 Samarbeid med andre salgslag

I tillegg til det generelle samarbeidet med andre salgslag gjennom Fiskesalgslagenes Samarbeids-

råd, har vi et samarbeid med Skagerakfisk S/L på reker og Vest-Norges Fiskesalgslag på notsei. Sammen med Vest-Norges Fiskesalgslag benytter vi nå samme system som Norges Sildesalgslag og som driftes via en egen server i Bergen. Dette er et system som har vært utprøvet i lengre tid og som viser seg veldig driftssikkert. Samtidig vil dette systemet gi både kjøpere og fiskere anledning til å hente ut egne statistikker. På tampen av året ble det innledet diskusjoner med Vest-Norges Fiskesalgslag om et tettere samarbeid med siktemål om en sammenslåing av de to selskapene.

2.6 Minsteprisforhandlinger

Det ble avholdt ordinært prisforhandlingsmøte i mai og møte vedr. prisen på råraker med rekeprodusentene i november. I tillegg har det vært avholdt telefonmøter vedr. rekeprisene når markedssituasjonen har gjort dette nødvendig. I forhandlingene har vært benyttet pris-sammenligninger med andre salgslag, samtidig som den aktuelle markedssituasjonen har vært hensyntatt.

2.7 Kassapolen

Det er ikke brukt penger på innkjøp av kasser i løpet av året. Poolen er finansiert med et trekk på fisker og kjøper med 8 øre pr. kg. Fiskemottakene Sirevaag AS, Sirevåg og FONN Egersund A/S, Egersund har stått for rengjøringen av kassene, samt at noen kasser blir vasket i Danmark. Den totale belastning for kassavask beløper seg til kr 203 014 mot kr 237 686 i 2011. Kontoen hos Rogaland Fiskesalgslag S/L viser pr. 31.12.12 en positiv balanse på kr 1 336 050.

Følgende personer har administrert poolen:

- Arne Mong, formann, fiskernes representant (inntil 13.04.2012)
- Torger Torgersen, kjøpernes representant
- Steinar Berntsen, kjøpernes representant
- Onar Myhre, kjøpernes representant
- Frank Midtbø, fiskernes representant
- Tore Kr. Knutsen, fiskernes representant

2.8 Tilskuddsordninger

Føring: bevilget 2012 kr 850 000

Disponering av tilskuddsmidlene

Føringstilskudd reker kr 234 358

Føringstilskudd fisk kr 646 024

2.9 Fiskerne ulykkeskasse

Fiskernes Ulykkeskasse hadde ved utgangen av 2012 dette styret:

- Jan Skjervø, formann
 - Hilmar Blikø, nestformann
 - Otto Benjaminson
 - Arne Ringstad
-

Utligningssummen for 2012 var kr 300 000. Stønadssummen var i 2012 kr 50 000 ved ulykkesdød og ved 100 pst. medisinsk invaliditet som følge av ulykkeshendinger.

Vedlegg 6

Utdrag av årsmeldingane til Skagerakfisk 2011 og 2012

1 Styrets beretning for 2011

1.1 Organisasjon og drift

I beretningsåret ble det den 15. april avholdt ordinært årsmøte. Det er i beretningsperioden avholdt fem styremøter. Laget samarbeider med de øvrige 5 salgslag gjennom Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd. Laget er sammen med øvrige salgslag andelshaver i samvirkeforetaket Catch Certificate SA som utsteder sertifikater for eksport av fisk til EU. Skagerakfisk bekrefter med sertifikatene at sluttseddelført fangst innen Lagets distrikt er lovlig fanget. Salgslagene innenfor hvitfisksektoren har et formalisert samarbeide om informasjon og reklame for norske reker. Informasjonsutvalget for reker finansieres med 4 øre pr. kg landet norske reker. Laget har som tidligere år, bidratt til dekning av felles kostnader til velferdstjenester gjennom Norges Fiskarlag. Lagets andel i 2011 har vært kr 18 000,-. Laget har dekket kostnader til møtevirksomhet m.v. i lokal lag med kr 26 482,- i 2011. Laget har i samarbeid med de øvrige salgslagene gitt økonomisk bidrag til «Fiskesprell», NM i sjømat, IWMC, Norges Fiskerihistorie samt diverse lokale fiskeriarrangementer.

Laget har vært involvert i utarbeidelsen av «Nasjonal strategisk risikovurdering for ressurskontrollen» og har hatt to møter med Fiskeridirektoratet sammen med andre salgslag om gjennomføringen av ressurskontrollen. I desember 2010 nedsatte Fiskeri- og Kystdepartementet en arbeidsgruppe for gjennomgang av råfiskloven. Mandatet for gjennomgangen var å oppdatere råfiskloven i forhold til utviklingen av salgslags-systemet og en evaluering av minsteprisfastsettelsen. Arbeidsgruppens rapport ble sendt på høring i desember 2011. Skagerakfisk ga sin høringsuttalelse 2. februar 2012.

Skagerakfisk finner at deler av forslaget til ny lov går lenger enn en oppdatering av råfiskloven og vil dersom det blir vedtatt, endre viktige prinsipper i råfiskloven. I september 2011 nedsatte

Fiskeri- og Kystdepartementet en arbeidsgruppe «Fiske i Sør» for å utrede og vurdere situasjonen for næringsvirksomhet og fritidsaktivitet basert på fiske i sør. Aage Johansen og Jørn Lian representerer Skagerakfisk i arbeidsgruppa. Laget har i 2011 inngått avtale med Norges Sildesalgslag om et IT-samarbeid. Samarbeidet medfører at Sildelaget overtar drift av Lagets IT-systemer med utgangspunkt i Sildelagets systemer. Samtidig med overgangen vil det bli utviklet programvare som ivaretar Lagets spesielle behov for en mer fleksibel og oppdatert gjennomføring av mottaks-garantien. Det nye systemet vil bli satt i drift høsten 2012.

Laget (Ræginvest) har i 2011 solgt sine resterende aksjer (9 pst.) i Fjordfisk A/S til Fjordfisk Holding A/S som eies av ansatte og lokale fiskere. I 2012 vil Skagerakfisk overta fiskemottakseiendommen i Son med utgangspunkt i en tidligere inngått avtale (1991) om forkjøpsrett. Laget har i 2011 ferdigstilt fiskemottaksanlegget på Hvasser og overdratt 2/3. etasje til Hvasser Utvikling A/S. Ingrid Kjelleberg og Sissel Taraldsen gikk av med pensjon i aug2011/jan 2012 etter henholdsvis 39 og 48 års ansettelse.

1.2 Administrasjon og gjennomføring av førstehåndsomsetningen

Omsetningssystem/prisfastsettelse

Omsetningssystem og prisfastsettelse er nedfelt i forretningsreglene. Det har ikke vært endringer i omsetningssystem og prisfastsettelse i 2011.

Mottaksstasjoner og kjøpere

Det er ved årsskiftet registrert 16 ordinære mottakere/kjøpere innen Lagets distrikt. Det er avholdt ett møte med mottakerne/kjøperne for å diskutere felles problemstillinger knyttet til førstehåndsomsetningen. Reduserte tilførsler av reke samt streng vinter har gitt svakere lønnsomhet for flere mottakere. Pakkegodtgjørelsen ble i denne sammenheng økt betydelig fra 16. mai.

Dispensasjon for salg av egen fangst

Bestemmelsene om dispensasjon for salg av egen fangst direkte til forbruker (kaisalg) ble i 2011 videreført som året før. Det ble tildelt 15 ordinære kaisalgstillatelser i 2011 hvorav 13 innenfor Drøbak/Storsand. Total omsetning var 3,7 mill. kr. Det ble gitt 29 salgstillatelser for krabbe hvorav det foreligger omsetningsoppgave fra 23. I tillegg er det mottatt omsetningsoppgave fra 10 fiskere. Total omsetning av krabbe var 1,1 mill. kr.

Omsetningseneretten

Det er ikke gjort endringer i omsetningseneretten i 2011. Forslaget fra arbeidsgruppe til «ny» råfisklov er tidligere omtalt og vil kunne få betydelig innvirkning på Lagets omsetningsform dersom de foreslåtte endringer blir vedtatt. Det er i 2011 inndratt kr 158 383 for brudd på bestemmelser i havressursloven. Det er anvendt kr 280 770 av inndratte midler til kontrollformål.

Levering i utenlandsk havn

Det ble i 2011 levert 2961 tonn i utlandet det samme som året før. Leveringene har foregått over offentlige auksjoner i Sverige, Danmark og Nederland. Innmelding og utskriving av fangstser-

tifikater gjennom Sildelaget har fungert greit. Det har vært noen utfordringer knyttet til eksakt angivelse av sort og kvantum ved levering i Danmark. Danske myndigheter har nå endret regelverket slik at en kan rette opp eventuelle mangler innen en fastsatt frist.

1.3 Datterselskaper*Ræginvest A/S*

Selskapet er et investeringsselskap som er eiet av Skagerakfisk SA. Selskapets aksjeportefølje er pr. 31.12.11:

- Skagerakfisk Kristiansand A/S (100 pst.) – selskapet har ikke hatt virksomhet i 2011.
- Fiskerihavna Risør A/S (13 pst.) – selskapet eier og leier ut fiskemottaket i Risør.
- Arendal Fiskemottak A/S (1,25 pst.) – selskapet driver fiskemottaket i Arendal.

Styret har bestått av Jørn Lian og Jan Ivar Olsen.

1.4 Omsetningsforhold*Kvantum og priser på reker*

Det ble i 2011 mottatt 3 207 tonn reker hvorav 1 839 tonn ferske kokte og 1 369 tonn ferske rå. Mottatt kvantum reker fordelt etter størrelse er som følger (tonn):

Tabell 6.1 Mottatt kvantum reker fordelt etter størrelse 2009–2011

	2011	Pst.	2010	Pst.	2009	Pst.
Reker, store kokte	1 857	57	2 006	65	2 324	51
Reker, små kokte	2		1		1	
Råreker, stor	13		31	1	193	4
Råreker, medium	1 205	38	903	30	1 702	38
Råreker, små I	150	5	119	4	296	7
Råreker, små II					3	
Sum	3 207		3 029		4 519	

Tabell 6.2 Gjennomsnittspris til fisker ved levering i lagets distrikt (kr/kg)

	2011	2010	2009	2008
Reker, store kokte	82,45	73,75	65,84	59,45
Råreker, stor	18,80	18,32	17,17	16,44
Råreker, medium	11,13	11,00	10,22	9,54
Råreker, små I	10,39	10,87	9,52	8,75

Førstehandsverdien for reker i 2011 utgjorde 166 mill. kroner mot 159 året før. Reker utgjorde vel 59 pst. av Lagets totale førstehandsverdi.

Regulering av fisket

Saltkokte reker

Av hensyn til omsetningen har leveringen av kokte reker for det svenske marked vært kvoteregulert for h.h.v. 1 – 6 mannsbåter som følger:

Uke 1–3 60 + 200 kg pr. mann pr. uke 4–52:
60 + 300 kg pr. mann pr. uke.

Det antas at kvotene i liten grad har hindret koking av reker. Med virkning fra uke 13 ble bestemmelsen om at det ikke var anledning til å eksportere kokte reker fisket på fredag/lørdag, opphevet. Øvrige bestemmelser vedrørende fiske og levering av kokte reker har vært:

- Liggetid: 2 døgn fra trål trekkes (kun ved innmelding til Skagerakfisk)
- Sortering stor: 8,5 cm/140 stk. pr. kg

Råreker

Det har ikke vært behov for å regulere leveringen av råreker i 2011. Øvrige bestemmelser vedrørende fiske og levering av råreker har vært:

- Liggetid: 2 døgn fra trål trekkes (kun ved innmelding til Skagerakfisk)

Sortering:

- Stor inntil 125 stk. pr. kg (utsortert reke)
- Medium 125–225 stk. pr. kg
- Små I 226–250 stk. pr. kg
- Små II 251–280 stk. pr. kg

Reguleringer fastsatt av myndighetene. Rekefisket i Skagerrak / Nordsjøen ble i 2011 kvoteregulert etter samme prinsipper som året før.

Den norske kvoten på 7 452 tonn ble delt i følgende periodekvoter:

- Januar – april 2 982 tonn
- Mai – august 2 235 tonn
- September – desember 2 235 tonn

I nevnte perioder ble det fastsatt maksimale fartøyskvoter på h.h.v. 40 – 30 – 30 tonn. I tillegg ble det fastsatt helligdagsfredning. Den 16. august ble

fartøyskvotene for 2. periode opphevet. Fartøyskvotene har i liten grad vært til hinder for fisket.

1.5 Markedsforhold

Saltkokte reker

Det ble levert 8 pst. mindre kokte reker enn året før. 94 pst. ble omsatt innenlands. Pris i eget mottak for salg innenlands har vært:

- Uke 1–13: kr 75,-
- Uke 14–19: kr 78,-
- Uke 20–23: kr 83,-
- Uke 24–27: kr 88,-
- Uke 28–34: kr 93,-
- Uke 35–52: kr 85,

Prisen på innlandet har vært løpende diskutert med mottakerne/kjøperne. Prisen har vært påvirket av mindre tilførsler spesielt fra sommeren og ut året.

Det ble eksportert iflg norsk eksportstatistikk 331 tonn til Sverige i 2011, en reduksjon på 34 pst. fra året før. Eksporten fra Skagerakfisk's distrikt utgjorde 52 pst. av kvantumet mot 67 pst. året før. Spørsmål om salg av kokte reker over auksjonen i Göteborg har vært løpende diskutert i styret.

Råreker

Tilførselen av råreker til pilling har økt men er fortsatt på et lavt nivå i forhold til produksjonskapasiteten.

Prisene på alle sorteringer ble økt med kr 0,50 pr. kg fra uke 5. Ved prisfastsettelsen er det tatt hensyn til høye enhetskostnader når det gjelder frakt og produksjon.

Hummer

Hummeromsetningen i 2011 utgjorde 14,6 tonn mot 12,5 tonn året før. Førstehandsverdien ble på 3,7 mill. kroner.

Omsetningen av hummer har stort sett gått greit. Minsteprisen innenlands har vært kr 250/kg, det samme som året før. Det er omsatt 1,3 tonn gjennom mottaksgarantiordningen til eksport. Snittprisen har vært kr 238/kg. Større tilførsler av ferskvann i begynnelsen av oktober

Tabell 6.3 Gjennomsnittspris for prima sortering (kr/kg)

2011	2010	2009
254,72	254,45	285,59

Tabell 6.4 Gjennomsnittsprisen kreps (kr/kg):

	2011	2010	2009
Rå	87,26	74,49	68,79
Kokt	99,47	88,23	89,02
Rå, levert Danmark	80,39	75,47	53,87
Rå, levert Sverige	101,73	89,06	72,25
Gjennomsnittspris	93,85	80,31	73,86

medførte dødelighet og lagringsproblemer for fiskerne i østre distrikt. Skagerakfisk har deltatt på møter med Norsk Hummer A/S om bestandsøkingsprosjekter for hummer på Skagerrakkysten. Prosjektene skal organiseres som «kystsamfunnsprosjekter» hvor «alle» interessenter kan delta på eiersiden. Prosjektens formål er å drive kommersielt utsett av hummeryngel for å bygge opp bærekraftige hummerbestander hvor det over tid kan drives kommersielt hummerfiske og hvor allemannsretten blir ivaretatt.

Kreps

Det ble levert 91 tonn kreps i 2011 en nedgang på 26 pst. fra året før. Førstehandsverdien utgjorde 8,5 mill. kroner. Det ble levert 20 tonn direkte i utlandet. Det har generelt vært en betydelig nedgang i krepsefisket i Skagerrak. Dette har gitt mindre tilførsler og økte priser ved eksport.

Ål

Forbudet mot å fiske ål ble videreført i 2011. På grunn av at EU satte forbud mot import av ål var det ikke mulig å få omsatt et tilstrekkelig kvantum ål slik at overvåkningsfisket i 2010 kunne fortsette i 2011. EU har videreført importforbudet i 2012.

Leppefisk

Det ble omsatt 2,3 mill. stk. leppefisk i 2011 mot 1,8 mill. stk. året før. Førstehandsverdien utgjorde 15,9 mill. kr. Det er registrert omsetning fra 124 leverandører i 2011 mot 79 året før. 6,4 pst. av kvantumet er levert av ikke mantallsførte fiskere. Det er registrert en betydelig nedgang av grøngylt.

Det ble fastsatt følgende minstepriser pr. stk:

- Bergnebb o/11cm: kr 5,-
- Grøngylt o/13 cm: kr 8,-
- Bergylt o/13 cm: kr 14,-

Prisene er vesentlig over minsteprisene året før. Minstemålet for bergnebb ble økt til 11 cm samtidig som myndighetene fastsatte regler for fisket. Det er registrert 6 kjøpere av leppefisk i 2011 og omsetningen synes å ha gått tilfredsstillende. Det er registrert gjennomsnittelig overpriser på alle sorteringer.

Fisk

Omsatt kvantum fisk ble 4 921 tonn til en førstehandsverdi på 84 mill. kr. Det vises til egen mottaksstatistikk når det gjelder kvantum fordelt på de enkelte fiskeslag.

Prisene for salg innenlands har vært fortløpende vurdert og drøftet i ett møte med kjøperne. Minsteprisene for torsk o/2 kg ble økt med kr 1,- og sei hhv. kr 0,50 og 1,00 fra 16. mai. Stort sett all innmeldt fisk er solgt over fiskeauksjonen i Göteborg. Det har vært transportutfordringer på grunn av til tider små kvantum. Oppnådde priser har variert men har gjennomgående vært bedre enn året før. 2 961 tonn fisk er levert direkte i utlandet. Av dette kvantum utgjør rødspette og sei 2 310 tonn. Bifangstregelene for pigghå ble vesentlig skjerpet fra oktober. Dette medførte stor frustrasjon og redusert fiske etter andre arter.

Føringstilskudd 2011

Skagerakfisk hadde til disposisjon 2,73 mill. kr til føringstilskudd i 2011. Tildelte midler i 2011 er disponert som følger (1000 kr):

På grunn av fortsatt svakt fiske av råraker til produksjon ble det stående igjen midler som er søkt overført for bruk i 2012. I tillegg til føringstilskuddet er det utbetalt kr 75 000,- i støtte til mottaksstasjoner. Dette er midler fra tildelt beløp i 2009. Føringstilskuddet til reker er utbetalt til fisker med inntil kr 2,50 pr. kg for råraker innmeldt og pakket for Skagerakfisk. Føringstilskuddet til fisk er utbetalt til fisker med inntil kr 2,50 pr. kg

Tabell 6.5 Gjennomsnittsprisetter innveid vekt (kr/kg)

	2011	2010	2009
Torsk	25,25	24,18	24,97
Lyr	14,97	15,40	14,87
Sei	11,87	10,80	8,77
Kolje	11,92	12,29	12,47
Lange	13,83	12,73	13,39
Smørflyndre	18,48	18,31	20,70
Lysing	14,29	15,12	18,99
	Sum	Reker	Torskefisk
Totalt anvendt	2 158	1 351	807

for fisk innmeldt og pakket for Skagerakfisk og hvor pris til fisker har vært lavere enn gjeldende minstepris.

2 Styrets beretning for 2012

2.1 Organisasjon og drift

I beretningsåret ble det den 20. april avholdt ordinært årsmøte. Det er i beretnings-perioden avholdt 5 styremøter. Laget samarbeider med de øvrige 5 salgslag gjennom Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd. Laget er sammen med øvrige salgslag andelshaver i samvirkeforetaket Catch Certificate SA som utsteder sertifikater for eksport av fisk til EU. Skagerakfisk bekrefter med sertifikatene at sluttseddelført fangst innen Lagets distrikt er lovlig fanget. Salgslagene innenfor hvitfisksektoren har et formalisert samarbeide om informasjon og reklame for norske reker. Informasjonsutvalget for reker finansieres med 4 øre pr. kg landet norske reker. Rekefiskerne i Lagets distrikt og Laget bidrar med 50 pst. hver. Laget har som tidligere år, bidratt til dekning av felles kostnader til velferdstjenester gjennom Norges Fiskarlag. Lagets andel i 2012 har vært kr 15 000,-. Laget har dekket kostnader til møtevirk-somhet m.v. i fylkeslag og lokallag med kr 83 287,- i 2012. Laget har i samarbeid med de øvrige salgslagene gitt økonomisk bidrag til «Fiskesprell», NM i sjømat, IWMC, Norges Fiskerihistorie samt diverse lokale fiskeriarangementer. Laget har vært involvert i utarbeidelsen av «Nasjonal strategisk risikovurdering for ressurskontrollen i 2012».

Det har vært avholdt møter med Fiskeridirektoratet vedrørende dispensasjon fra veie- og underskriftskrav på sluttseddel ved levering til mottak som ikke er betjent. Fiskeridirektoratet har etablert en ordning som til en viss grad imøtekommer næringens ønsker. Laget har i 2012 arbeidet med å utvikle og tilpasse IT-systemene til Norges Sildesalgslags systemer i henhold til inngått avtale. De nye systemene ble satt i drift fra 1. jan 2013.

2.2 Administrasjon og gjennomføring av førstehåndsomsetningen

Omsetningssystem/prisfastsettelse

Omsetningssystem og prisfastsettelse er nedfelt i forretningsreglene. Det har ikke vært endringer i omsetningssystem og prisfastsettelse i 2012. Svikten i rekefisket har medført mindre reker til Sverige. Dette har igjen ført til logistikkutfordringer for innmeldt fisk spesielt om sommeren. Styret har på denne bakgrunn diskutert eventuell suspensjon av mottaksgarantien i slike perioder. Styret finner at dette er forhold som bør diskuteres på årsmøtet før eventuelle beslutninger om slik suspensjon blir tatt. Mottaksgarantiordningen fremmes derfor som egen sak på årsmøtet.

Mottaksstasjoner og kjøpere

Det er ved årsskiftet registrert 14 ordinære mottakere/kjøpere innen Lagets distrikt. Det er avholdt to møter med mottakerne/kjøperne for å diskutere felles problemstillinger knyttet til første-

håndsomsetningen herunder råstoffpris samt ett møte knyttet til overgangen til nytt IT-system.

Dispensasjon for salg av egen fangst

Bestemmelsene om dispensasjon for salg av egen fangst direkte til forbruker (kaisalg) ble i 2012 videreført som året før. Det ble tildelt 15 ordinære kaisalgstillatelser i 2012 hvorav 13 innenfor Drøbak/Storsand. Total omsetning var 4,3 mill. kr. Det ble gitt 34 salgstillatelser for krabbe. Total omsetning av krabbe var 1,4 mill. kr.

Omsetningseneretten

Det er ikke gjort endringer i omsetningseneretten i 2012. Det er i 2012 inndratt kr 266 410 for brudd på bestemmelser i havressursloven. Det er anvendt kr 363 500 av inndratte midler til kontrollformål og kr 219 960 til frakttilskudd. Saldo inndratte midler til nyttår er kr 3 008 756.

Levering i utenlandsk havn

Det ble i 2012 levert 2095 tonn i utlandet, en nedgang på 30 pst. fra året før. Leveringene har foregått over offentlige auksjoner i Sverige, Danmark og Nederland. Innmelding og utskriving av fangstsertifikater gjennom Sildelaget har fungert greit.

2.3 Datterselskaper

Ræginvest A/S

Selskapet er et investeringsselskap som er eiet av Skagerakfisk SA. Selskapets aksjeportefølje er pr. 31.12.12: Skagerakfisk Kristiansand A/S (100 pst.) – selskapet har ikke hatt virksomhet i 2012. Fiske-rihavna Risør A/S (13 pst.) – selskapet eier og leier ut fiskemottaket i Risør.

2.4 Omsetningsforhold

Kvantum og priser på reker

Det ble i 2012 mottatt 3 868 tonn reker hvorav 1 750 tonn ferske kokte og 2 118 tonn ferske rå. Mottatt kvantum reker fordelt etter størrelse er som følger (tonn):

Førstehandsverdien for reker i 2012 utgjorde 180 mill. kroner mot 166 året før. Reker utgjorde vel 63 pst. av Lagets totale førstehandsverdi. Gjennomsnittsprisene til fisker har ved levering i Laget's distrikt vært (kr/kg):

2.5 Regulering av fisket

Saltkokte reker

Av hensyn til omsetningen har leveringen av kokte reker for det svenske marked vært kvoteregulert for h.h.v. 1 – 6 mannsbåter som følger: Uke 1-16 60 + 300 kg pr. mann pr. uke

Det antas at kvotene i liten grad har hindret koking av reker. Øvrige bestemmelser vedrørende fiske og levering av kokte reker har vært:

- Liggetid: 2 døgn fra trål trekkes (kun ved innmelding til Skagerakfisk)
- Sortering stor: 8,5 cm/140 stk. pr. kg

Råreker

Det har ikke vært behov for å regulere leveringen av råreker i 2012. Øvrige bestemmelser vedrørende fiske og levering av råreker har vært:

- Liggetid: 2 døgn fra trål trekkes (kun ved innmelding til Skagerakfisk)
- Sortering: Stor inntil 125 stk. pr. kg (utsortert reke)
- Medium 125 – 225 stk. pr. kg
- Små I 226 – 250 stk. pr. kg
- Små II 251 – 280 stk. pr. kg

Tabell 6.6 Mottatt kvantum reker fordelt etter størrelse 2010–2012

	2012	Pst.	2011	Pst.	2010	Pst.
Reker, store kokte	1 748	45	1 857	57	2 006	65
Reker, små kokte	2		2		1	
Råreker, stor	13		13		31	1
Råreker, medium	874	23	1 205	38	903	30
Råreker, små I	938	24	150	5	119	4
Råreker, små II	293	8				
Sum	3 868		3 207		3 029	

Reguleringer fastsatt av myndighetene. Rekefisket i Skagerrak / Nordsjøen ble i 2012 kvoteregulert etter samme prinsipper som året før. Den norske kvoten på 5 855 tonn ble delt i følgende periodekvoter:

- Januar – april 2 342 tonn
- Mai – august 1 757 tonn
- September – desember 1 757 tonn

I nevnte perioder ble det fastsatt maksimale fartøykvoter på h.h.v. 40 – 30 – 30 tonn. I tillegg ble det fastsatt helligdagsfredning. Den 27. november ble fartøykvoten for 3. periode økt til 45 tonn. Fartøykvotene har i liten grad vært til hinder for fisket.

2.6 Markedsforhold

Saltkokte reker

Det ble levert 5 pst. mindre kokte reker enn året før. 82 pst. ble omsatt innenlands. Pris i eget mot-tak for salg innenlands har vært:

- Uke 1-2: kr 85,-
- Uke 3-8: kr 78,-
- Uke 9-14: kr 85,-
- Uke 15-18: kr 92,-
- Uke 19-22: kr 100,-
- Uke 23-31: kr 107,-
- Uke 32-32: kr 97,-
- Uke 35-38: kr 87,-
- Uke 39-52: kr 92,-

Prisen på innlandet har vært løpende diskutert med mottakerne/kjøperne. Prisene er økt i forhold til året før. Det ble eksportert iflg norsk eksportstatistikk 414 tonn til Sverige i 2012, en økning på 23 pst. fra året før. Eksporten fra Skagerakfisk distrikt utgjorde 75 pst. av kvantumet mot 52 pst. året før.

Tabell 6.7 Gjennomsnittspris for prima sortering (kr/kg)

2012	2011	2010
267,40	254,72	254,45

Råreker

Tilførselen av råreker til pilling har økt med 54 pst. Kvantumet var imidlertid fortsatt for lavt til å dekke etterspørselen. Større innslag av små II ble registrert fra slutten av juli. Kontroll med sortering og merking ble skjerpet og produsentene fikk redusert utbytte. Prisene har vært stabile i 2012.

Hummer

Hummeromsetningen i 2012 utgjorde 10,4 tonn mot 14,6 tonn året før. Førstehandsverdien ble på 2,7 mill. kroner.

Omsetningen av hummer har gått greit. Minsteprisen innenlands har vært kr 250/kg, det samme som året før. Myndighetene innførte i 2012 en merkeordning for villfanget norsk hummer. Formålet er å bidra til at omsetningen av villfanget norsk hummer skjer i samsvar med regelverket. Omsetningstallet i 2012 tyder ikke på noen effekt av merkeordningen i Lagets distrikt.

Kreps

Det ble levert 107 tonn kreps i 2012 en økning på 18 pst. fra året før. Førstehandsverdien utgjorde 9,8 mill. kroner. Det ble levert 16 tonn direkte i utlandet.

Tabell 6.8 Gjennomsnittsprisen kreps (kr/kg):

	2012	2011	2010
Rå	85,86	87,26	74,49
Kokt	101,70	99,47	88,23
Rå, levert Danmark		80,39	75,47
Rå, levert Sverige	87,85	101,73	89,06
Gjennomsnittspris	91,86	93,85	80,31

Tabell 6.9 Gjennomsnittspris etter innveid vekt (kr/kg)

	2012	2011	2010
Torsk	23,09	25,25	24,18
Lyr	15,4	14,97	15,40
Sei	10,57	11,87	10,80
Kolje	10,55	11,92	12,29
Lange	13,82	13,83	12,73
Smørflyndre	15,19	18,48	18,31
Lysing	14,17	14,29	15,12
	Sum	Reker	Torskfisk
Totalt anvendt	2 628	1 965	663

Ål

Forbudet mot å fiske ål ble videreført i 2012. Det ble ikke igangsatt et overvåkningsfiske fordi Det ikke var relevante omsetningsmuligheter på grunn av importforbudet i EU.

Leppefisk

Det ble omsatt 2,5 mill. stk. leppefisk i 2012 mot 2,3 mill. stk. året før. Førstehåndsverdien utgjorde 19,1 mill. kr. Det er registrert 3 kjøpere av leppefisk i 2012 og omsetningen synes å ha gått tilfredsstillende.

- Bergnebbo/11cm: kr 5,18
- Grøngylt o/13 cm: kr 9,86
- Bergylt o/13 cm: kr 18,00

Fisk

Omsatt kvantum fisk ble 4 226 tonn til en førstehåndsverdi på 72 mill. kr. Det vises til egen mottaksstatistikk når det gjelder kvantum fordelt på de enkelte fiskeslag.

Prisene for salg innenlands har vært fortløpende vurdert og drøftet i to møter med kjøperne. Det har vært små endringer av prisene. Fisk gjennom mottaksgarantien er solgt over fiskeauksjonen i Gøteborg. Det har vært transportutfordringer på grunn av til tider små kvantum. Oppnådde priser har variert mye men er stort sett blitt lave til fisker noe som skyldes kostnadene til frakt/pakking, kvalitet og lavere markedspriser. 2 061 tonn fisk er levert direkte i utlandet. Av dette kvantum utgjør rødspette og sei 1 482 tonn.

Føringstilskudd 2012

Skagerakfisk hadde til disposisjon 2,62 mill. kr til føringstilskudd i 2012. Tildelte midler i 2012 er disponert som følger (1000 kr):

Føringstilskuddet til reker er utbetalt til fisker med inntil kr 2,50 pr. kg for råraker innmeldt og pakket for Skagerakfisk. Føringstilskuddet til fisk er utbetalt til fisker med inntil kr 2,50 pr. kg for fisk innmeldt og pakket for Skagerakfisk og hvor pris til fisker har vært lavere enn gjeldende minstepris. Det er i tillegg brukt kr 219 379 til føringstilskudd finansiert av inndratte midler.

Vedlegg 7

Utdrag av årsmeldingane til Noregs sildeslagslag 2011 og 2012

1 Styrets melding for 2011

Styrets melding og årsregnskap omfatter morselskapet Norges Sildeslagslag og konsernet Norges Sildeslagslag. Konsernet Norges Sildeslagslag består foruten morselskapet av datterselskapet Sildinvest A/S.

1.1 Omsetning og marked

Norges Sildeslagslag fastsetter minstepriser i første hånd etter drøftelser med kjøpernes organisasjoner. Det er salgsutvalget som er ansvarlig for drøftingene. Målet for prisarbeidet er alltid å tilstrebe markedsriktige priser.

Styret har som den viktigste del av sitt arbeid å opprettholde/utvikle omsetningsordninger som sikrer en rasjonell avvikling av fisket, samtidig som det sikrer fisker gode priser, og kjøperne råstoff. Sildelaget søker kontinuerlig å forbedre rutineene rundt auksjonen. I dette ligger også at mest mulig relevant informasjon gjøres tilgjengelig. Det tilstrebes at Sildelaget som internasjonal markeds plass for pelagisk råstoff skal fungere så optimalt som mulig for både land- og sjøside.

Styret er av den oppfatning at ingen annen omsetningsform er dokumentert som mer egnet til å ivareta fiskernes interesser enn den form for omsetning av pelagiske fiskeslag som Norges Sildeslagslag organiserer. Samtidig ansees denne omsetningsformen som den mest samfunnsnyttige, noe tidligere uavhengig forskning har bekreftet.

I 2011 ble det gjennom laget omsatt 1,5 mill. tonn råstoff, til en samlet verdi av 8,5 mrd. kroner. Omsetningsverdien økte dermed med 26 pst. i forhold til 2010 til tross for at omsatt volum gikk ned med 23 pst. Styret konstaterer at årsresultatet gav ny omsetningsrekord ikke bare for laget som helhet, men også for norske fiskere som omsatte for 7,3 mrd. kroner i 2011. Omsetningsøkningen målt i verdi reflekterer prisveksten på særlig sild og

makrell som ble et kjennetegn for 2011. I gjennomsnitt ble det oppnådd en pris til konsum som ligger 74 pst. over tallet fra 2010. Utenlandsk andel av omsetningen målt i verdi, utgjorde vel 14 pst. – noe som gir en liten økning sammenlignet med året før. Andelen til mel og olje viser imidlertid en reduksjon og utgjorde knappe 10,5 pst. av omsetningen målt i verdi. Kvantumsmessig utgjorde mel og olje ca. 25 pst. – det vil si omtrent på nivå med året før.

Styret er meget tilfreds med at eksporten av pelagiske fiskeslag har vist en slik god utvikling gjennom 2011 og at prisene har utviklet seg positivt. Pelagisk fisk er stadig både sunn og fortsatt relativt rimelig mat, selv om økte priser skjerper konkurransen fra andre matvarer.

Basert på Sjømatrådets (tidligere Eksportutvalgets) statistikker fremgår det at de pelagiske fiskeslagene sto for en samlet konsumeksport av 8,4 mrd. kroner. Dette tilsvarer en økning på 15 pst. fra 2010. Det har aldri tidligere blitt eksport større verdier av hverken sild eller makrell enn hva vi så i 2011. I alt ble det i 2011 eksportert sjømat for 53 mrd. kroner, noe som utgjør en liten reduksjon fra 2010 vesentlig grunnet fallende laksepriser. Den pelagiske andelen av eksporten styrket seg ørlite og ligger på ca. 16 pst. I tillegg til disse konsumtallene, kommer verdien av mel og olje til eksport. I 2011 utgjorde dette 890 mill. kroner, mot 900 mill. kroner i 2010.

Russland beholdt posisjonen som det største silde-markedet målt i verdi i 2011 med 912 mill. kroner, mens Tyskland tok andreplassen med god margin og endte på en verdi av 757 mill. kroner etter en økning på 78 pst. fra året før. Nigeria som lå på en annenplass i 2010 endte i 2011 lengre ned på listen. Dette skyldes i første rekke prisstigningen på sild som har gjort at Nigeria ikke har kunnet følge opp sin import på samme måte som tidligere.

Når det gjelder mel og olje konstaterer styret at markedsprisene som ligger til grunn for fiske-

mel falt med ca. 13 pst. i 2011 fra kr 9,37 til 8,17 pr. kg. For olje steg prisen svakt fra kr 8,93 pr. kg. til 8,95, en økning på 0,2 pst. Gjennomsnittsprisen for alt råstoff omsatt til fiskemel og fiskeolje økte fra kr 1,82 pr. kg. til kr 2,02 i 2011 (+ 11 pst.). Mel- og oljeomsetningen gjennom året gikk stort sett tilfredsstillende. For flere detaljer vises til nærmere orientering om råstoff til mel og olje i kapitlet 'Driftsmeldingen' og omtalen av de enkelte fiskerier.

1.2 Økonomiske forhold

Det er i 2011 omsatt for 8 538 mill. kroner gjennom Norges Sildesalgslag, mot 6 810 mill. kroner i 2010. Dette ga en samlet lagsavgift på 55 mill. kroner, mot 44 mill. kroner i 2010. Gjennomsnittlig avgift for omsetning gjennom laget har i 2011 vært 0,65 pst., mot 0,64 pst. i 2010. Lagets samlede driftsinntekter økte fra 55,5 mill. kroner i 2009 til 67,4 mill. kroner i 2011.

Lagets samlede driftskostnader økte fra 59,6 mill. kroner i 2010 til 64,3 mill. kroner i 2011.

Forvaltningen av lagets formue og likvide midler gav en netto regnskapsmessig gevinst på 6,0 mill. kroner i 2011, mot en gevinst på 15,7 mill. kroner i 2010. Urealisert kursgevinst er i løpet av 2011 redusert med 24,1 mill. kroner. Ved utgangen av 2011 hadde laget en urealisert kursreserve i sin verdipapirportefølje på 4,6 mill. kroner.

Samlet viser lagets regnskap for 2011 et årsresultat på 5,1 mill. kroner, mot et overskudd på 7,9 mill. kroner i 2010. Ved utgangen av 2011 hadde Norges Sildesalgslag en samlet bokført egenkapital på 197,5 mill. kroner, mot 192,4 mill. kroner i begynnelsen av året.

Konsernet Norges Sildesalgslag hadde i 2011 et driftsresultat på 9,1 mill. kroner mot 1,2 mill. kroner i 2010. Konsernets netto finansposter var en inntekt på 6,3 mill. kroner i 2011, mot 16,7 mill. kroner i 2010.

Konsernet hadde i 2011 et årsresultat på 10,2 mill. kroner, mot 13,4 mill. kroner i 2010. Ved utgangen av 2011 hadde konsernet en samlet bokført egenkapital på 180,8 mill. kroner, mot 170,6 mill. kroner i begynnelsen av året.

1.3 Arbeidsmiljø, bemanning og organisering

Sildelaget har en godt motivert stab og arbeidsmiljøet må kunne betegnes som godt. Det arbeides systematisk med HMS i henhold til Internkontrollforskriften. Et HMS-utvalg med representanter fra ledelse og ansatte har jevnlig møter, og

der er løpende oppdateringer på HMS-kompetanse blant avdelingsledere og medlemmene i utvalget.

Der føres statistikk over sykefravær i laget. I 2011 var det totale sykefraværet 2,3 pst. mot 5,0 pst. i 2010, altså gledelig lavt.

Ved årets utgang var der 42,3 årsverk i Norges Sildesalgslag. I tillegg kommer 1 årsverk som er tilknyttet Sildinvest AS. De ansatte er lokalisert i Slottsgt. 3 i Bergen, mens lagets 5 kontrollører opererer langs kysten i sesongene og har hjemmekontor.

Kvinneandelen blant de ansatte var ved årets utgang 38 pst. I styret var kvinneandelen 8 pst.

For øvrig påvirker ikke laget det ytre miljø.

1.4 Datterselskaper

Lagets aktiviteter ut over førstehåndsomsetningen er i samsvar med lagets vedtekter organisert i et eget selskap, Sildinvest AS. Virksomheten omfatter fast eiendom og eierandeler i andre selskaper. Sildinvest AS hadde i 2011 et årsresultat på 5,1 mill. kroner, mot 5,4 mill. kroner i 2010.

1.5 Oppfølging av Årsmøtets vedtak 3. og 4. juni 2010

I forbindelse med Årsmøtets vedtak i juni i år skal særlig tre saker nevnes:

Førstehåndsomsetning av fisk internasjonalt

I vedtaket understreket Årsmøtet at den måten laget organiserer førstehåndsomsetning på, er en måte som skal opprettholdes. Årsmøtet ba likevel styret holde seg orientert om hvordan man innretter seg andre steder i verden når det gjelder førstehåndsomsetning og om å vurdere andre erfaringer fortløpende.

Strukturendringer kan true dagens førstehåndsomsetning, og endringer ville derfor kunne bli nødvendig. Dette følges naturlig opp av styret som en del av lagets strategi.

Matmangel i Norskehavet

Årsmøtet understreket behovet for en optimal forvaltning av ressursene og at det fra myndighetenes side legges til rette for å skaffe mer kunnskap til veie om rammevilkårene – som eksempelvis planktonproduksjon, det vil si vilkår som har betydning for de pelagiske ressursene.

Forskningsinnsatsen må styrkes og Årsmøtet påpekte at myndighetene må bidra både nasjonalt

og internasjonalt til å intensivere økosystembasert forvaltning.

Styret følger opp at laget holder seg løpende orientert og bidrar til ulike forskningsprosjekter med relasjon til saken.

Vedtektsendringer

Vedtektene ble oppdatert og endret i årets møte. Lagets nye vedtekter ble like etter Årsmøtet oversendt til Fiskeri- og Kystdepartementet for godkjenning. I brev av 1. juli 2011 godkjente Fiskeri- og Kystdepartementet vedtektene uten merknader. Vedtektene ble deretter oversendt Brønnøysundregistrene for registrering.

Av praktiske konsekvenser for laget kan nevnes

- a. Ansattes representasjon,
- b. Medlemsregister,
- c. Valg ved stemmegivning over nettet,
- d. Instruks for kontrollkomiteen, og
- e. Vedtektsfestet endring av fordeling av utsendinger til årsmøte

Videre oppfølging av disse sakene har vært tema for administrasjon og styre, og særlig arbeidet med medlemsregister har krevd en del oppmerksomhet.

Medlemsregisteret vil danne grunnlaget for valget på utsendinger til årsmøtet. Valget skal foregå høsten 2012. Det vil ikke være mulig å bli valgt til noe tillitsverv i Norges Sildesalgslag uten å være registrert i medlemsregisteret. Stemmerett betinger også plass i medlemsregisteret. For øvrig følger der ingen forpliktelser med medlemskapet i Norges Sildesalgslag. Det er rederiene som til enhver tid har ansvar for å holde eier- og mannskapslister ajour i Norges Sildesalgslags medlemsregister.

Styret har gjort gjeldende at de nye vedtektene trådte i kraft fra den dag de ble godkjent av Fiskeri- og Kystdepartementet, dvs. 1. juli 2011.

Styret har ellers gjennomgått administrasjonens plan for gjennomføring av de praktiske konsekvensene av lagets nye vedtekter, og følger dette opp i fortsettelsen.

1.6 Styrets arbeid ellers

Styret hadde seks møter i løpet av 2011, inklusive det konstituerende møtet i juni. Arbeidsutvalget har hatt 4 møter. Årets styresaker har i 2011 først og fremst vært preget av normal, operativ drift i de fleste saksfremleggene.

Som noen av hovedsakene utover de førnevnte oppfølgingssakene fra Årsmøtet kan nevnes:

- Oppdatering og gjennomgang av lagets vedtekter, et arbeid som ble startet på høstparten i 2010 som følge av den nye samvirkeoven og som ledet frem til at Årsmøtet vedtok endrede vedtekter i juni, jfr. avsnittet ovenfor
- Den nye pensjonsreformen som trådte i kraft fra 1. januar 2011 og som overfor styret ble fulgt opp mht. virkninger for Norges Sildesalgslag
- Revisjon av MSC-ordningen der fiskeartene sild og makrell er MSC-sertifisert siden 2008
- Elektronisk signatur som har vært bebudet en tid, og som det i løpet av 2011 ble gjennomført en testperiode for
- Lagets betalingsbetingelser som ble endret fra 1. september 2010 og som har medført for styret en økt overvåking av kredittsituasjonen og lagets likviditet til en hver tid, særlig i de perioder der omsetningen er høy
- Arbeidet i det såkalte råfisklovutvalget som har pågått hele 2011 og som styret underveis har holdt seg orientert omkring
- Av andre mindre saker kan nevnes arbeidet med årsmeldingen og valg av tematikk,
 - fullføring av bokprosjektet for å samle inn historier og anekdoter fra pelagisk sektor, (boken ble brukt som lagets julehilsen i 2011),
 - diverse høringssaker,
 - beslutning om å tilby Otto Gregussen stillingen som ny adm. dir., og
 - tur for styret til Brusselmessen i mai 2011.

I styrets arbeid retter en alt inn på at laget skal stå for en effektiv omsetning som sikrer fiskerne

- gode og stabile priser,
- gode betalingsbetingelser,
- like muligheter innenfor omsetningssystemene, og
- god informasjonsflyt og elektroniske tjenester på et høyt nivå.

Styret og laget som helhet er opptatt av å legge vekt på samfunnsengasjement og -ansvar, slik at ikke lagets målsetting eller drift skal komme i konflikt med krav til ryddighet og troverdighet. Norges Sildesalgslag er dessuten i økende grad opptatt av å kunne bidra til å gjøre sitt for at norsk fiskerinæring skal fremstå som miljøbevisst.

Styret er ellers fornøyd med den konstruktive dialogen som er blitt ført både med landsiden og norske myndigheter i 2011. Styret setter seg som

mål å sørge for at denne dialogen opprettholdes for å sikre en god, felles næringsutvikling. Styret ser det også som en prioritert oppgave å opprettholde konkurransekraften til den pelagiske markedsplassen. Som redskap for å opprettholde lagets funksjoner på en måte som flertallet av norske fiskere og samfunnet for øvrig finner tjenlig, finner styret salgslagsordningen som den nyttigste form for førstehåndsomsetning fellesskapet kan få. Et velfungerende salgslag også når det gjelder formidling av informasjon og elektroniske tjenester, kan kun opprettholdes ved å satse på høy standard i utførelsen av lagets oppgaver både overfor medlemmer, kjøperne av pelagisk råstoff og i forhold til de samfunnsmessige oppgaver laget er satt til å skjøtte. Lagets omdømme er og blir alfa og omega.

Styret vil til slutt takke medlemmer, faglag, kjøpere, myndigheter, andre forbindelser og ansatte for et godt og konstruktivt samarbeid i 2011.

2 Styrets beretning for 2012

Styrets melding og årsregnskap omfatter morselskapet Norges Sildesalgslag og konsernet Norges Sildesalgslag. Konsernet Norges Sildesalgslag består foruten morselskapet, av datterselskapet Sildinvest A/S.

2.1 Omsetning og marked

Norges Sildesalgslag fastsetter minstepriser i første hånd etter drøftelser med kjøpernes organisasjoner. Det er salgsutvalget som er ansvarlig for drøftingene. Målet for drøftingene er å sette minstepriser så nær de forventede markedsprisene som mulig, det vil si de priser som til sist fremkommer gjennom lagets auksjon.

Styret har som den viktigste del av sitt arbeid å opprettholde/utvikle omsetningsordninger som sikrer en rasjonell avvikling av fisket, samtidig som det sikrer fisker gode priser, og kjøperne råstoff. Sildelaget søker kontinuerlig å forbedre rutineene rundt auksjonen. I dette ligger også at mest mulig relevant informasjon gjøres tilgjengelig. Sildelaget arbeider for at auksjonen som internasjonal markedsplass skal fungere så optimalt som mulig for både land- og sjøside.

Styret er av den oppfatning at ingen annen omsetningsform er dokumentert som mer egnet til å ivareta fiskernes interesser enn den form for omsetning som Norges Sildesalgslag organiserer. Samtidig ansees denne omsetningsformen som

den mest samfunnsnyttige, noe uavhengig forskning tidligere har bekreftet.

I 2012 ble det gjennom laget omsatt 1,4 mill. tonn råstoff, til en samlet verdi av 7 mrd. kroner. Omsetningsverdien gikk dermed ned ca. 18 pst. i forhold til 2011. Styret konstaterer at årsresultatet gav et godt resultat til tross for at en ikke kunne opp i en omsetningsverdi som i rekordåret 2011. Det ble verdiøkning for nordsjøsild og kolmule, men laget konstaterte en nedgang i verdien for makrell, hestmakrell, tobis og NVG-sild. Også lodde viste tilbakegang både i Barentshavet og ved Island/Jan Mayen. Særlig sterkt slo nedgangen ut for makrell. 94 pst. av omsetningsverdien ble representert av råstoff til konsum.

Utenlandsk andel av omsetningen målt i verdi, utgjorde vel 16 pst. i 2012, – noe som gir en økning på to pst. sammenlignet med året før. Andelen til mel & olje var derimot rekordlav; vel 6 pst. av omsetningen målt i verdi, mot knappe 10,5 pst. året før. Kvantumsmessig utgjorde mel & olje bare vel 17 pst. mot ca. 25 pst. i 2011.

Styret er tilfreds med eksporten av pelagiske fiskeslag selv om også eksporten viser en nedgang sammenlignet med 2011. Pelagisk fisk oppnår i økende grad oppmerksomhet som både sunn og fortsatt rimelig mat, i tillegg til at pelagisk fisk kommer godt ut i miljøregnskapet. Målt på basis av omsatt volum til konsum, mettet norsk pelagisk fisk alene 12,6 millioner mennesker daglig i 2012.

Basert på Sjømatrådets statistikker fremgår det at de pelagiske fiskeslagene sto for en samlet konsumeksport av 7,4 milliarder kroner. Dette er en nedgang på ca. 1 milliard i forhold til året før. I alt ble det i 2012 eksportert sjømat for 51,6 mrd. kroner, noe som utgjør en liten reduksjon fra 2011. Den pelagiske andelen av eksporten gikk noe tilbake; fra ca. 16 til 14,5 pst. I tillegg til konsumdelen, kommer eksport av mel og olje for nesten 850 mill. kroner (890 mill. kroner i 2011). Samlet pelagisk eksport står dermed for ca. 8,25 milliarder kroner – en drøy milliard lavere enn i 2011.

Russland ble det største enkeltmarkedet for pelagisk fisk i 2012 målt i verdi, mens Tyskland tok andre plass foran Japan.

Når det gjelder mel og olje konstaterte styret at markedsprisene som ligger til grunn for fiske-mel økte med vel 37 pst. i 2012 fra kr 7,71 kr pr. kg til kr 10,59 pr. kg. For olje steg prisen fra kr 8,50 pr. kg til 12,72 pr. kg, en økning på 50 pst. Prisøkningen på verdensmarkedet kom seinere på året enn det tidspunktet den norske flåten leverte hoveddelen av kvantumet til mel- og oljeanvendelse. De fikk derfor ikke den uttelling i råstoffpri-

sen som en kunne forvente. Gjennomsnittsprisen for alt råstoff omsatt til fiskemel og fiskeolje ble redusert fra kr 2,02 pr. kg i 2011 til kr 1,83 pr. kg i 2012 (- 10 pst.).

Mel- og oljeomsetningen gjennom året gikk stort sett tilfredsstillende. For flere detaljer vises til nærmere orientering om råstoff til mel og olje i driftsmeldingen og omtalen av de enkelte fiske-rier.

Norges Sildesalgslag har IT-driftsavtaler med 3 andre salgslag. Videre har man inngått avtale med CatchCertificate SA som gir laget ansvar for selskapets forvaltning og IT-drift. Styret er tilfreds med at laget her utnytter en «spinn-off-effekt» til beste også for andre deler av næringen.

2.2 Økonomiske forhold

Årsregnskapet for 2012 er satt opp under forutsetning om videre drift. Styret bekrefter at denne forutsetningen er til stede.

Det er i 2012 omsatt for 7 014 mill. kr gjennom Norges Sildesalgslag, mot 8 538 mill. kr i 2011. Dette ga en samlet lagsavgift på 45,4 mill. kr mot 55,2 mill. kr i 2011. Gjennomsnittlig avgift for omsetning gjennom laget har i 2012 vært 0,65 pst., som i 2011. Lagets samlede driftsinntekter falt fra 67,4 mill. kr i 2011 til 57,4 mill. kr i 2012.

Lagets samlede driftskostnader utgjorde 64,3 mill. kr i 2012, som i 2011. Tap på fordringer i 2012 er ført mot tapsfondet i balansen med 3,0 mill. kr.

Forvaltningen av lagets formue og likvide midler gav en netto regnskapsmessig gevinst på 20,4 mill. kr i 2012, mot 6,0 mill. kr i 2011. Dette inkluderer 8,0 mill. kr i utbytte for 2012 fra Sildinvest AS. Urealisert kursgevinst på verdipapirer er i løpet av 2012 redusert med 2,2 mill. kr. Ved utgangen av 2012 hadde laget en urealisert kursreserve i sin verdipapirportefølje på 2,4 mill. kr.

Samlet viser lagets regnskap for 2012 et årsresultat på 11,6 mill. kr, mot 5,1 mill. kr i 2011. Ved utgangen av 2012 hadde Norges Sildesalgslag en samlet bokført egenkapital på 209,1 mill. kr, mot 197,5 mill. kr i begynnelsen av året. Disponeringer: 11,6 mill. kr overføres til annen egenkapital.

Konsernet Norges Sildesalgslag hadde i 2012 et driftsresultat på -2,9 mill. kr mot + 9,1 mill. kr i 2011. Konsernets netto finansposter var en inntekt på 13,4 mill. kr i 2012, mot 6,3 mill. kr i 2011.

Konsernet hadde i 2012 et årsresultat på 7,7 mill. kr, mot 10,2 mill. kr i 2011. Ved utgangen av 2012 hadde konsernet en samlet bokført egenkapital på 188,5 mill. kr, mot 180,8 mill. kr i begynnelsen av året.

2.3 Arbeidsmiljø, bemanning og organisering

Sildelaget har en godt motivert stab og arbeidsmiljøet må kunne betegnes som godt. Det arbeides systematisk med HMS i henhold til Internkontrollforskriften. Det er etablert et arbeidsmiljøutvalg (HMS-utvalget) med representanter fra de ansatte og lagets toppledelse som har jevnlige møter. I 2012 ble det avholdt 3 møter i HMS-utvalget. Utvalget har i 2012 blant annet hatt fokus på; risikokartlegging for kontrollører, generell HMS-kompetanse blant ledelse og utvalgsmedlemmer, jevnlige og repeterende førstehjelpskurs for de ansatte og oppfølging av sykefravær.

Det har også i 2012 vært avholdt dialogmøter med begge fagforeningene i Sildelaget for å bedre samarbeidet og utveksle synspunkt i lønns- og personalsaker generelt. Foreningene det gjelder er PARAT/YS og Handel og Kontor/LO som til sammen organiserer de fleste av arbeidstakerne.

Hvert år arrangeres det en felles weekendtur for de ansatte med et faglig innhold og en sosial del. Målsettingen er å bedre samarbeidet internt for å kunne tilby bedre tjenester for lagets brukere og eiere.

Sykefraværet i 2012 var 1,8 pst. mot 2,3 pst. i 2011. Det må betegnes som svært godt i forhold til landet for øvrig. Sildelaget er registrert som IA-bedrift og har tilknyttet bedriftshelsetjeneste. En representant for bedriftshelsetjenesten møter fast i HMS-utvalget.

Ved årets utgang var det 42,3 årsverk i Norges Sildesalgslag. I tillegg kommer 1 årsverk som er tilknyttet Sildinvest AS. De ansatte er lokalisert i Slottsgt. 3 i Bergen, mens lagets 5 kontrollører opererer langs kysten og har hjemmekontor.

Norges Sildesalgslag praktiserer likestilling mellom kjønnene. Kvinneandelen blant de ansatte var ved årets utgang 38 pst. I styret var kvinneandelen 8 pst., hvilket må ses i sammenheng med at mindre enn 5 pst. av lagets medlemmer er kvinner. (Jf. unntaksbestemmelse i samvirkeloven § 69.)

Lagets aktiviteter påvirker ikke det ytre miljø ut over det en vanlig kontorbedrift ellers måtte gjøre.

2.4 Datterselskaper

Lagets aktiviteter ut over førstehåndsomsetningen er i samsvar med lagets vedtekter organisert i et eget selskap, Sildinvest AS. Virksomheten omfatter fast eiendom og eierandeler i andre selskaper. Sildinvest AS hadde i 2012 et årsresultat

på 4,1 mill. kr, mot 5,1 mill. kr i 2011. Laget mottar 8,0 mill. kr i utbytte for 2012 fra Sildeinvest AS.

2.5 Oppfølging av Årsmøtets vedtak fra juni 2012

I forbindelse med Årsmøtets vedtak i juni skal særlig tre saker nevnes:

Ressursoversikt pelagisk fisk / optimal høsting av havets ressurser

I vedtaket påpekte Årsmøtet at de store kvotesvingningene i pelagisk næring er utfordrende. Økt forskningsinnsats og økt kunnskap er derfor nødvendig. Årsmøtet la vekt på at biologiske vurderinger fortsatt må være fundamentet i forvaltningen, men at utvidet forskning kan bidra til en bedring gjennom større forståelse av naturens sammenhenger. Primært må dette etter Årsmøtets oppfatning, finansieres over statsbudsjettet.

Også alternative høstingsmodeller må vurderes.

Årsmøtet viste dessuten til at tidvise innslag av andre enkeltarter i fiskeriene «forstyrrer» hensiktsmessig fangsting med de negative økonomiske konsekvenser dette får.

Også uregulert uttak av makrell bekymret Årsmøtet som oppfordret myndighetene til å holde en fast linje. Årsmøtet ønsket også større fokus på og kunnskap om sjøpattedyrenes betydning for bestandene.

Oppfølging av saken krevde ingen strakstiltak fra styrets side, men styret vil vurdere i hvilken grad – og i tilfelle hvordan, Norges Sildesalgslag kan bidra til å påvirke myndigheter og andre til større innsats på felter som nevnt ovenfor.

I styrets møte i februar 2013 var Havforskningsinstituttet invitert til å orientere styret om sitt arbeid med å kartlegge ressursoversikter.

Norges Sildesalgslag et samvirke – hvordan bygge og utnytte samvirket

Årsmøtet konstaterte både nødvendigheten og hensiktsmessigheten av det nye medlemsregisteret som er opprettet som følge av den nye samvirkeloven. Årsmøtet fremholdt også betydningen den gamle «samhalds-tanken» og at det i dagens politiske situasjon ikke er blitt mindre viktig å hegne om lagstanken. Årsmøtet betraktet fortsatt «samvirket» fiskerne imellom som en betingelse for å opprettholde balansen i forholdet mellom fisker og kjøper.

Oppfølging av saken krever ingen umiddelbare tiltak, men på bakgrunn av Årsmøtets vedtak vurderer styret i hvilken grad – og hvordan, Norges Sildesalgslag kan stimulere til fortsatt samhold. En bevisstgjøring her vil også kunne påvirke samfunnsdebatten.

Ny lov om fiskesalgslag /førstehåndsomsetning

Årsmøtet sa seg enig i at mekling må kunne gjennomføres ved uenighet om minstepris, men ikke uten at salgslaget har siste ord i tilfelle mekling ikke fører frem.

De behov som industrien fremhever for å ville endre dagens ordninger kan etter Årsmøtets oppfatning mer hensiktsmessig imøtekommes gjennom alternative omsetningsformer:

- Forhåndsauksjon,
- «Blokk salg» og
- Prissikring

For Norges Sildesalgslag er prinsippet om full åpenhet og lik adgang til innsikt for alle parter en grunnleggende forutsetning som også sikrer kontroll med fiskeressursene.

Det er viktig å minne de politiske miljøer om at ordningen som sikrer konkurranse om råstoffet, nettopp er den form som i andre sammenhenger politikerne setter som målsetting for å utvikle økt verdiskaping.

Medlemsregister og valg på utsendinger 2013–2015

Med den nye samvirkeloven følger det at laget måtte opprette et medlemsregister.

Fra våren 2012 har det vært arbeidet med å få laget et register over Sildelagets medlemmer, det være seg både fartøyeiere og mannskap om bord i fartøyene. Dette er et register som ikke må forveksles med Sildelagets forretningsregister. Den nye samvirkeloven setter som krav for medlemskap, at det enkelte medlem ønsker dette og gir uttrykk for det. Fra våren 2012 er det derfor ført et medlemsregister som nå teller ca. 2 500 medlemmer. Registeret vil jevnlig bli oppdatert og vedlikeholdt.

For å kunne avgi stemme i valg, eller bli valgt til tillitsverv i laget må en stå i medlemsregisteret. Høsten 2012 ble det foretatt nyvalg på utsendinger til lagets årsmøte. Valget ble foretatt i henhold til valginstruks som er utarbeidet og vedtatt av styret. Ut fra medlemsregisteret og valginstruksen ble det laget et system for å kjøre en del av valgprosessen elektronisk. Systemet fungerte svært godt, men uansett system er det aller viktigst å

sikre en god valgdeltakelse. Dessverre viste det seg at i oen distrikter var deltakelsen altfor lav. Forbedring av rutiner og informasjon rundt medlemsregister og valg vil bli arbeidet videre med for å sikre en bedre deltakelse ved neste valg.

2.6 Styrets arbeid

Styret hadde seks møter i løpet av 2012, – inklusive det konstituerende møtet i juni. Arbeidsutvalget har hatt 4 møter.

Årets styresaker har i 2012 som i tidligere år, vært preget av normal, operativ drift i de fleste saksfremleggene.

Som noen av hovedsakene utover det nevnte, kan nevnes:

- Høringer – bl.a. resultatet fra arbeidsgruppen som var nedsatt omkring revisjon av Råfiskloven.
- Administrativ risiko ved lagets saksbehandling.
- Fisketorget i Bergen, fremme av pelagisk profil, samt andre tiltak for profilering av laget/pelagisk næring.
- Opprettelse av medlemsregister som følge av Samvirkeloven.
- AFP og gavepensjon, endringer for laget.
- Gjennomføring av valg av nye utsendinger til Årsmøtet.
- Anbudsrunde og skifte av lagets hovedbankforbindelse.
- En gjennomgang og oppdatering av lagets strategi.
- Innsideregulverk for Norges Sildesalgslag.

I styrets arbeid retter en alt inn på at laget skal stå for en effektiv omsetning som sikrer fiskerne

- gode og stabile priser
- gode betalingsbetingelser

- like muligheter innenfor omsetningssystemene
- god informasjonsflyt og elektroniske tjenester på et høyt nivå og
- på en optimal og kostnadseffektiv måte.

Styret og laget som helhet er opptatt av å legge vekt på lagets samfunnsoppdrag og det ansvar som følger med. Lagets målsetting er foruten omsetningen, å bidra til en sikker forvaltning og at driften ikke kommer i konflikt med krav til ryddighet og troverdighet. Norges Sildesalgslag er dessuten i økende grad opptatt av å kunne bidra til å gjøre sitt for at norsk fiskerinæring skal fremstå som miljøbevisst.

Styret er ellers fornøyd med den konstruktive dialogen som er blitt ført både med landsiden og norske myndigheter i 2012. Styret setter seg som mål å sørge for at denne dialogen opprettholdes for å sikre en god, felles næringsutvikling. Styret ser det som en prioritert oppgave å opprettholde konkurransekraften til den pelagiske markedsplassen. For å opprettholde lagets funksjoner på en måte som flertallet av norske fiskere og samfunnet for øvrig finner tjenlig, finner styret salgslagsordningen som den nyttigste form for førstehåndsomsetning fellesskapet kan tilbys. Et velfungerende salgslag også når det gjelder formidling av informasjon og elektroniske tjenester, kan kun holdes i hevd ved å satse på høy standard både overfor medlemmene, kjøperne av pelagisk råstoff og i forhold til de samfunnsmessige oppgaver laget er satt til å skjøtte. Lagets omdømme er alfa og omega.

Styret vil til slutt takke medlemmer, faglag, kjøpere, myndigheter, andre forbindelser og ikke minst ansatte for et godt og konstruktivt samarbeid i 2012.

Offentlege institusjonar kan tinge fleire
eksemplar frå:
Servicesenteret for departementa
Internett: www.publikasjoner.dep.no
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Telefon: 22 24 20 00

Opplysningar om abonnement, laussal og
pris får ein hjå:
Fagbokforlaget
Postboks 6050, Postterminalen
5892 Bergen
E-post: offpub@fagbokforlaget.no
Telefon: 55 38 66 00
Faks: 55 38 66 01
www.fagbokforlaget.no/offpub

Publikasjonen er også tilgjengeleg på
www.regjeringa.no

Trykk: 07 Xpress AS – 11/2013

